

KÁRPÁT PANEL – MAGYARORSZÁG

GYORSJELENTÉS 2007

1. A mintáról²

A 2007 májusában történt lekérdezésünk során a minta kiválasztásához egy már meglévő kutatásunk országos 1000 fős reprezentatív mintáját bontottuk le 700 fős mintára. A minta alapjául a 2001-es Népszámlálási adatbázis szolgált, mivel a mintát településre, megyére, korcsoportra, és nemre is reprezentálni kívántuk.

Az eredeti 1000 fős minta 130 települést (ebből 23 valójában a budapesti kerületek) érintett, ám anyagi megfontolásokból végül 700 fős mintába gondolkodtunk, amelybe 96 település került (amiből természetesen 23 ugyancsak a budapesti kerületeket reprezentálja).

A mintában szerepelt tehát Budapest, mint kiemelt város a maga 23 kerületével, ezen kívül az összes megyeszékhely, valamint a reprezentativitást tükröző megyei szintű településlebontásban az egyéb város és a falu kategória.

A korcsoporti megoszlásban három korcsoportba soroltuk be a megkeresendő személyeket: 18–34 év közöttiek, 35–59 év közöttiek, illetve 60 év és e kor feletti. Mivel a feladat némi specialitást kívánt, ezért pár falvat kicseréltünk, ahol a nemzetiségi aránya olyan magas, hogy jó eséllyel kerülhettek a mintába. Ezeket a településeket szintén a 2001-es Népszámlálási adatbázisból lehetett biztosítani, mégpedig a 2001/4. Nemzetiségi kötődést mutató kötetből. Így került be a mintába többek között Kétegyháza (román), Hercegszántó (szerb), Tiszabura (cigány) és Felsőpetény (szlovák).

Kérdőbiztosaink korcsoportra és nemre is megkapták a kvótát településenként, ezen belül pedig arra kértük az instruktorokat, hogy településenként jelöljenek ki egy kiindulópontot (ahol nagyobb elemszámú megkérdezés történt, ott akár többet is), és a véletlen séta szabályait betartatva haladjanak a kérdezőbiztosok településről településre. A véletlen sétában a családi házas részekben minden ötödik háztartást, míg többnyire a nagyobb településeken fellelhető, emeletes házas részekben minden tizenötödik háztartást keresték meg a kérdezőbiztosok.

Megye	Település (kerület)	Esetszám db	18-34ff	18-34nő	35-59ff	35-39nő	60-ff	60-nő
Budapest	Budapest (1)	2	0	0	1	0	1	0
Budapest	Budapest (2)	7	2	1	1	2	0	1
Budapest	Budapest (3)	9	2	1	1	2	1	2

² Köszönet Szűcsné Kovács Zitának a magyarországi terepmunka lebonyolításában, valamint e minta leírásában nyújtott hatékony segítségét.

Budapest	Budapest (4)	7	1	2	1	2	0	1
Budapest	Budapest (5)	2	0	0	1	0	1	0
Budapest	Budapest (6)	4	0	1	1	1	1	0
Budapest	Budapest (7)	5	1	0	1	1	1	1
Budapest	Budapest (8)	6	1	1	1	1	1	1
Budapest	Budapest (9)	5	1	1	1	1	1	0
Budapest	Budapest (10)	6	1	1	1	1	1	1
Budapest	Budapest (11)	10	2	2	2	2	1	1
Budapest	Budapest (12)	5	1	1	1	1	0	1
Budapest	Budapest (13)	8	2	2	1	2	0	1
Budapest	Budapest (14)	9	2	2	2	2	0	1
Budapest	Budapest (15)	6	1	1	1	1	1	1
Budapest	Budapest (16)	5	1	1	1	1	0	1
Budapest	Budapest (17)	6	1	0	1	1	1	2
Budapest	Budapest (18)	7	1	1	1	2	1	1
Budapest	Budapest (19)	5	0	1	1	1	0	2
Budapest	Budapest (20)	5	0	1	1	2	0	1
Budapest	Budapest (21)	6	1	0	1	2	1	1
Budapest	Budapest (22)	3	0	0	1	1	0	1
Budapest	Budapest (23)	1	0	0	1	0	0	0
Bács	Kecskemét	7	2	1	2	1	1	0
Bács	Kiskunfélegyháza	11	2	2	3	2	1	1
Bács	Izsák	10	1	1	2	3	1	2
Bács	Hercegszántó	9	1	1	2	3	1	1
Baranya	Pécs	12	2	2	2	3	2	1
Baranya	Mohács	6	1	1	2	1	0	1
Baranya	Almamellék	10	2	1	2	2	1	2
Békés	Békéscsaba	11	2	1	2	3	2	1
Békés	Gyula	11	1	2	2	3	2	1
Békés	Kétegyháza	5	1	1	1	1	0	1
BAZ	Miskolc	13	2	2	3	3	2	1
BAZ	Kazincbarcika	14	2	2	3	3	2	2
BAZ	Tiszalúc	11	2	2	2	3	1	1
BAZ	Sajóbábony	11	2	1	3	2	0	3
Csongrád	Szeged	8	1	1	2	2	0	2
Csongrád	Hódmezővásárhely	7	1	1	2	1	1	1
Csongrád	Mórahalom	6	1	1	1	1	1	1
Csongrád	Székkutas	9	1	2	2	2	1	1
Fejér	Székesfehérvár	7	1	1	2	2	0	1
Fejér	Dunaújváros	9	2	1	2	2	1	1
Fejér	Perkátá	9	2	1	2	2	1	1
Fejér	Lovasberény	4	0	1	1	1	1	0
Győr	Győr	8	1	1	1	2	1	2
Győr	Sopron	10	2	1	2	2	1	2
Győr	Kóny	4	0	1	1	1	1	0
Győr	Gönyü	8	1	1	2	1	1	2
Hajdú	Debrecen	15	3	2	3	3	1	3
Hajdú	Hajdúszoboszló	13	3	2	3	3	1	1
Hajdú	Nagyhegyes	9	1	1	2	3	1	1
Heves	Eger	4	0	1	0	1	1	1
Heves	Gyöngyös	10	2	1	2	3	1	1
Heves	Felsőtárkány	8	1	0	2	2	1	2

Szolnok	Szolnok	6	1	0	1	2	1	1
Szolnok	Jászberény	12	2	2	3	3	1	1
Szolnok	Tiszabura	10	2	2	2	1	1	2
Komárom	Tatabánya	5	1	0	1	1	1	1
Komárom	Komárom	9	2	2	1	1	0	3
Komárom	Kocs	4	1	0	1	1	1	0
Komárom	Gyermely	4	0	1	1	1	0	1
Nógrád	Salgótarján	5	2	1	0	1	1	0
Nógrád	Kisterenye	4	1	1	1	0	0	1
Nógrád	Felsőpetény	4	1	0	1	1	0	1
Nógrád	Mátraverebély	4	1	0	1	1	1	0
Pest	Érd	8	1	1	2	2	0	2
Pest	Budaörs	6	1	1	1	1	0	2
Pest	Gödöllő	6	1	1	1	1	1	1
Pest	Vác	13	2	2	2	2	3	2
Pest	Alsónémedi	5	1	0	1	1	0	2
Pest	Sóskút	10	2	2	2	2	1	1
Pest	Kocsét	8	1	1	2	2	0	2
Pest	Szada	7	1	1	2	2	0	1
Pest	Erdőkertes	10	2	2	2	2	1	1
Somogy	Kaposvár	11	1	2	2	3	1	2
Somogy	Szenna	6	1	1	1	1	1	1
Somogy	Mernye	6	1	1	1	1	1	1
Szabolcs	Nyíregyháza	8	1	1	2	2	1	1
Szabolcs	Újfehértó	11	1	2	3	1	2	2
Szabolcs	Nyírpazony	5	1	0	1	0	1	2
Szabolcs	Érpatlak	10	1	2	2	2	1	2
Szabolcs	Nyírtelek	5	1	1	0	1	0	2
Tolna	Szekszárd	8	1	1	2	1	0	3
Tolna	Zomba	9	1	2	2	2	1	1
Vas	Szombathely	6	1	1	1	1	1	1
Vas	Sárvár	5	1	1	0	1	0	2
Vas	Vasszécsény	9	1	1	2	2	1	2
Veszprém	Veszprém	4	0	1	1	0	1	1
Veszprém	Pápa	10	2	1	2	3	1	1
Veszprém	Pétfürdő	4	0	1	1	0	0	2
Veszprém	Szentgál	7	2	1	2	2	0	0
Zala	Zalaegerszeg	8	1	1	2	1	1	2
Zala	Keszthely	3	0	1	0	1	0	1
Zala	Sárhida	4	0	1	1	1	1	0
Zala	Zalaszentmárton	5	1	0	1	1	1	1

Összesen: 702 fő megkérdezett

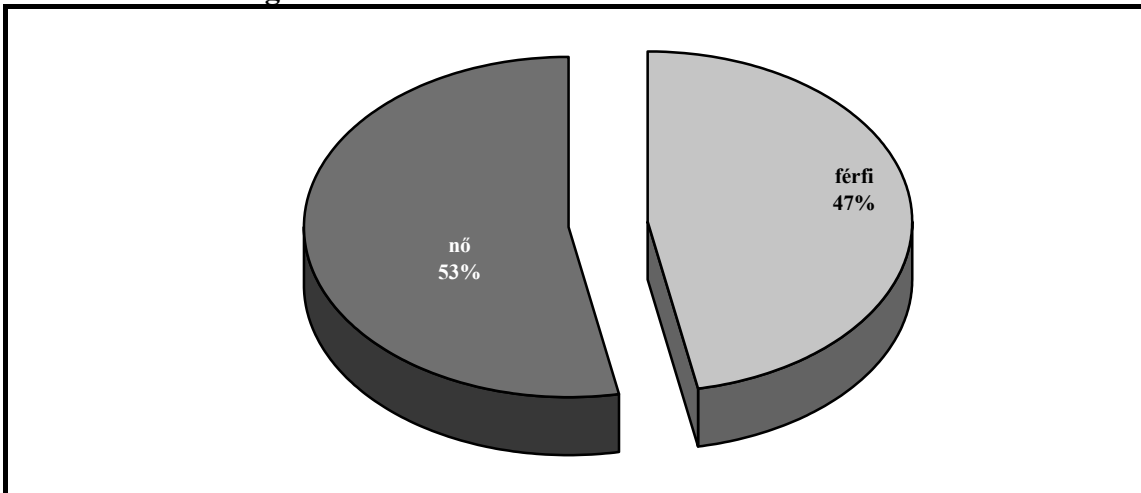
2. Szocio-demográfiai háttér

Nemi megoszlás szempontjából a magyarországi mintában a nők enyhe mértékű nagyobb jelenlétét tapasztalhatjuk. A minta átlagéletkora 47,2 év, a leggyakrabban megkérdezett személyek 60 évesek. A korcsoportok közel hasonló arányban oszlanak meg a mintán belül, ám látszik, hogy az idősebb generációk (55 év felettek) aránya valamelyest magasabb a fiatal és középgenerációhoz képest.

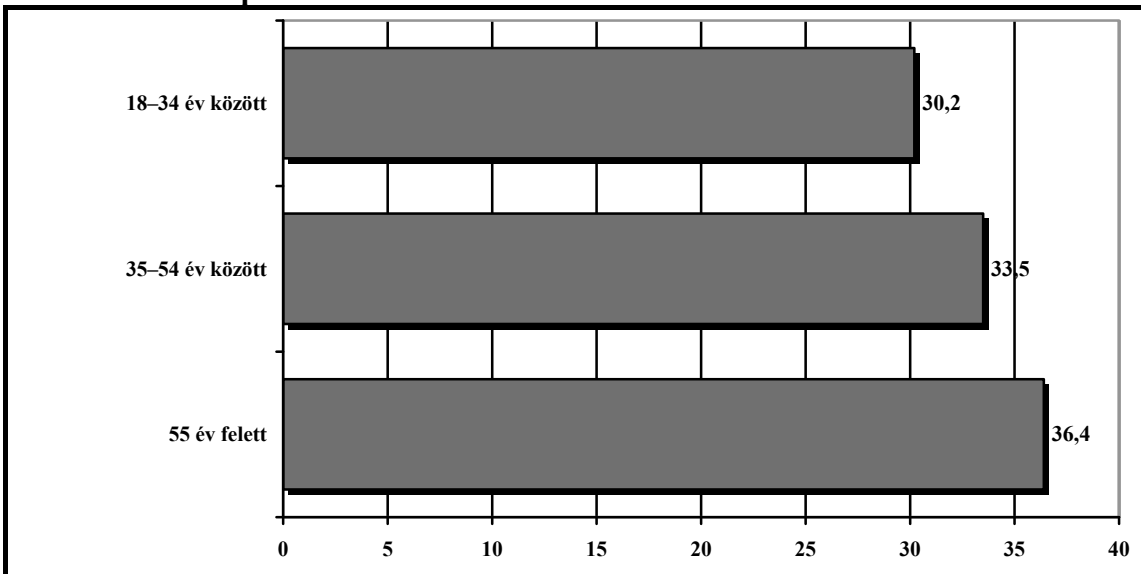
Családi állapot tekintetében a megkérdezettek fele házas, és mintegy 10 százalék házastársi kapcsolaton kívüli együttéléstről számolt be. A többiek különböző okoknál fogva egyedül élnek.

A gyerekvállalási kedv kétharmadosnak nevezhető, leggyakrabban (a megkérdezettek fele) két gyereket és közel egyharmaduk egy gyereket vállalt. A mintába azonban bekerültek többgyerekes családok is: három gyereket nevel 13,7 százalék, négy gyereket minden 20. megkérdezett (5 százalék), és kisebb arányban ennél nagyobb számú gyereket is nevelnek. A minta egészére nézve az átlagos gyerekszám kettő, a legmagasabb gyerekszám pedig 9 volt.

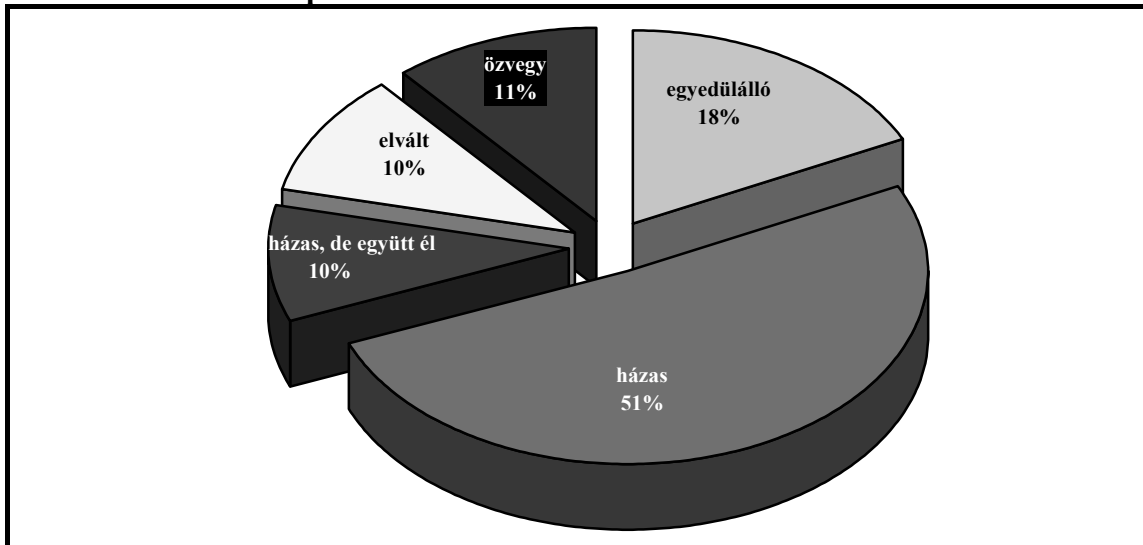
2.1. ábra: Nemi megoszlás

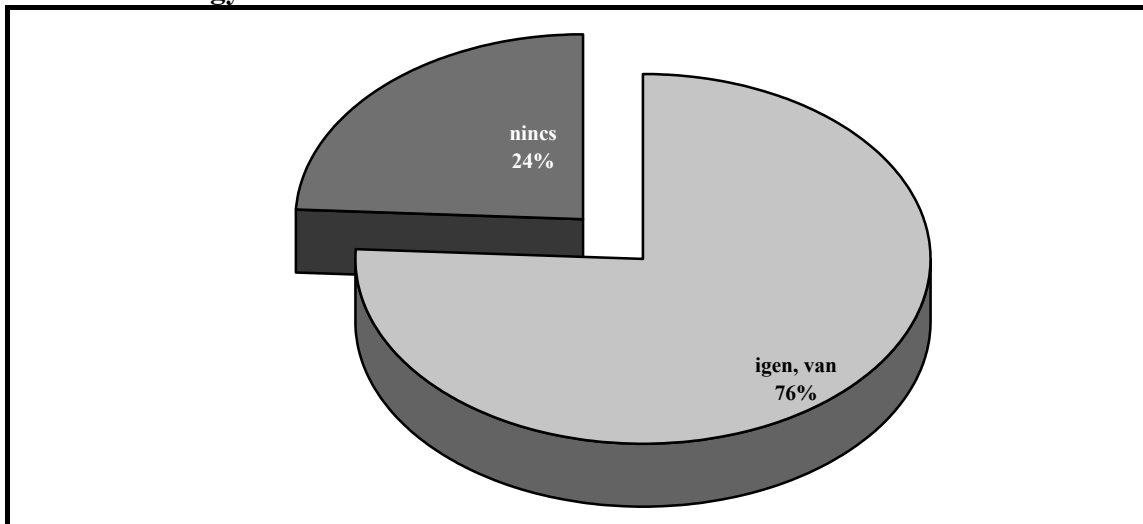
2.2. ábra: Korcsoportok – százalékban

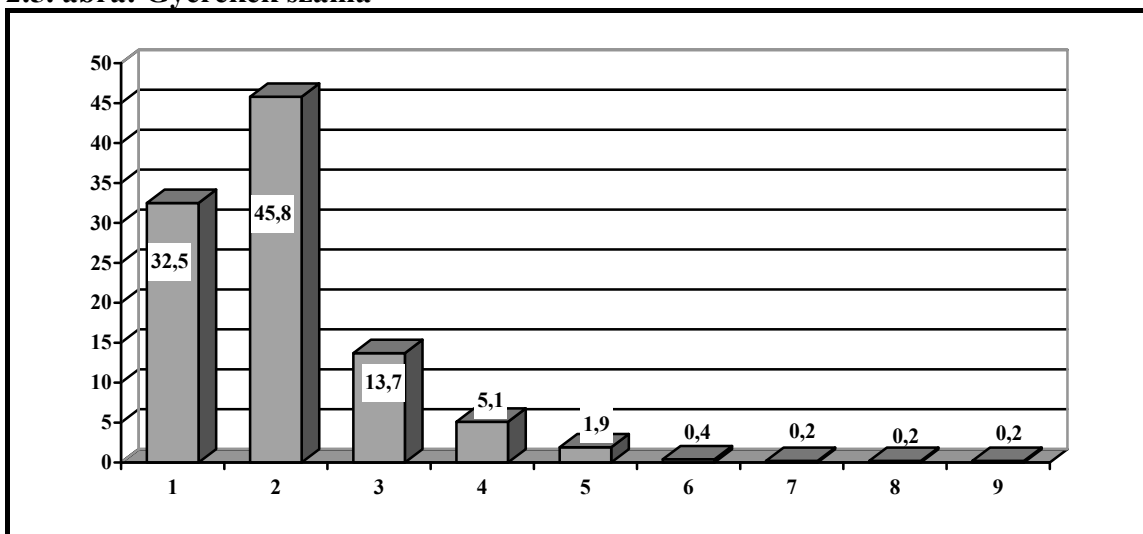
2.3. ábra: Családi állapot

2.4. ábra: Van gyereke?

2.5. ábra: Gyerekek száma

3. Identitás

Magyarországi válaszadóink közösségi hovatartozását elsősorban a magyarság jelenti, illetve az, hogy „magyarországi”. Második választás esetén azonban egyértelműen megmutatkozik az állampolgári tudat, hiszen e szinten a „magyar állampolgár” opciót választották legtöbben (30,9 százalék). A második választás során továbbá megállapítható, hogy – kis mértékben ugyan –, ám előjönnek az etnikai közösséggel való azonosítások is (romák, zsidók, németek, sőt székelyek is), illetve az európaisággal kapcsolatos identifikációk is. A választott közösségek arányait úgy értelmezhetjük, hogy a magyarsággal mint közösséggel való azonosulás után, részben az állampolgári kötődések, részben a különböző etnikai és földrajzi kötődések mutatkoznak meg.

Az a tény, hogy magyarnak születtek leginkább büszkeséggel tölti el a megkérdezetteket, de ez ugyanakkor természetes dolognak is számít. A magyarság meghatározásakor legfontosabbnak az számított, hogy valaki magyarnak tartsa magát, illetve hogy tisztelje a piros-fehér-zöld zászlót és ismerje a magyar kultúrát. Legkevésbé „magyarformáló” tényező az egyház, valamint a területi/születési meghatározottság.

Magyarország „értékét” további kérdéseink is megerősítették. Arra a kérdésre, hogy ha szabadon választhatna, hol élne legszívesebben, 70 százalék szintén Magyarországot jelölte meg. A szülőföld és haza értelmezését firtató kérdésünkre pedig 82 százalék az előbbi, 94 százalék az utóbbi vonatkozásában ugyancsak Magyarországot jelölte meg. Mindez azt jelenti, hogy a jelenlegi Magyarország jelenti leginkább a nemzeti identitás keretét, más földrajzi és történelmi kötődések jóval kisebb szerepet játszanak. Úgy is fogalmazhatnánk, a vélemények háttérében erős, konzisztens állammemzeti identitás húzódik meg.

A nemzeti identitás részét jelentik a nemzetről alkotott kognitív tartalmak is. Válaszadóink szerint a magyarság történelmi hősökkel mintegy 86, kulturális személyiségekkel 89 százalékban, nemzeti szimbólumokkal pedig 88 százalékkal rendelkezik.

A történelmi, nemzeti hősök esetében Kossuth, Mátyás király és Széchenyi vezet a „listát”, kisebb arányban azonban Kádár János és Nagy Imre is szerepel az értelmezhető vélemények között. Kulturális személyiség között Petőfi Sándort említették leggyakrabban (17 százalék), másodiknak pedig Ady Endrét (6,1 százalék). A Nobel-díjas Kertész Imre és a nemrégiben elhunyt Faludy György is rákerült e listára, mindegyikük 1,2 százalékkal. A nemzeti szimbólumok tekintetében az állami, államalkotással kapcsolatos jelképek kerültek leggyakrabban említésre: a zászló, korona, címer, himnusz, országház vezetik a listát. Megjegyzendő azonban, hogy a nemzeti jelképek között az identitás „gasztronomizálódása” is tetten érhető, hiszen a válaszadók 0,7 százaléka a paprikát jelölte meg szimbólumként.

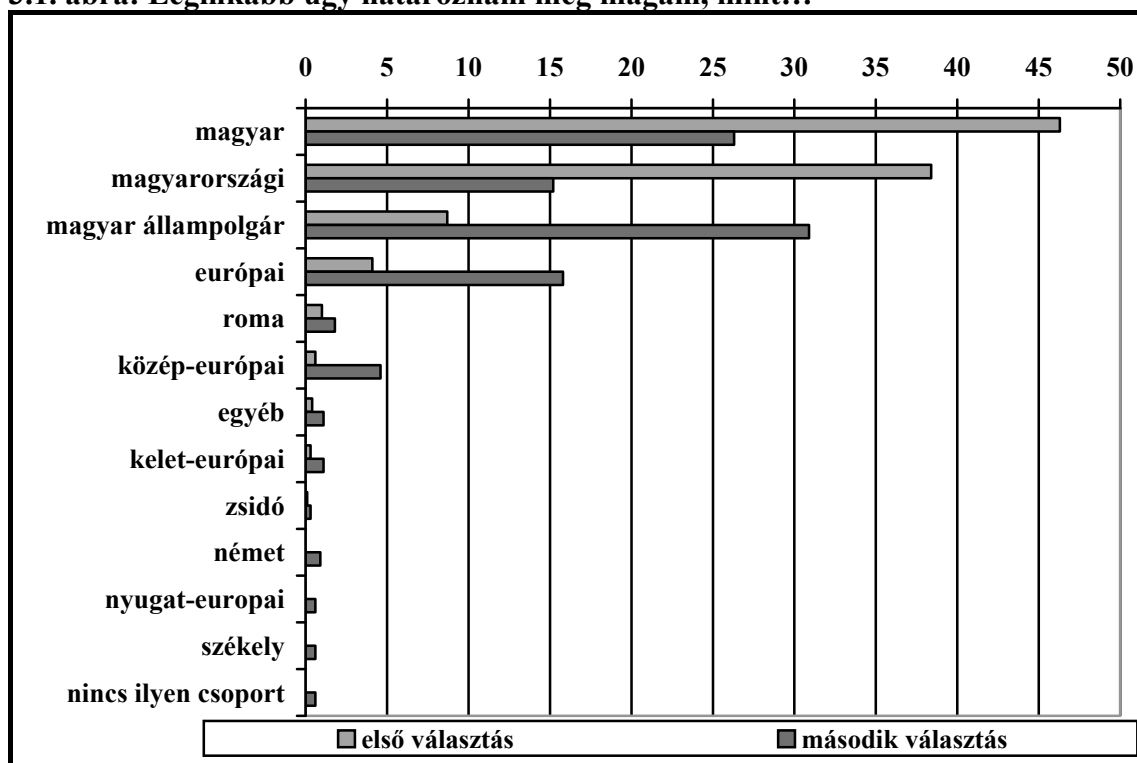
A magyar nemzet tagjainak körét igyekeztünk meghatározni két másik kérdéssel. Arra a kérdésre, hogy a határon túli magyarok, illetve a magyarországi kisebbségek részét képezik-e a magyar nemzetnek azt találtuk, hogy előbbi esetében 80 százalékos, utóbbi esetében pedig 78 százalékos igenlő választ kaptunk. Ez mintegy jelzi, hogy a kulturális és állammemzeti koncepciók valamilyen módon együttesen jelentkeznek, illetve a határon inneni és túli kisebbségekkel szemben egyfajta szolidaritás is érvényesül.

Noha e kisebbségek a vélemények túlnyomó többsége szerint a magyar nemzet részét képezik, tagjaik emberi tulajdonságai természetére rákérdezve azt tapasztaltuk, hogy mintegy fele arányban e jellemzők mentén eltérnek az „átlag” magyarországitól. Az előítéletek szerkezetét vizsgálva azonban kijelenthetjük, hogy míg a magyarországiak önmagukkal és a határon túli magyarokkal szembeni megítélése hasonló trendeket mutat, a romák megítélése többnyire negatív előítéletekről árulkodik. Míg például a romák mintegy 55-66 százalékban erőszakosak, lusták, önzők, addig a magyarországiak 40-50 százalékban intelligensek, toleránsak és versenyszelleműek.

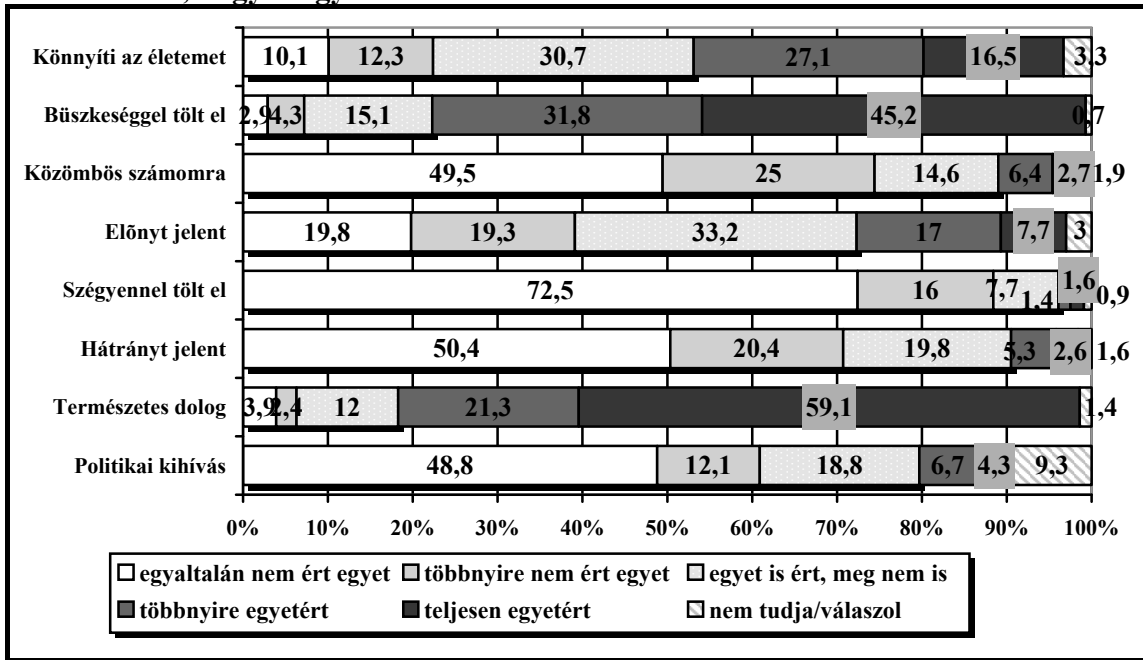
Az előítéleteket feltérképezését egy ötfokú skála segítségével három nagyobb társadalmi csoport vonatkozásában is mértük. A hazai kisebbségek és a környező országok többségi nemzeteinek megítélését vizsgálva azt tapasztaltuk, hogy – újra – leginkább a romákkal szemben mutatkozik a legnagyobb előítélet, és őket követik a kínaiak. A legnagyobb mértékű közömbösséget a zsidókkal, illetve a környező országok többségeivel szemben mértük. A határon túli magyarok mintegy 50 százalékos rokonszenvnek örvendhetnek, a leginkább elfogadottak az erdélyiek, őket követik a vajdaságiak, felvidékiek és majd a kárpátaljaiak. Ezt az eredményt érdekes összevetni arra a kérdésre adott válaszokkal, ahol azt kérdeztük, a környező országok melyikével milyen mértékű konfliktusokkal terhelt Magyarország kapcsolata. A sorrend ezúttal: Románia, Szlovákia, Szerbia és Ukrajna. Ez mintegy jelzi, hogy a határon túli magyar csoportok megítélése összefüggésben van annak az országnak a megítélésével, ahol e csoportok élnek. Az erdélyi magyarokkal szembeni legmagasabb szimpátia például összefügg a Romániával való konfliktusos helyzet tételezésével.

Annak érdekében, hogy teljesebb képet kapjunk az előítéletekről, rákérdeztünk más típusú társadalmi csoportokkal szembeni viszonyulásokra is. Adataink alapján megállapítható, hogy a magyar társadalomban a homoszexuálisokkal, a bőrféjűekkel, a drogosokkal és újjgazdagokkal szemben nagyon erős az előítélet, míg a vállalkozókkal és munkanélküliekkel szemben pozitívabb az előítélet. Érdekes, hogy a leginkább megosztó csoportot talán a menekültek képezik: velük szemben viszonylag magas a közömbösek aránya, ám a ténylegesen véleményt formálók megosztanak a pozitív és negatív pólusok között.

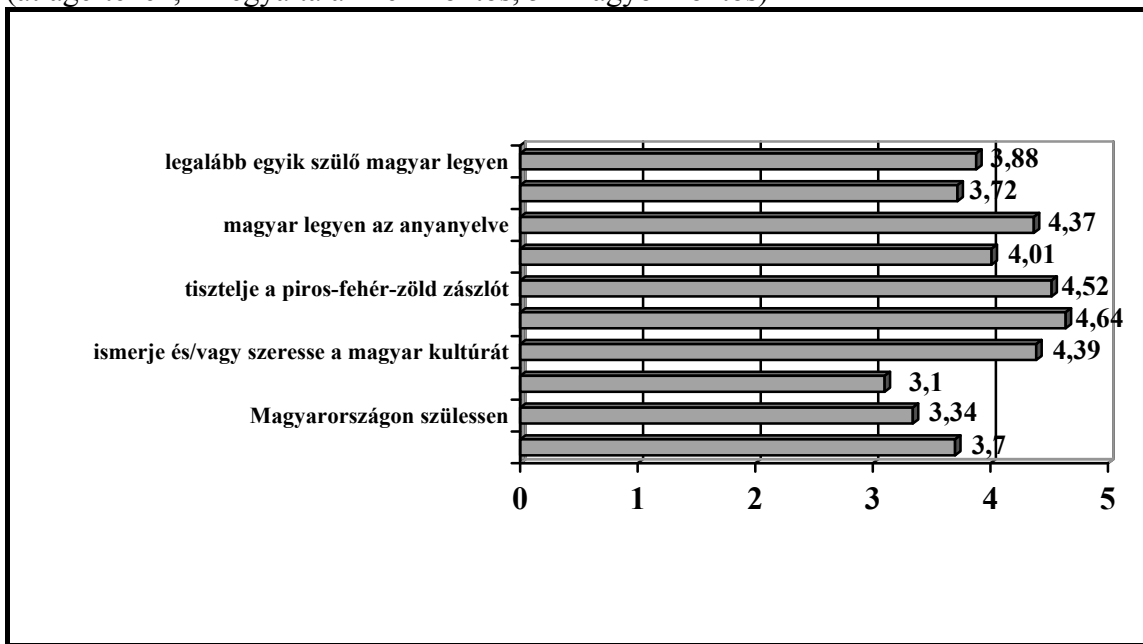
3.1. ábra: Leginkább úgy határozom meg magam, mint...

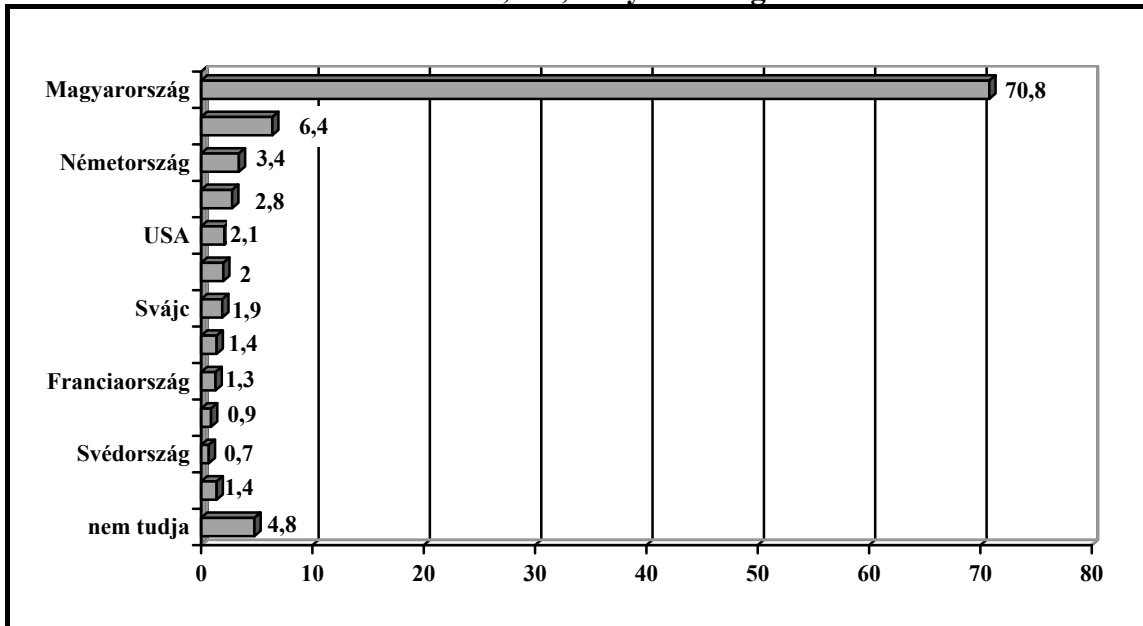
3.2. ábra: Az, hogy magyarnak születtem...

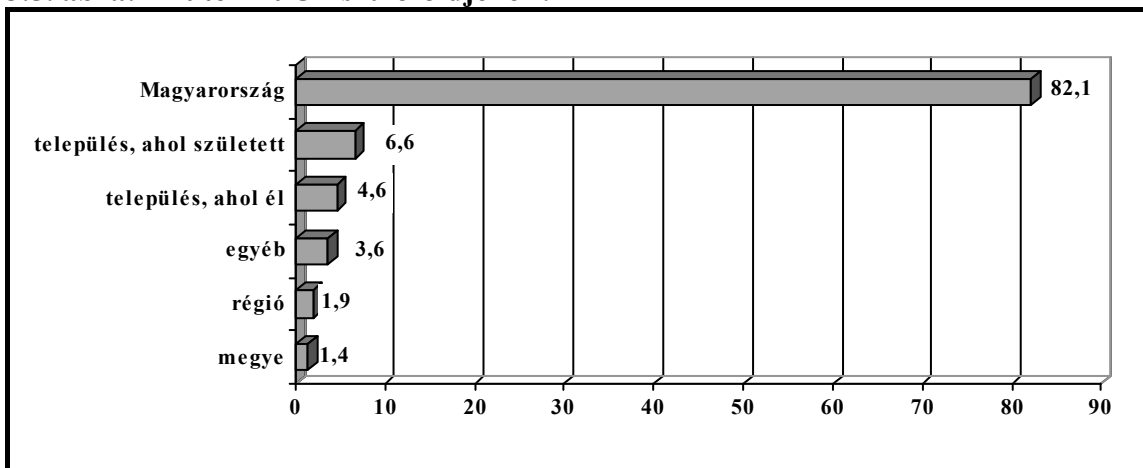
3.3. ábra: Ahhoz, hogy valaki magyarnak számítson, mennyire fontos, hogy...
(átlagértékek, 1 – egyáltalán nem fontos, 5 – nagyon fontos)

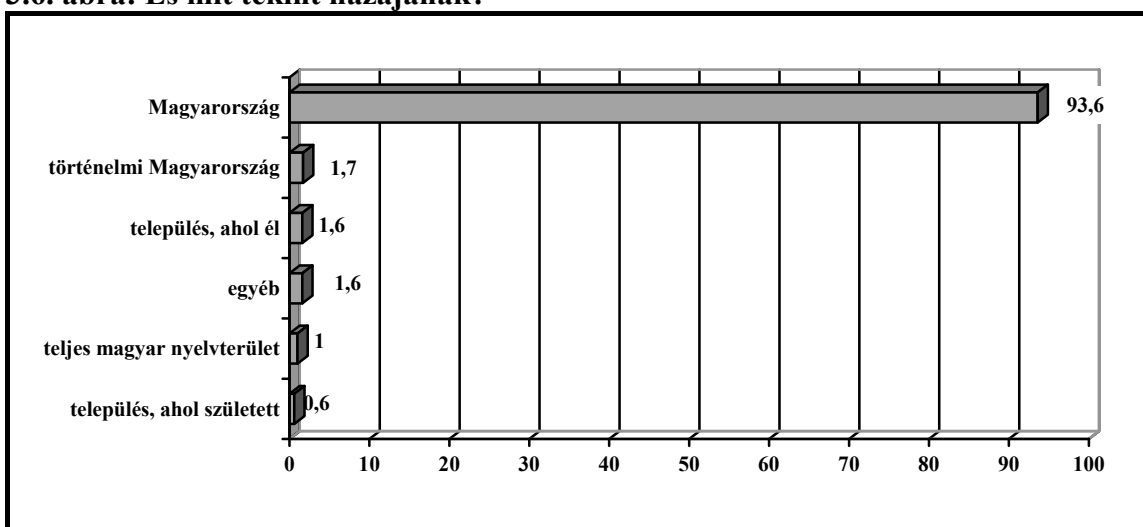
3.4. ábra: Ha szabadon választhatna, hol, melyik országban szeretne élni?

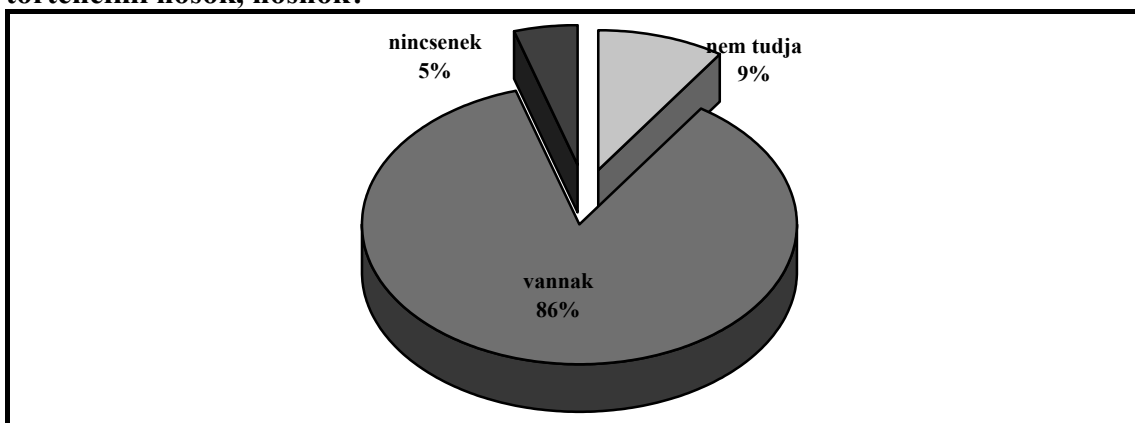
3.5. ábra: Mit tekint Ön szülőföldjének?

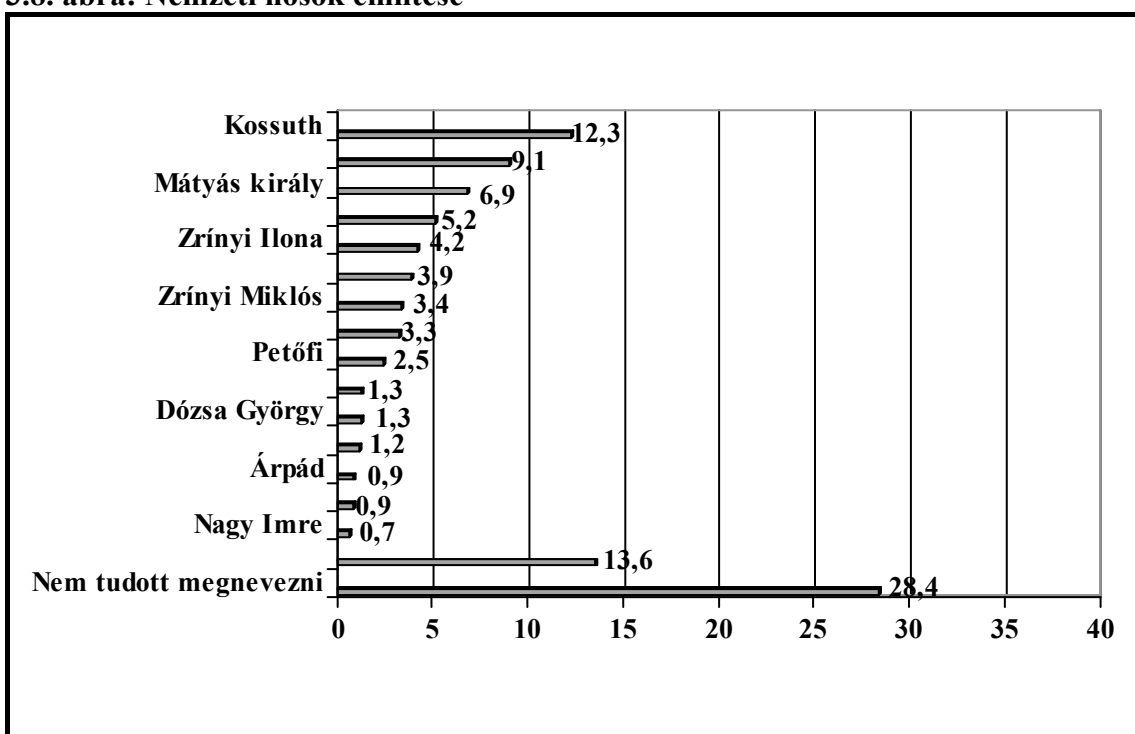
3.6. ábra: És mit tekint hazájának?

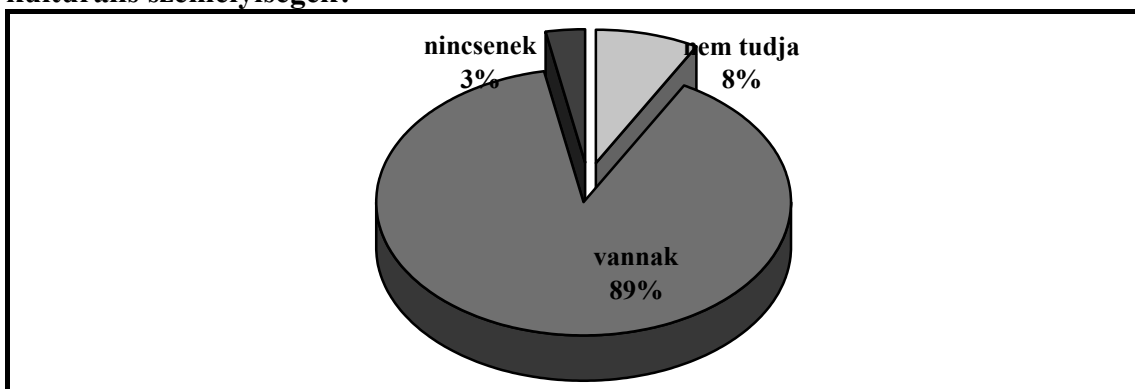
3.7. ábra: Ön szerint vannak-e a magyarságot, a magyar nemzetet megjelenítő történelmi hősök, hősnők?

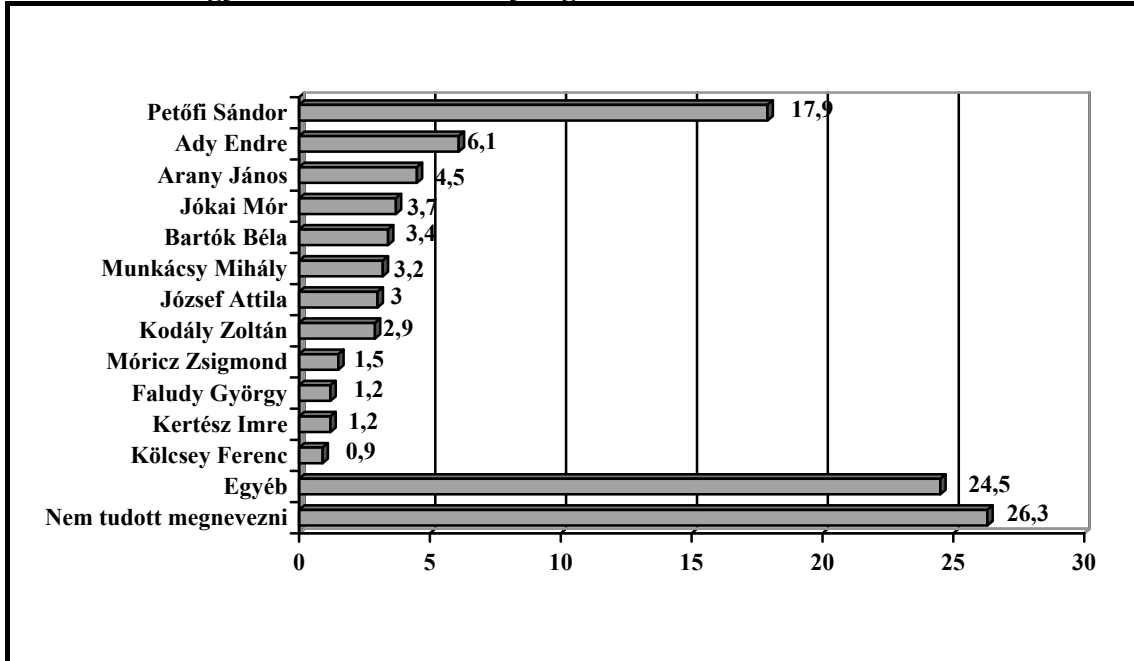
3.8. ábra: Nemzeti hősök említése

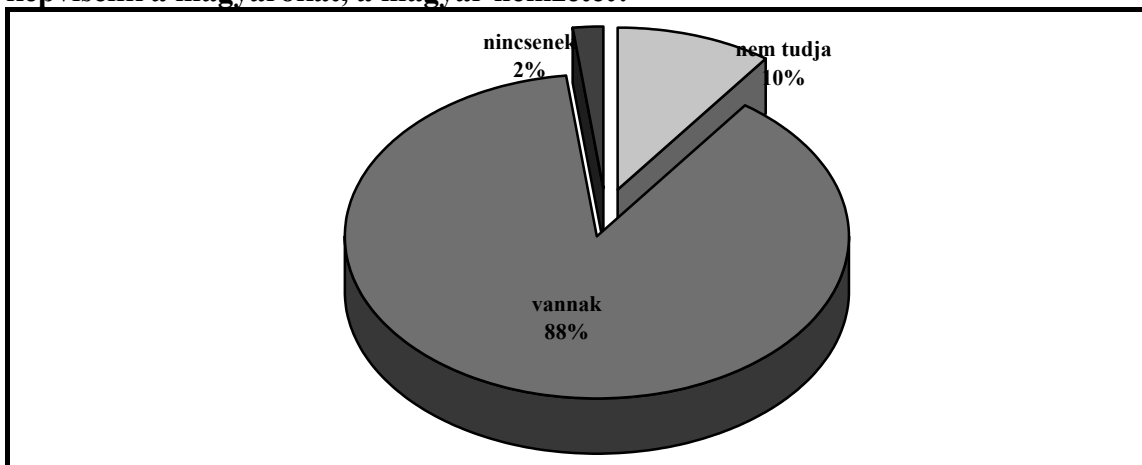
3.9. ábra: Ön szerint vannak-e a magyarságot, magyar nemzetet képviselő kulturális személyiségek?

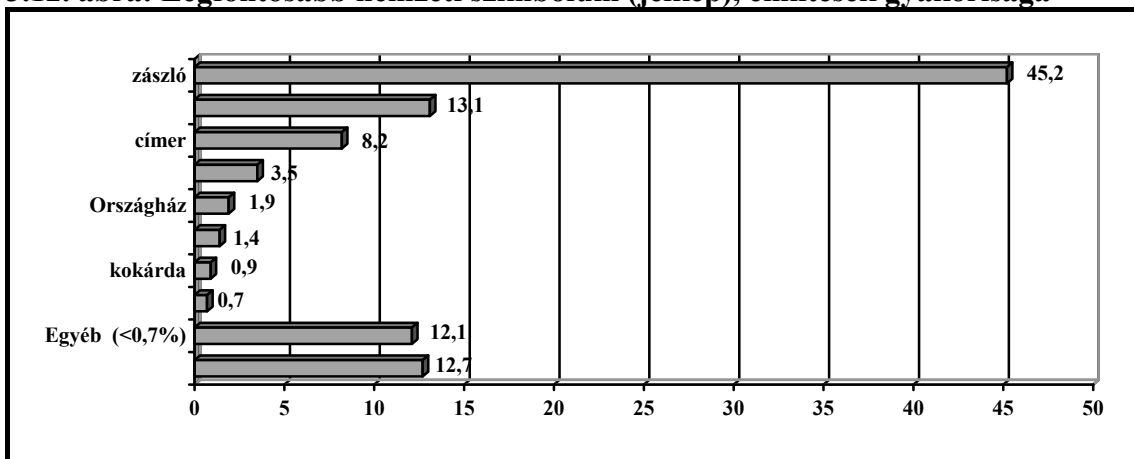
3.10. ábra: Magyar kulturális személyiségek említése

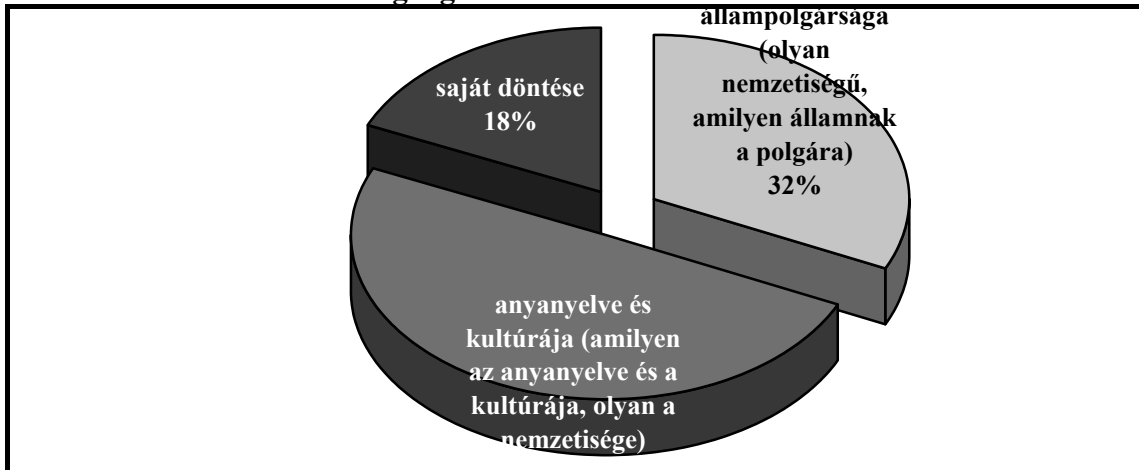
3.11. ábra: Vannak olyan szimbólumok(jelképek), melyek legjobban megjelenítik, képviselik a magyarokat, a magyar nemzetet?

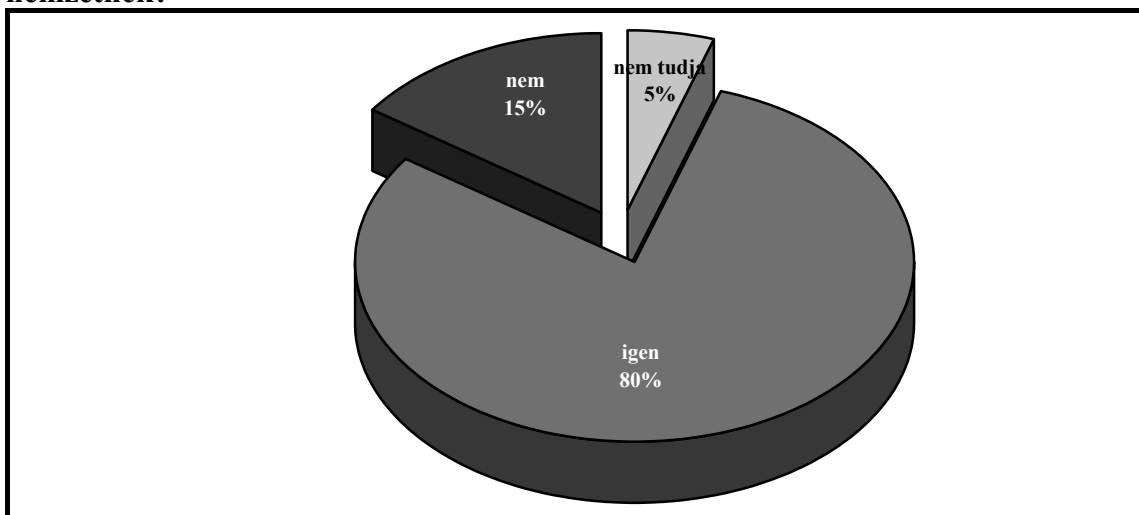
3.12. ábra: Legfontosabb nemzeti szimbólum (jelkép), említések gyakorisága

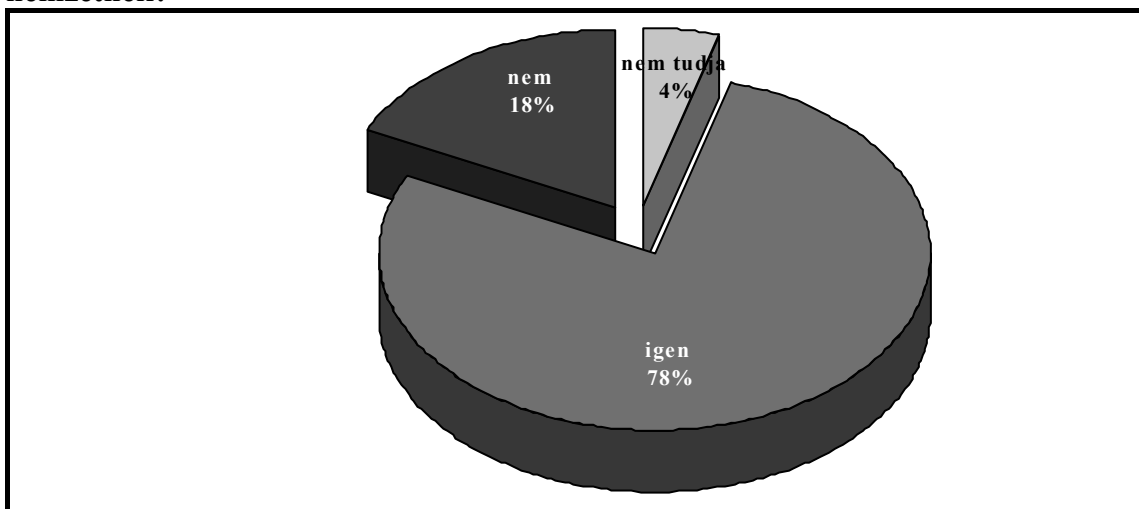
3.13. ábra: Mi határozza meg leginkább az Ön nemzeti hovatartozását?

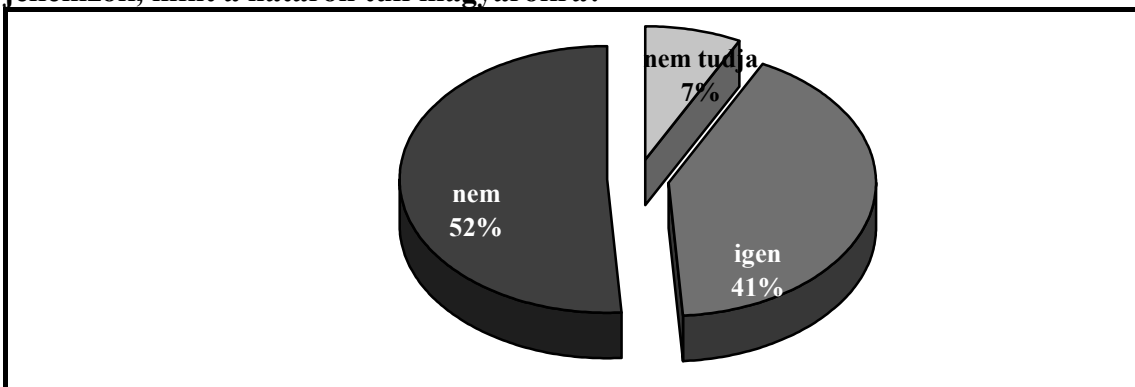
3.14. ábra: Ön szerint a határon túli magyarok részét képezik-e a magyar nemzetnek?

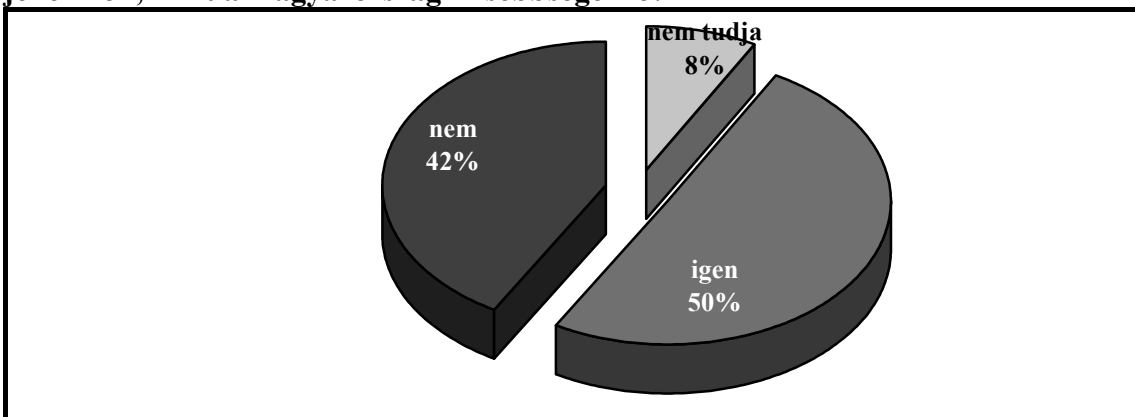
3.15. ábra: Ön szerint a magyarországi kisebbségek részét képezik-e a magyar nemzetnek?

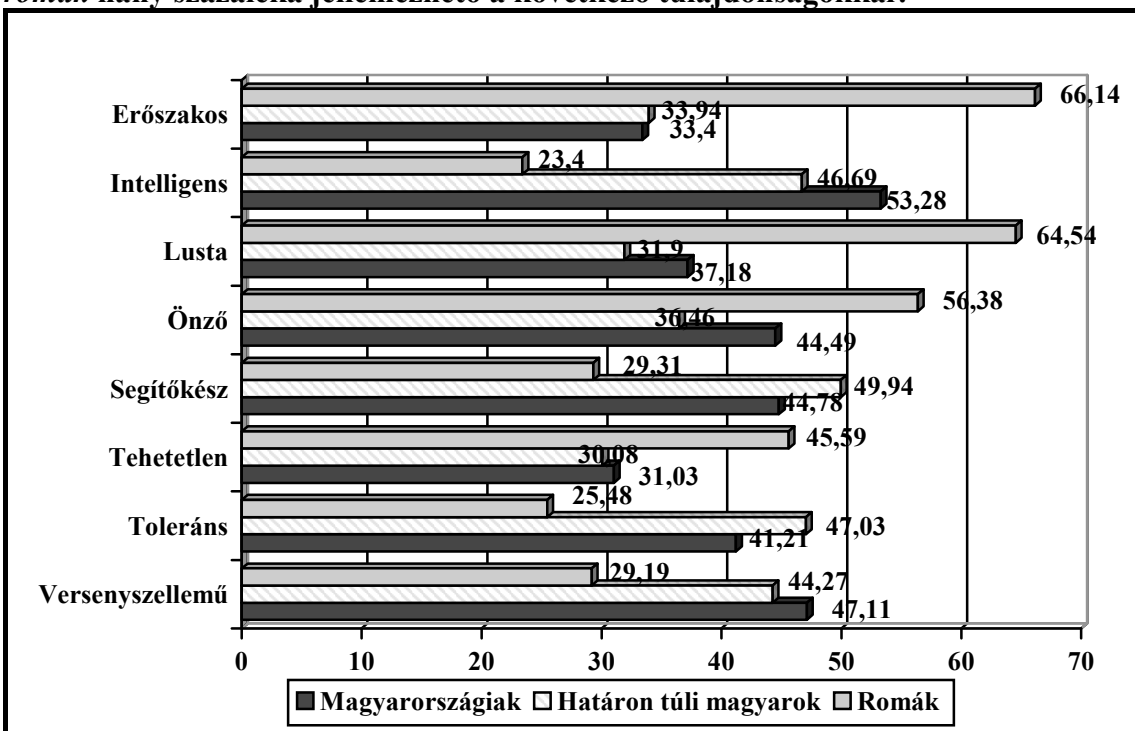
3.16. ábra: Ön szerint a magyarországi magyarokra más emberi tulajdonságok jellemzők, mint a határon túli magyarokra?

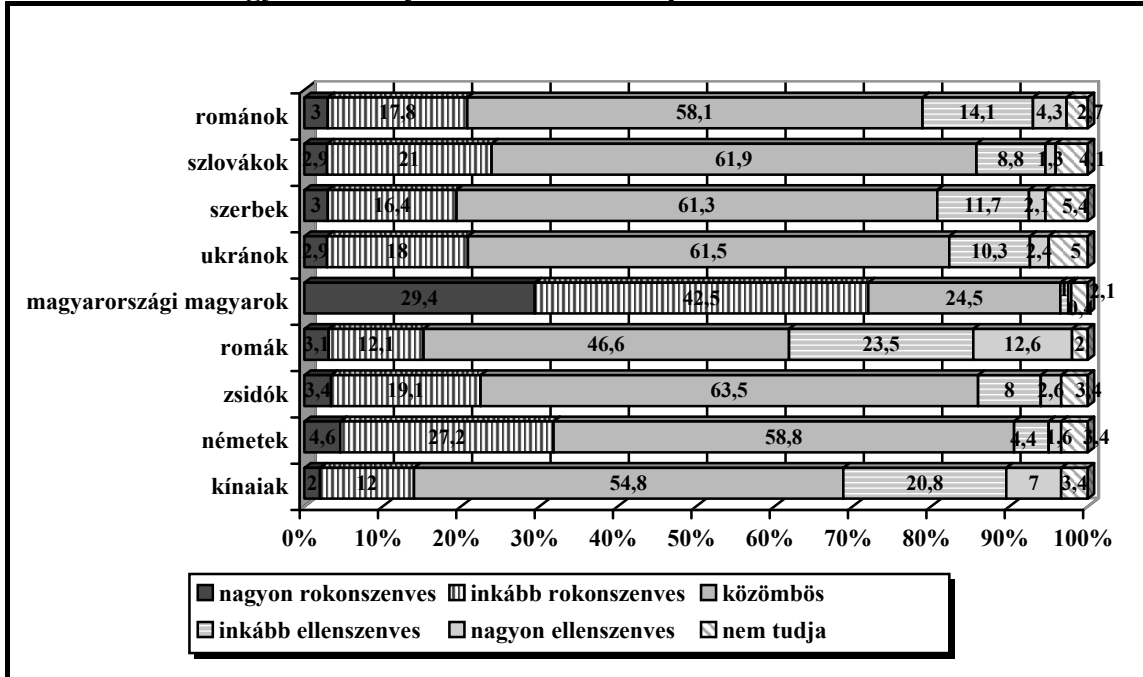
3.17. ábra: Ön szerint a magyarországi magyarokra más emberi tulajdonságok jellemzők, mint a magyarországi kisebbségekre?

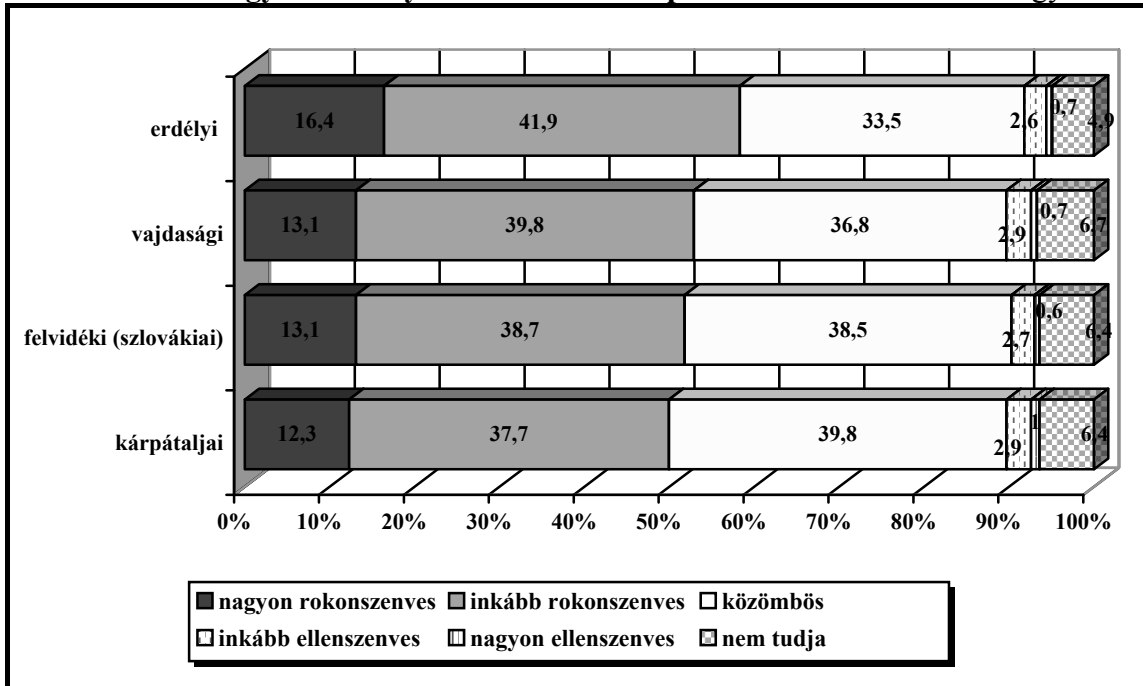
3.18. ábra: Ön szerint a magyarországi magyarok, a határon túli magyarok, illetve a romák hány százaléka jellemezhető a következő tulajdonságokkal?

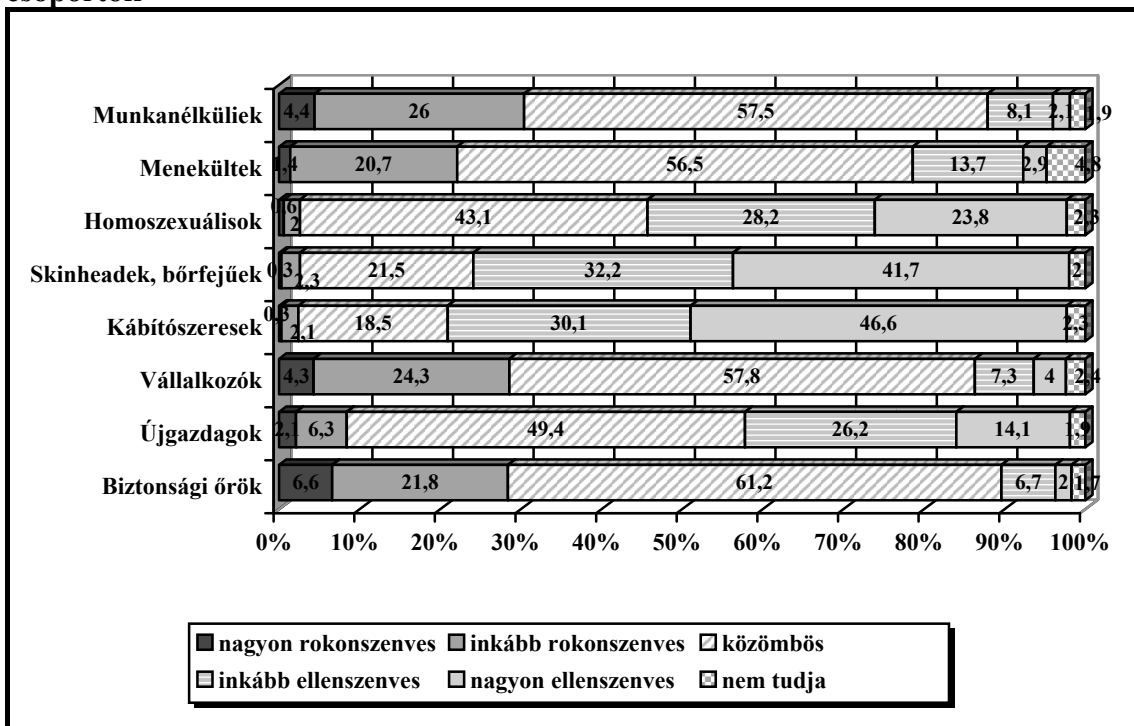
3.19. ábra: Ön hogyan viszonyul a következő csoportokhoz? Etnikumok

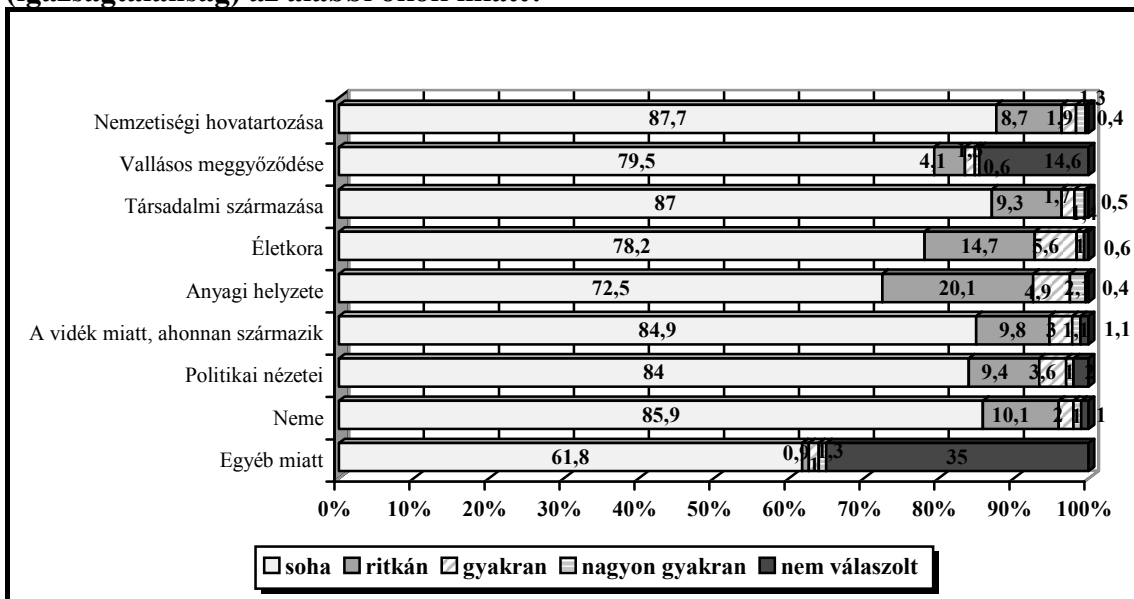
3.20. ábra: Ön hogyan viszonyul a következő csoportokhoz? Határon túli magyarok

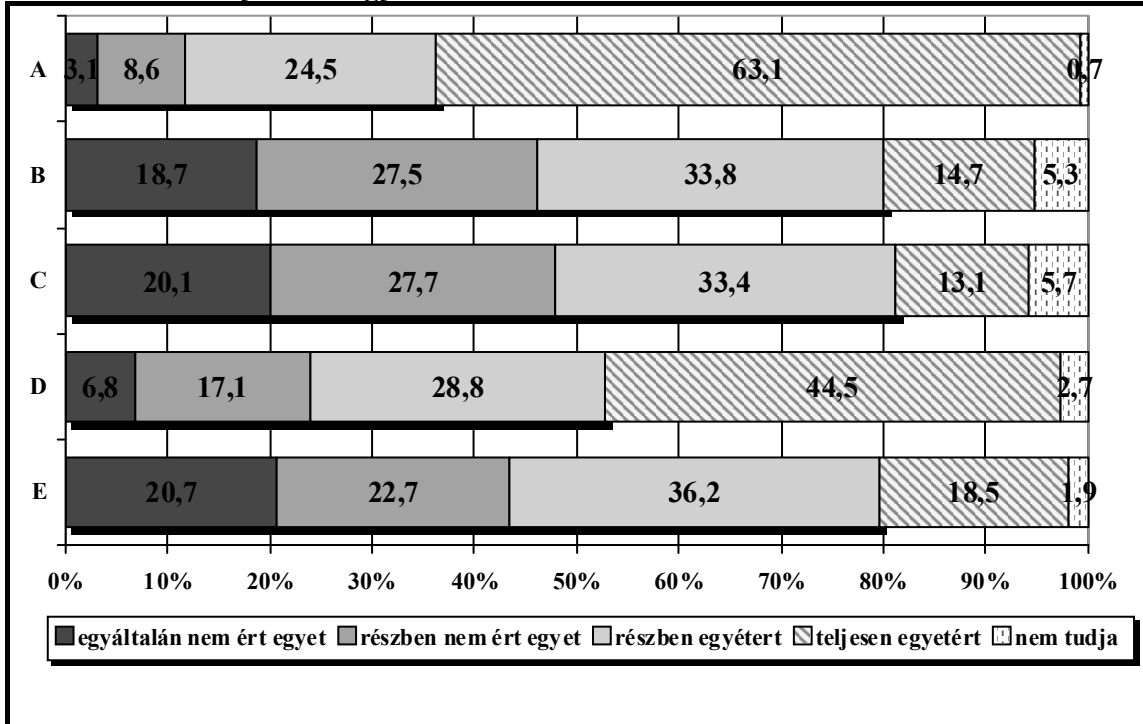
3.21. ábra: Ön hogyan viszonyul a következő csoportokhoz? Más társadalmi csoportok

3.22. ábra: Milyen gyakran érte-e Önt hátrányos megkülönböztetés (igazságtalanság) az alábbi okok miatt?

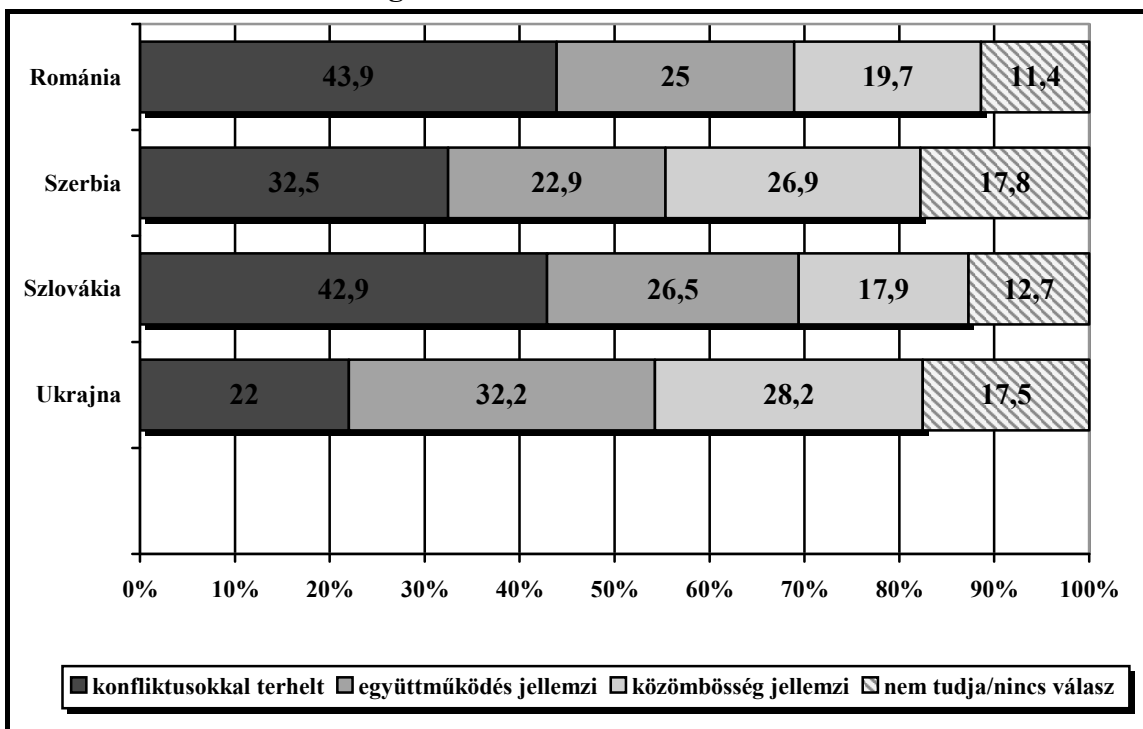

3.23. ábra: Mennyire ért egyet a következő állításokkal?

- A. Sokkal szívesebben vagyok magyar állampolgár, semhogy bármely más ország állampolgára legyek.
 B. Jobb lenne a világ, ha a többi ország lakosai is olyanok lennének mint a magyarok.
 C. Jobb lenne a világ, ha a többi ország lakosai is olyanok lennének mint a magyarországi magyarok.
 D. Az embereknek akkor is támogatni kell saját hazájukat, ha vezetőik hibát követnek el.
 E. Van néhány dolog Magyarországon, ami miatt szégyenkezni kell, hogy ennek az országnak az állampolgára vagyok

3.24. ábra: Ön szerint ma Magyarország viszonya hogyan jellemezhető a következő szomszédos országokkal?

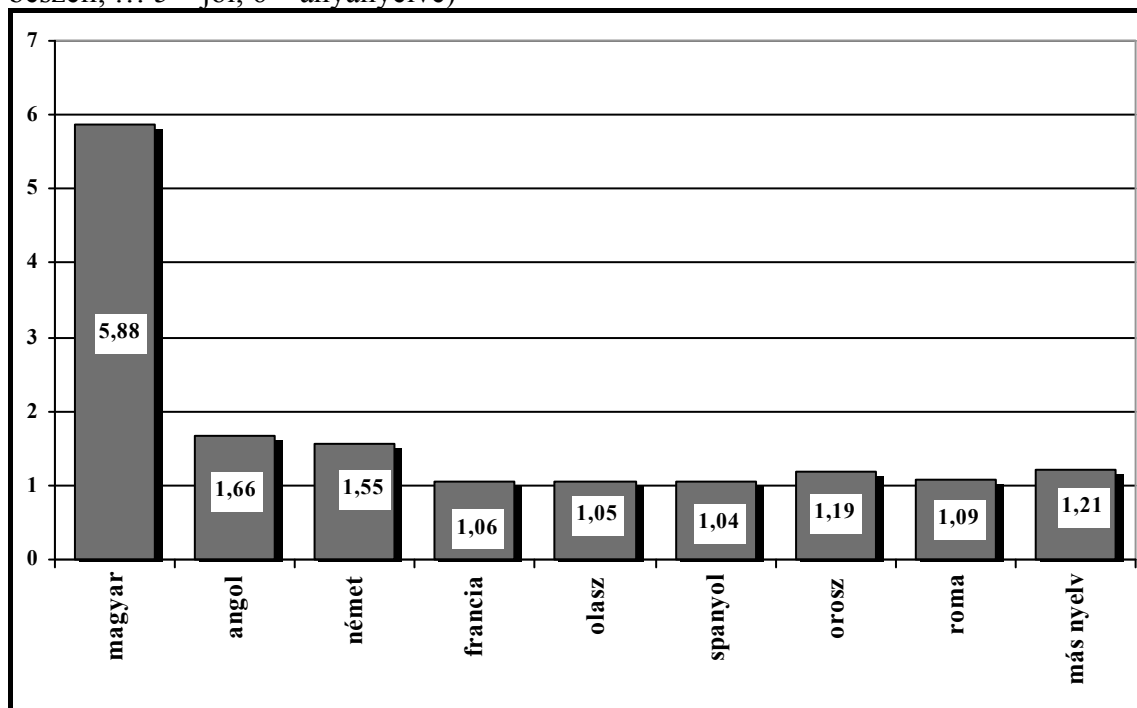
4. Nyelvhasználat

A nyelvhasználat fontos fokmérője lehet több társadalmi jelenségnek is: pl. az európai kontextusú munkaerőpiaci helyzetnek és lehetőségeknek, az előítéletek természetének stb. Adataink szerint a magyar felnőttkorú lakosság kis mértékben beszél idegen nyelveket.

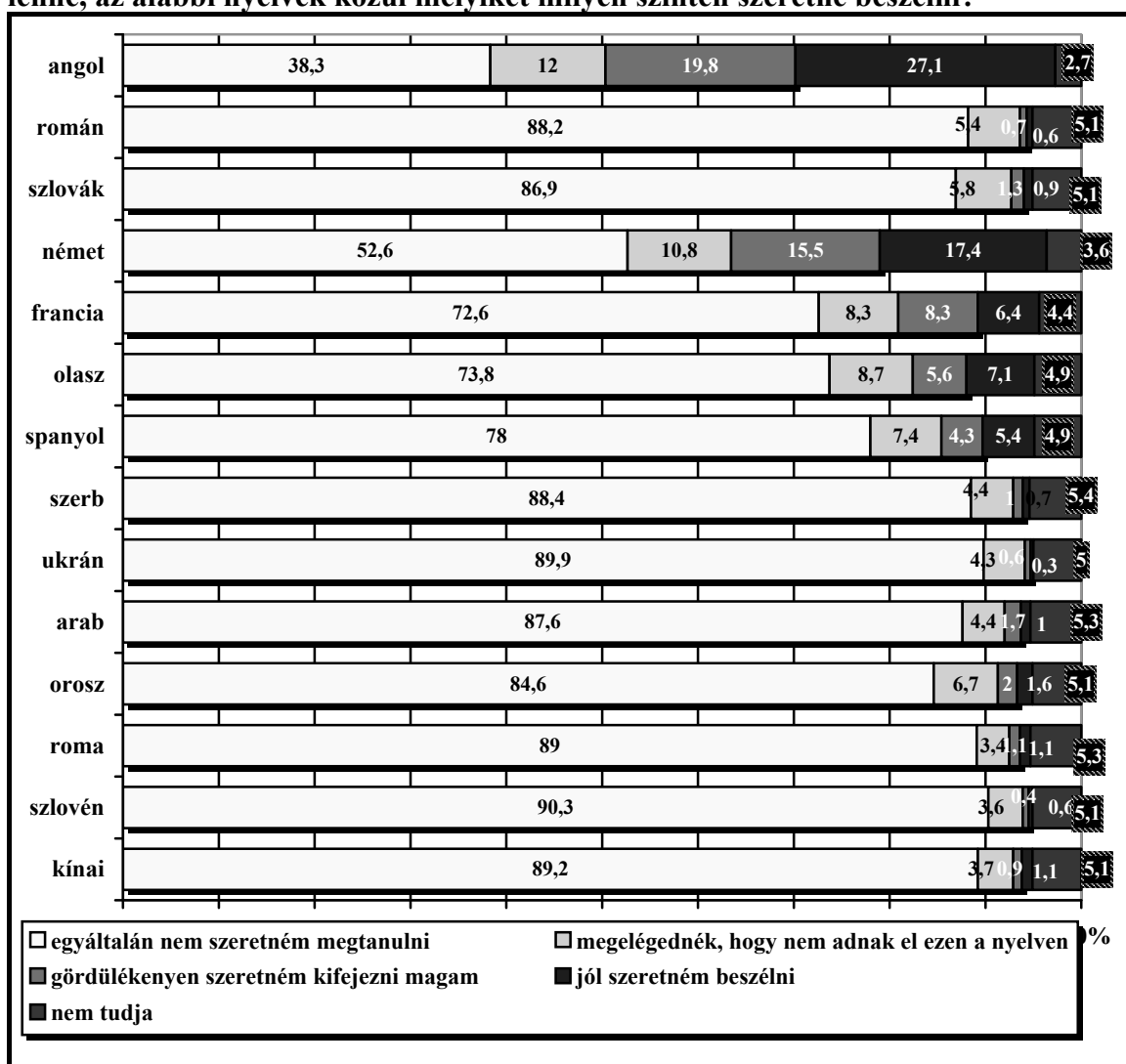
Egy 1-től 6-ig terjedő skálán, ahol a magyar nyelv ismerete 5,8-as átlagot kapott, azaz majdnem mindenki anyanyelvi szinten beszéli, az angol és német nyelvek ismerete kapott a 2-es értéket megközelítő átlagot. Ez azt jelenti, hogy az átlagok szintjén a magyar nyelven kívül a lakosság még valamennyire az angol és német nyelveket ismeri (2-es átlag: „érti, de nem beszéli”). Százalékosan tekintve mintegy 5 százalék jól, 6,4 százalék kisebb hibákkal, de szintén jól beszéli az angolt, ezek az arányok a német nyelv esetében pedig 3,4 és 5 százalék.

Az előbbi nyelvi kompetenciákon túlmenően ún. nyelvi potenciát is mértünk. Azt kérdeztük válaszadóinktól, hogy ha minden feltétele adott lenne, akkor mely nyelveket, milyen mértékben tanulnák meg. Az idegen nyelvek iránti közömbösség ezúttal is visszaköszönt: az angol és német nyelven kívül, amelyeket 27, illetve 17 százalékban szeretnének elsajátítani, minden más nyelv elsajátítása elől gyakorlatilag elzárkóznának a felnőtt magyar lakosság tagjai. Ez egyaránt érvényes a környező országok hivatalos nyelveire, illetve egyéb akár kisebbségi vagy nemzetközi nyelvre is.

4.1. ábra: Mennyire ismeri/beszéli Ön az alábbi nyelveket? (1 – nem érti és nem is beszéli, ... 5 – jól, 6 – anyanyelve)

4.2. ábra: Ha minden lehetősége (pl. pénze, képessége, ideje, alkalmja stb.) adott lenne, az alábbi nyelvek közül melyiket milyen szinten szeretné beszélni?

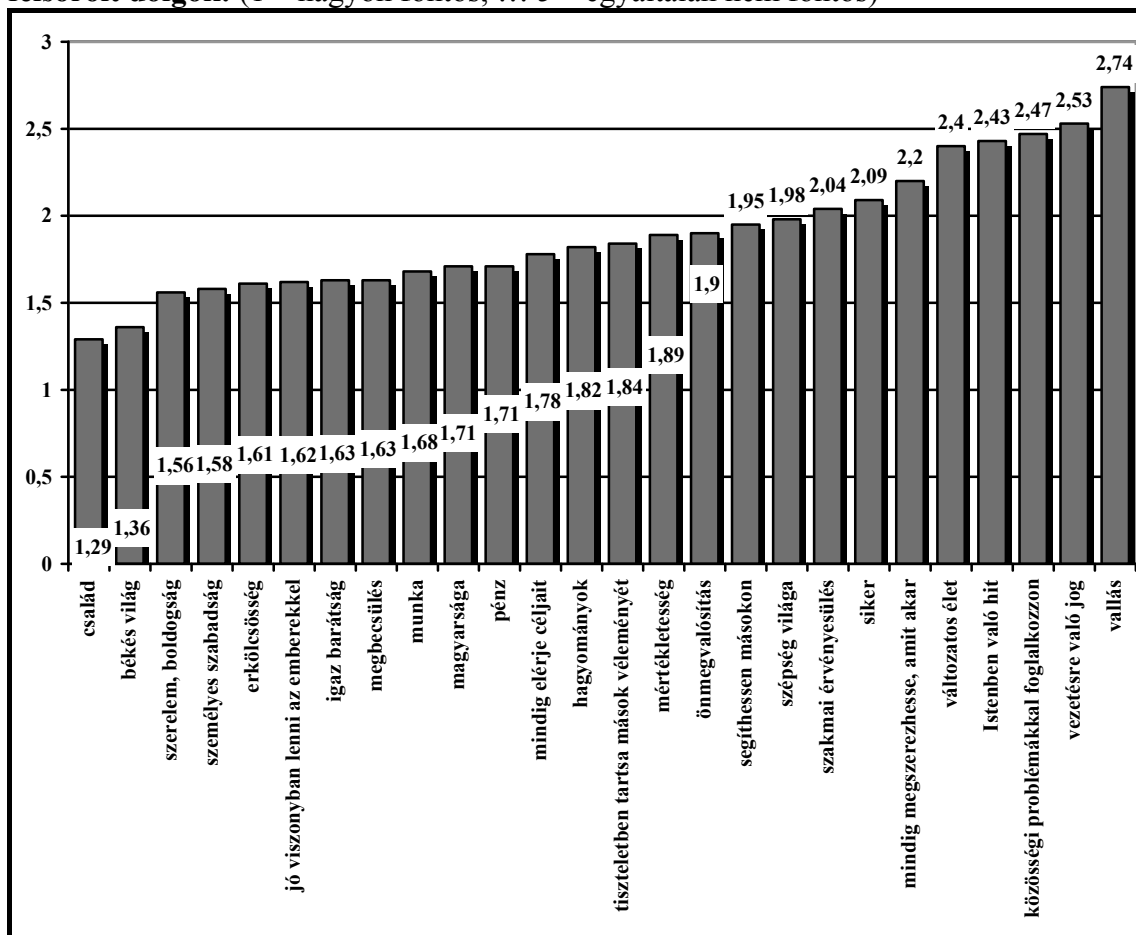
5. Értékrend, vallásosság

Az értékek átlagai a hagyományos és modern világ sajátos keveredéséről árulkodnak. A válaszok fontossági sorrendje szerint elsősorban hagyományos értékek dominálnak, mint például a család, békés világ, boldogság, erkölcsösség, a legkevésbé fontos azonban a vallás, vezetésre való jog, közösségi problémákkal való foglalkozás, Istenben való hit.

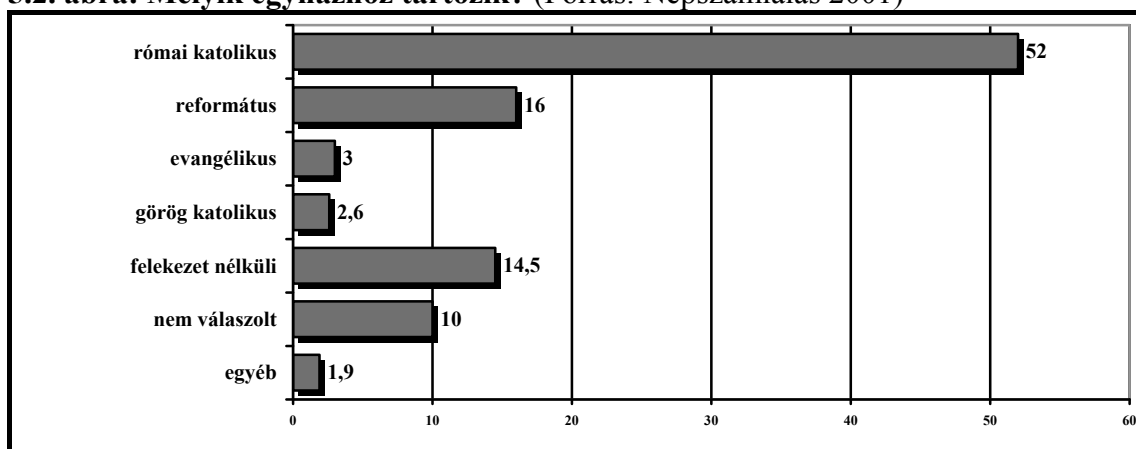
Noha bizonyos, főleg a családdal kapcsolatos hagyományos értékek rendkívül fontosak, mégiscsak egy szekularizált, magas individualizációt elért, az egyéni érdekeket és boldogságot előtérbe helyező társadalomkép rajzolódik ki. Nem meglepő tehát, hogy például a templomba járásra a válaszadók több mint fele évente egyszer sem keres alkalmat, sőt egyharmaduk egyáltalán nem jár templomba. A szekularizáció fokát jelzi az is, hogy a megkérdezettek közel negyede nem tartja vallásosnak magát vagy kifejezetten ateista. Ez ugyanakkor nem jelenti a társadalom egyháztól, egyházi

szertartásoktól való elfordulását, hiszen a születéssel, házassággal és elhalálozással kapcsolatos szertartások a válaszadók kétharmadának fontosak. A vallásosság mértéke enyhe mértékben növekszik az életkorral. Adataink szerint Isten léte az 55 évnél idősebbek körében a legfontosabb (10-es skálán 6,3-as átlag), míg a fiatalabb korosztályok körében a legalacsonyabb (5,3).

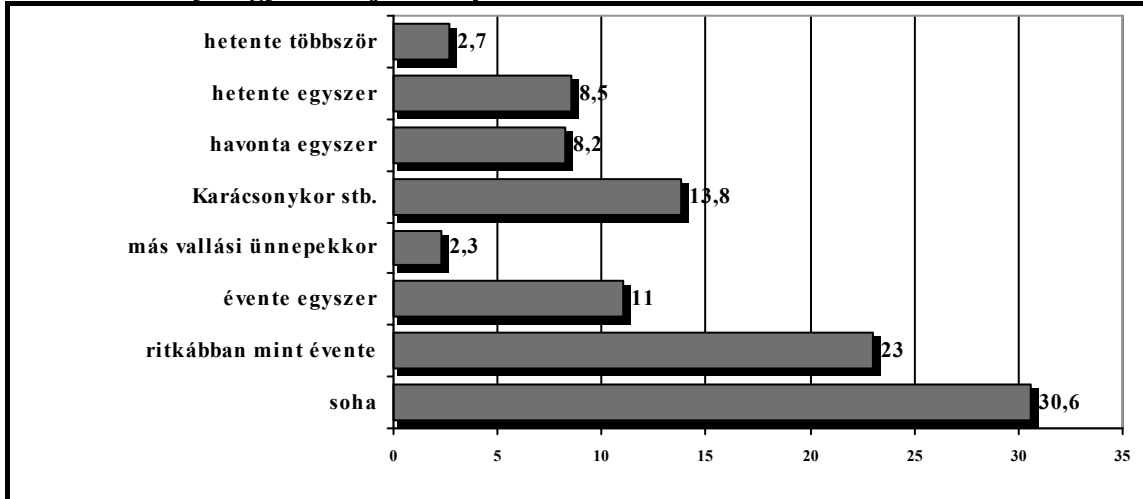
5.1. ábra: Kérem, értékelje, mennyire fontosak az Ön életében az alábbiakban felsorolt dolgok! (1 – nagyon fontos; ... 5 – egyáltalán nem fontos)

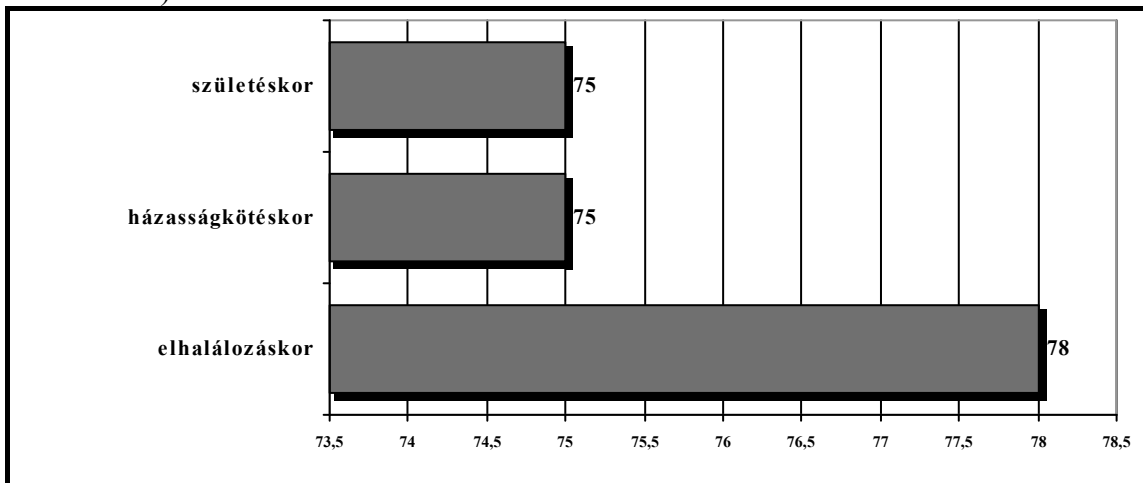
5.2. ábra: Melyik egyházhoz tartozik? (Forrás: Népszámlálás 2001)

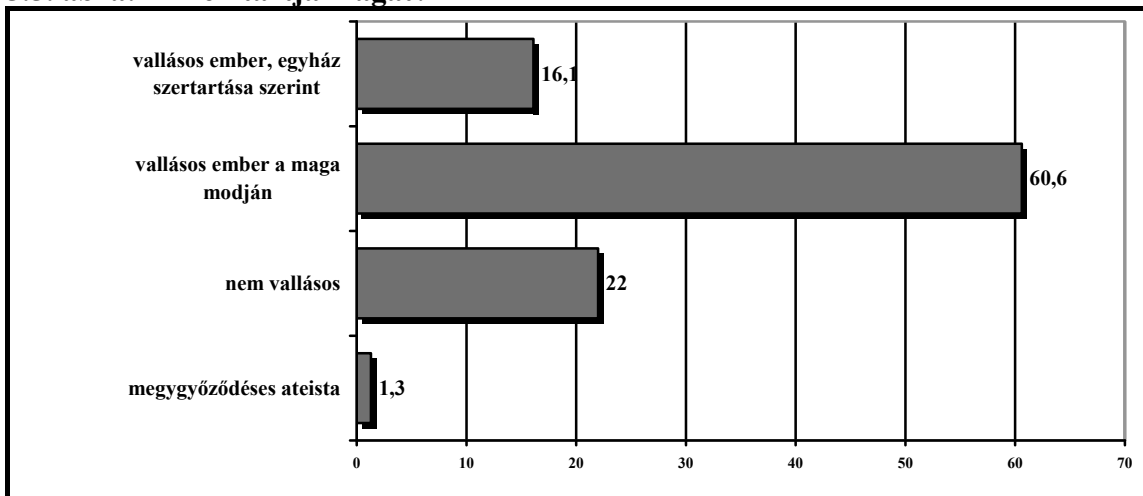
5.3. ábra: Milyen gyakran jár templomba?

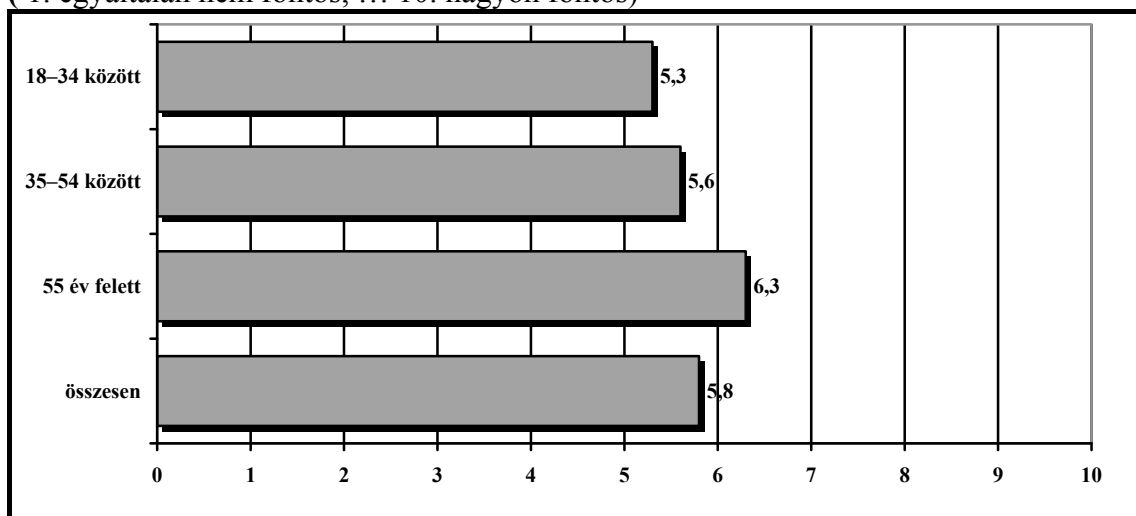
5.4. ábra: Fontos-e, hogy vallási szertartásra is sor kerüljön? (igen válaszok, százalékban)

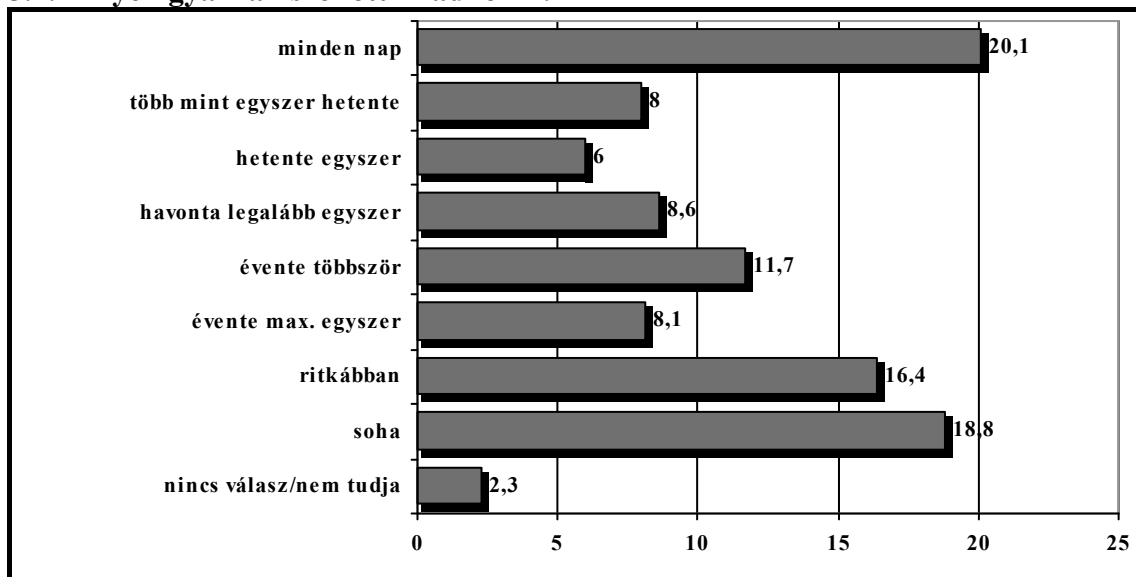
5.5. ábra: Minek tartja magát?

5.6. ábra: Mennyire fontos Isten az Ön életében? Átlagok korcsoportok szerint
(1. egyáltalán nem fontos, ... 10. nagyon fontos)

5.7. Milyen gyakran szokott imádkozni?

6. Oktatás, képzés

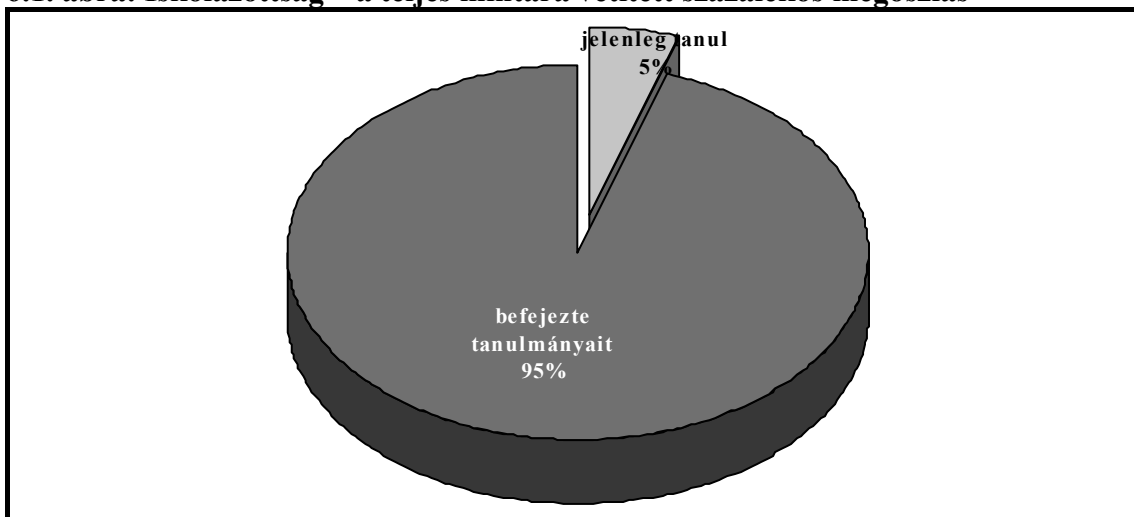
Adataink szerint a magyarországi felnőtt lakosság 5 százaléka jelenleg is folytatja tanulmányait, a tanulmányait már befejezettek körében a legtöbben (érettségi nélküli) szakiskolát végeztek (30 százalék), általános iskolát és szakközépiskolát 20-20 százalék végzett, a gimnáziumot végeztek 5 százaléka megragadt ezen az iskolai szinten, míg különböző felsőfokú végzettséggel mintegy 16 százalékuk rendelkezik.

Az iskolázottság nemek szerinti vizsgálata alapján megállapíthatjuk, hogy a nők körében az általános iskolai végzettség és az érettségit adó középfokú oktatás magasabb, míg a férfiak esetében a szakiskolai képzés. Felsőfokú végzettség tekintetében a nők enyhe dominanciája mellett közel hasonló, egyharmados arányban vesznek részt a két nem képviselői.

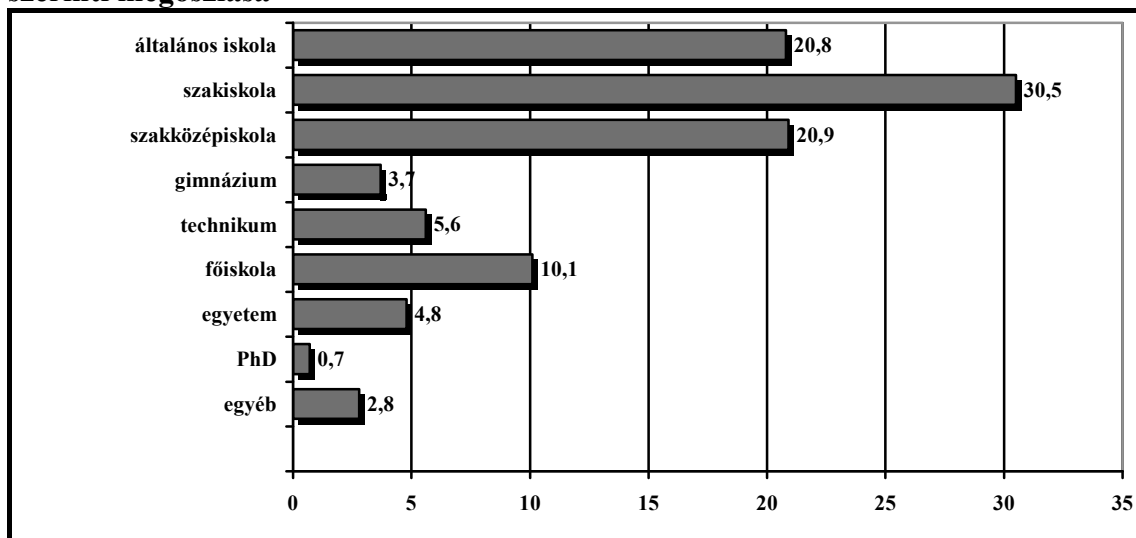
Az iskolázottság településtípus szerinti bontása arról árulkodik, hogy falun az általános és szakiskolások vannak túlsúlyban, míg a szakközép, gimnázium és technikum, valamint más felsőfokú végzettséggel rendelkezők a városiak körében vannak felülreprezentálva. Megjegyzendő, hogy a felsőfokú végzettségűek között nem igazán jelentős a falu/város szerinti megoszlás, ami jelezheti e végzettségűek falusias, nyugodt környezetbe való vonzódását, a városból való „menekülés” stratégiáját, vagy a pedagógusok településtípustól/helytől függetlenített „kötelező” jelenlétét. Mintánk szerint ugyanis a felsőfokú végzettségűek közel negyede pedagógus, akik értelemszerűen minden településen jelen kell, hogy legyenek.

Az iskolázottság korcsoportok szerinti elemzése az oktatási rendszer eltömegesedéséről árulkodik, magyarán a fiatalabb korosztályok körében egyre nagyobb a magasabb végzettségűek aránya, míg az idősebbek körében éppen fordítva, az alacsonyabb iskolai végzettségi szintek vannak túlsúlyban.

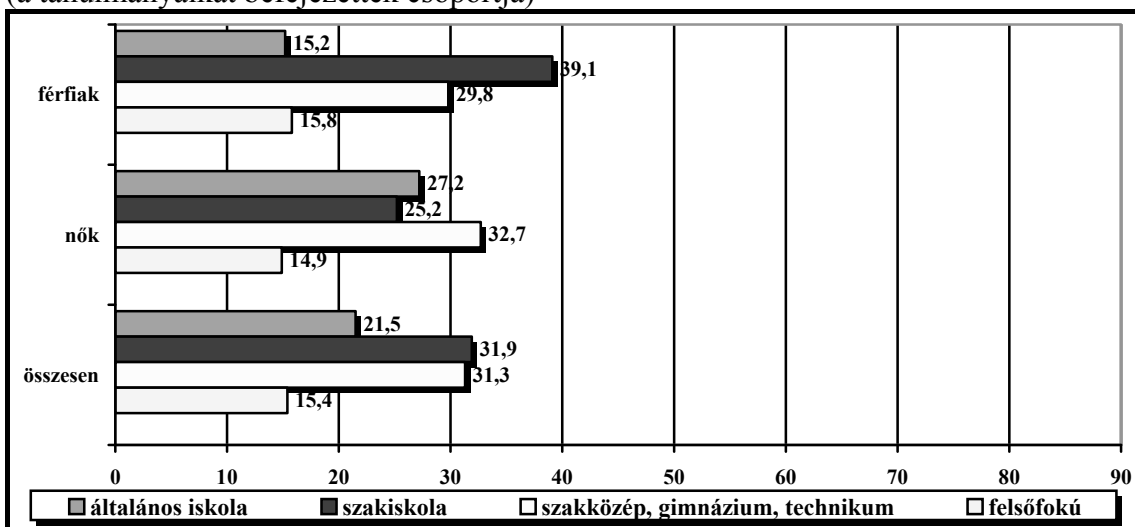
6.1. ábra: Iskolázottság – a teljes mintára vetített százalékos megoszlás

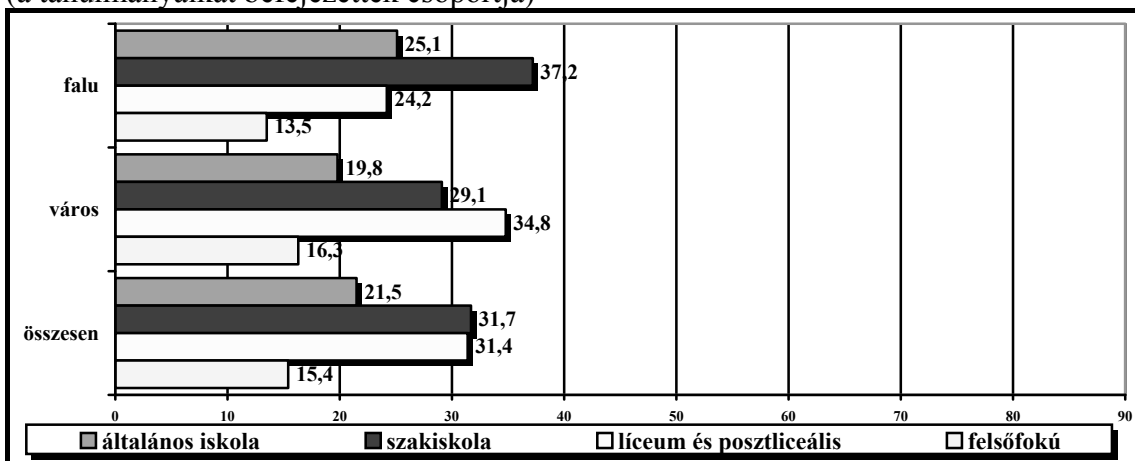
6.2. ábra: A tanulmányaikat befejezett népesség legnagyobb iskolai végzettség szerinti megoszlása

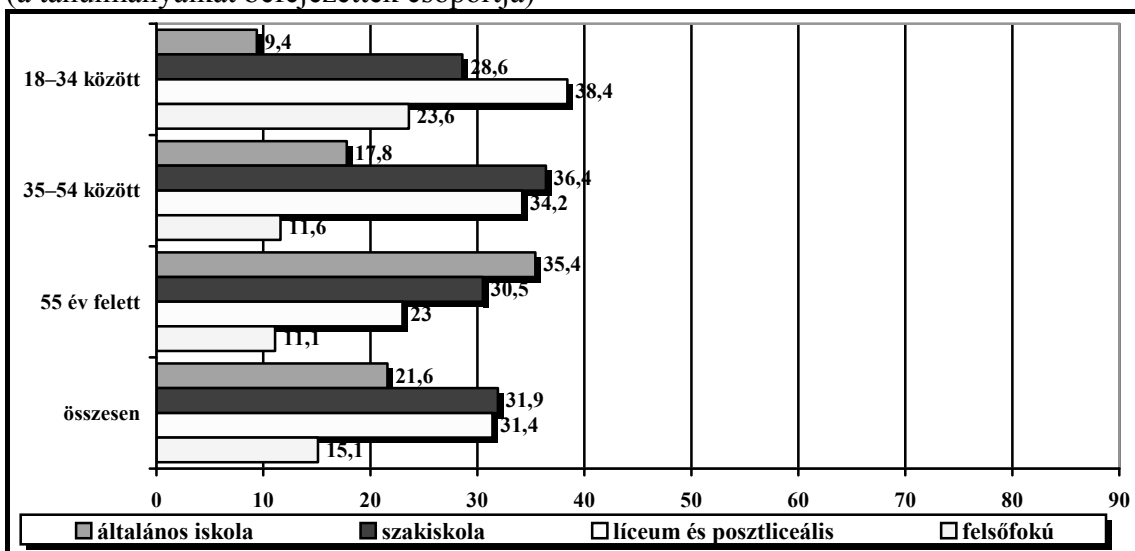
6.3. ábra: Iskolázottság és nemek szerinti különbségek
(a tanulmányaikat befejezettek csoportja)

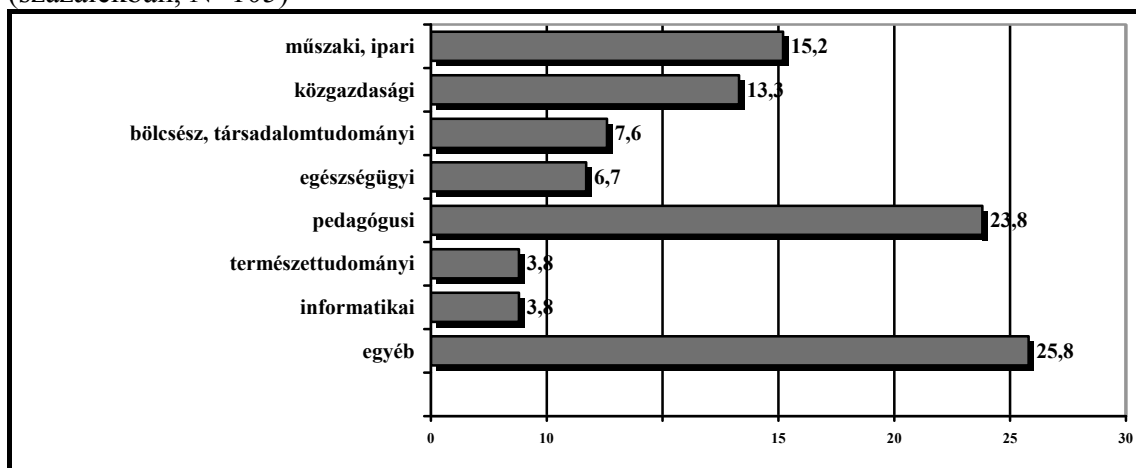
6.4. ábra: Iskolázottság és lakhely szerinti különbségek
(a tanulmányaikat befejezettek csoportja)

6.5. ábra: Iskolázottság és kor szerinti különbségek
(a tanulmányaikat befejezettek csoportja)

6.6. ábra: A felsőfokú végzettségűek tanulmányágak szerinti megoszlása
(százalékban, N=105)

7. Médiahasználat

A médiahasználati szokások közül a televíziózás a legelterjedtebb, mindössze a felnőtt lakosság mindössze 3 százaléka nem néz tévét. Ezután a rádió és újságolvasás következik. Számítógépet a megkérdezettek mintegy 60 százaléka használ, ám médiumként, azaz internet alapú információszerzésre és továbbításra ennek valamivel több mint fele használja.

A tévéhasználat valamivel alulmaradt a rádió hallgatásánál, arra a kérdésre ugyanis, hogy tegnap hány percet nézték vagy hallgatták ezeket a csatornákat, előbbire 130 perc, utóbbira 138 perces átlag jutott. Ez az adat azt tükrözi, hogy noha rádiót kevesebben hallgatnak, az egy napra jutó rádiózás mégis magasabb, vélhetően azért, mert a rádióhallgatás konzisztensebb, azaz kisebb a szórása.

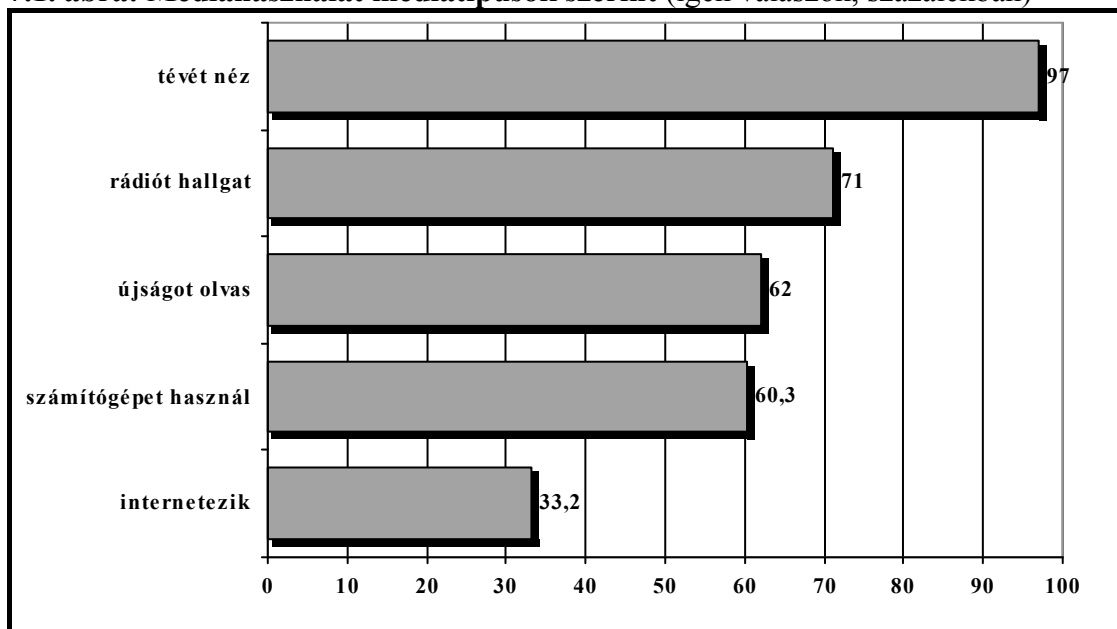
A leggyakrabban nézett vagy hallgatott csatornák szerkezete hasonlít, hiszen mindkét esetben kereskedelmi csatorna dominál, ám második helyen egy közszolgálati médiumot találunk. A tévézés esetében az RTL Klub a megkérdezettek közel felének a

kedvenc adója, ezt követi jóval lemaradva az M1-es (16,5 százalék), majd pedig a TV2 12,8 százalékkal. A rádiócsatornák esetében a Sláger Rádió vezet, ezt követi a Kossuth Rádió majd pedig a Danubius. Megjegyzendő, a rádiócsatornák esetében nem olyan nagy a különbség a „kedvencek” között, mint a tévécsatornák között.

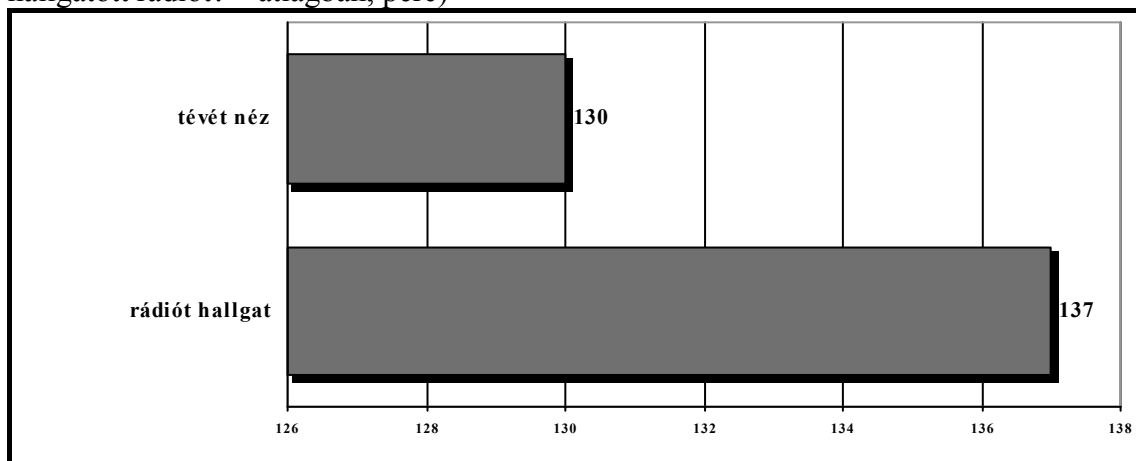
A tévézési és rádiózási szokásokhoz hasonlóan leggyakrabban és rendszeresen olvasott újság szintén egy bulvár sajtótermék, a Blikk. Ezt egyforma arányban követi a politikailag ellenpólusúnak tartott Magyar Nemzet és Népszabadság.

Válaszadóink mintegy negyedének otthon is van internet csatlakozása, és ez ma már rendszerint (90 százalékban) szélessávú csatlakozást jelent. Ezért nem meglepő, hogy az internetet használata rendszerint otthon történik, ám valamivel több mint egynegyedük a munkahelyén is használja számítógépét erre a célra. Az internetet használók közel kétharmada naponta, 19 százaléka pedig hetente többször is él ezzel a tevékenységgel. Az internethasználat elsősorban elektronikus levelezést jelent, ám viszonylag magas azok aránya, akik hivatalos ügyeik intézésére is használják az internetet (82,3 százalék).

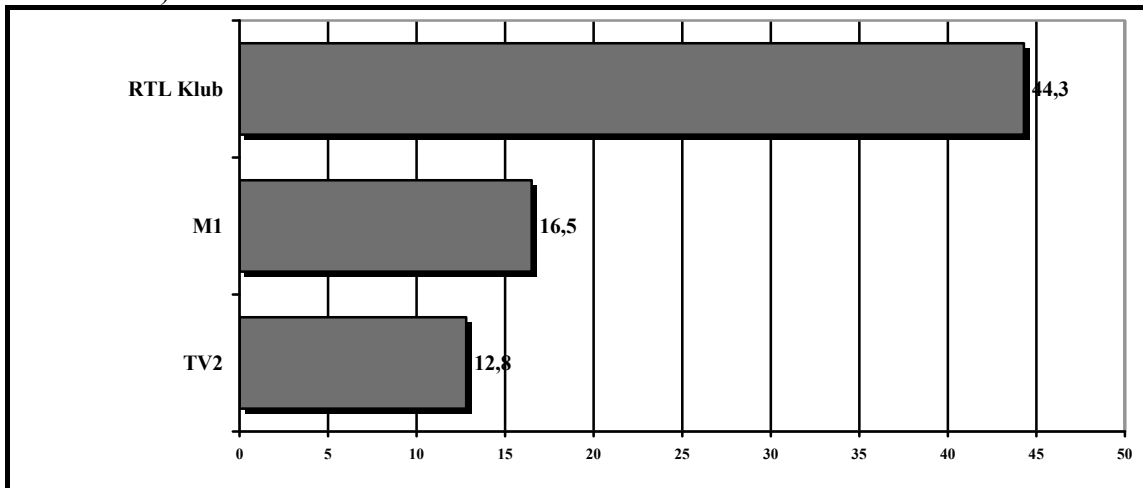
7.1. ábra: Médiahasználat médiatípusok szerint (igen válaszok, százalékban)

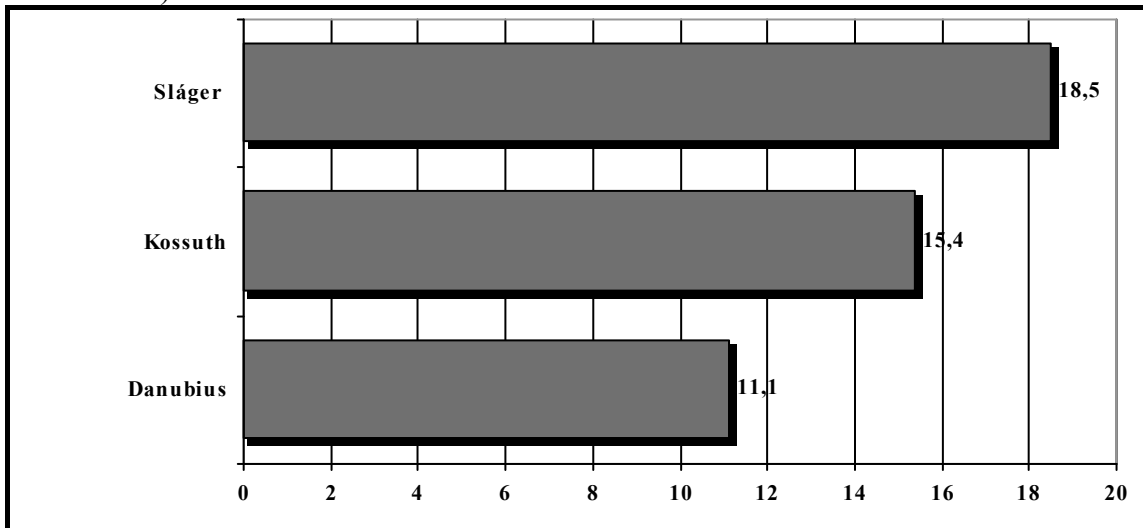
7.2. ábra: Médiahasználat gyakorisága (Tegnap mennyi időt nézett tévét, illetve hallgatott rádiót? – átlagban, perc)

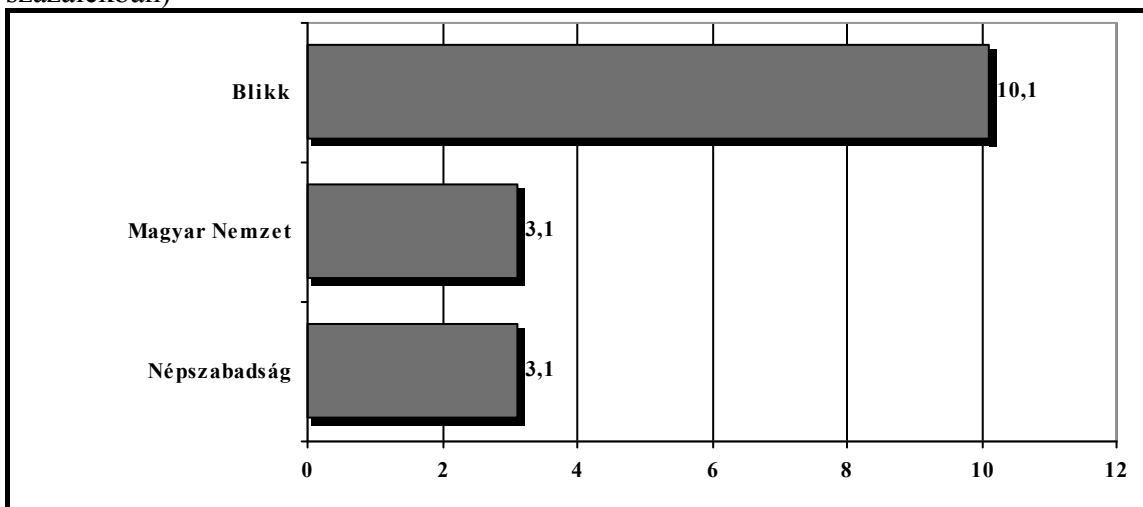
7.3. ábra: Leggyakrabban nézett TV csatornák (első opció gyakoriságai szerint, százalékban)

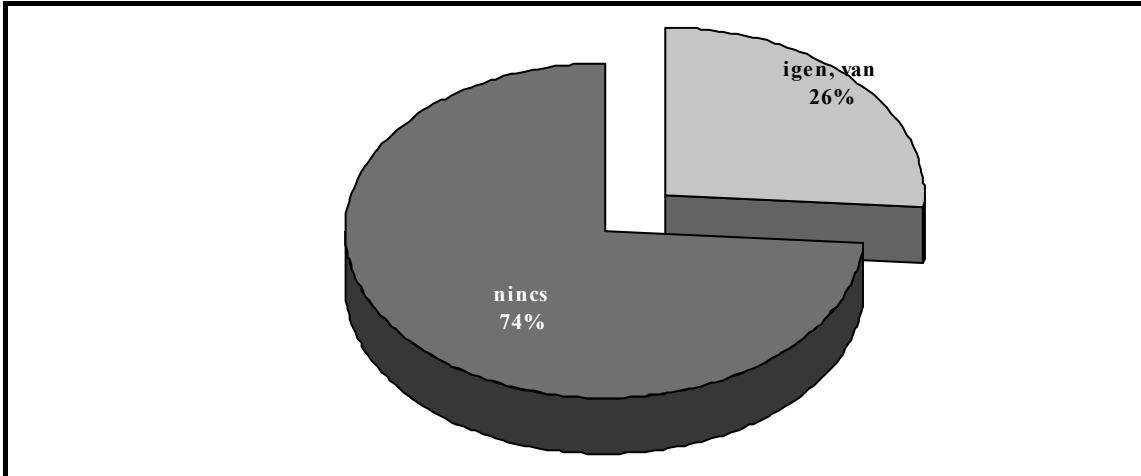
7.4. ábra: Leggyakrabban hallgatott rádiócsatornák (első opció gyakoriságai szerint, százalékban)

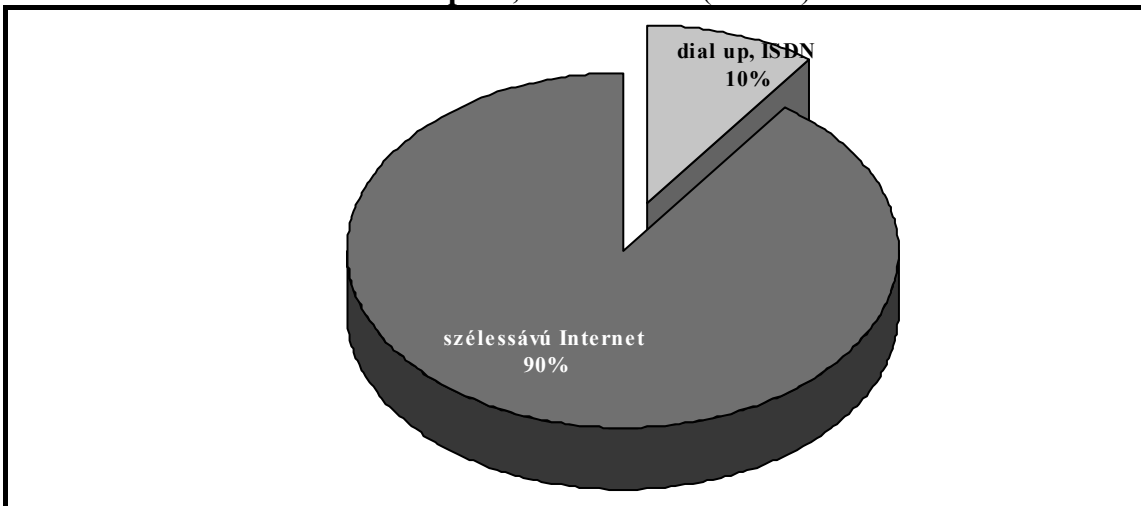
7.5. ábra: Leggyakrabban olvasott újságok (első opció gyakoriságai szerint, százalékban)

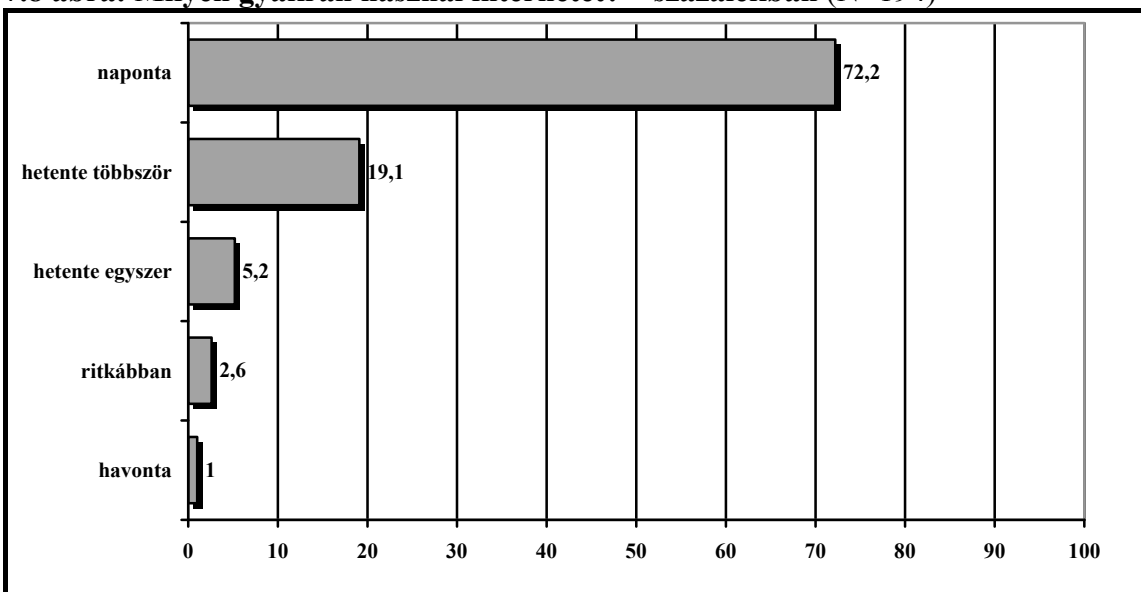
7.6. ábra: Van internet-csatlakozása otthon?

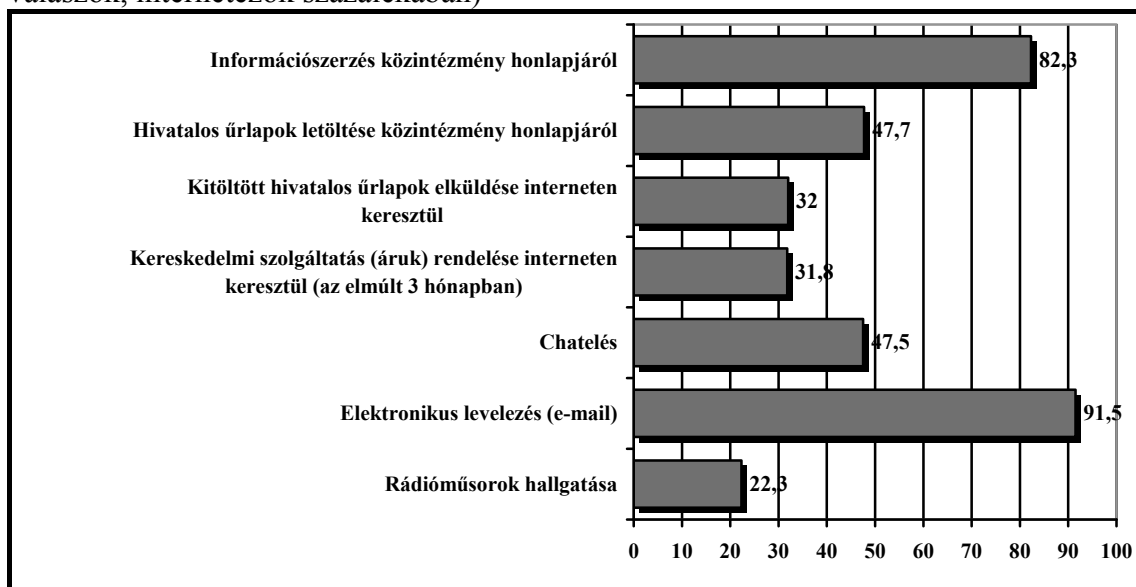
7.7. ábra: Internet-csatlakozás típusa, százalékban (N=191)

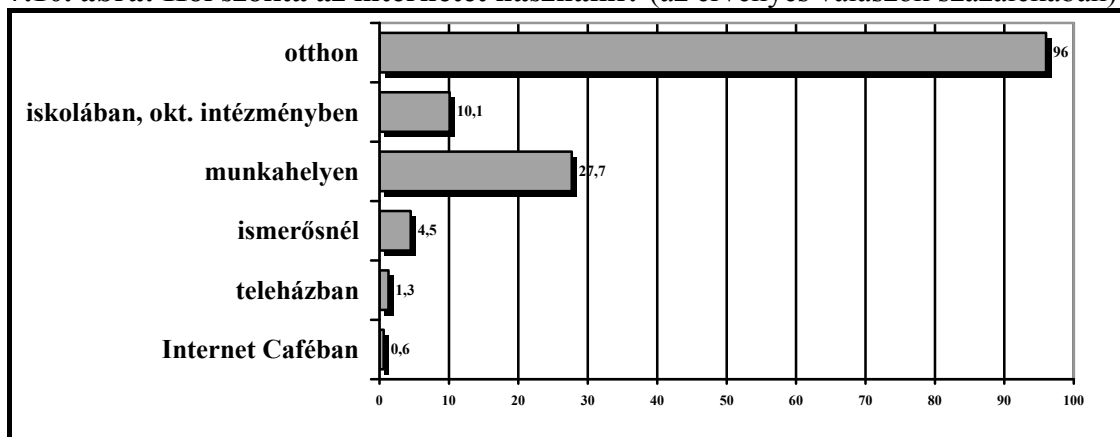
7.8 ábra: Milyen gyakran használ internetet? – százalékban (N=194)

7.9. ábra: Az alábbi tevékenységekre szokta-e használni az internetet? (igen válaszok, internetezők százalékában)

7.10. ábra: Hol szokta az internetet használni? (az érvényes válaszok százalékában)

8. Anyagi helyzet, lakáshelyzet

Válaszadóink szerint egyéni havi nettó átlagkeresetük mintegy 72.000 HUF (kb. 291 EURO). Ez a gazdaságilag aktív lakosok körében 86.000 HUF (345 EURO), az inaktívak körében pedig mintegy 61.000 HUF (243 EURO). A háztartások havi nettó bevétele 153.000 HUF (588 EURO), ez a gazdaságilag aktívak körében 168.000 HUF (671 EURO), míg az inaktívak körében 116.000 HUF (466 EURO). Az egy főre jutó havi, nettó átlagjövedelem 56.800 HUF (227 EURO), ami az aktívak esetében 60.000 HUF (243 EURO), míg az inaktívak körében 54.000 (215 EURO).

Az egyes esetekben a kiszámított szórások körülbelül az átlagok felét teszik ki, ami azt jelzi, hogy létezik egyfajta középosztályosodási tendencia, hiszen az értékek az esetek kétharmadában az átlag köré sűrűsödnek.

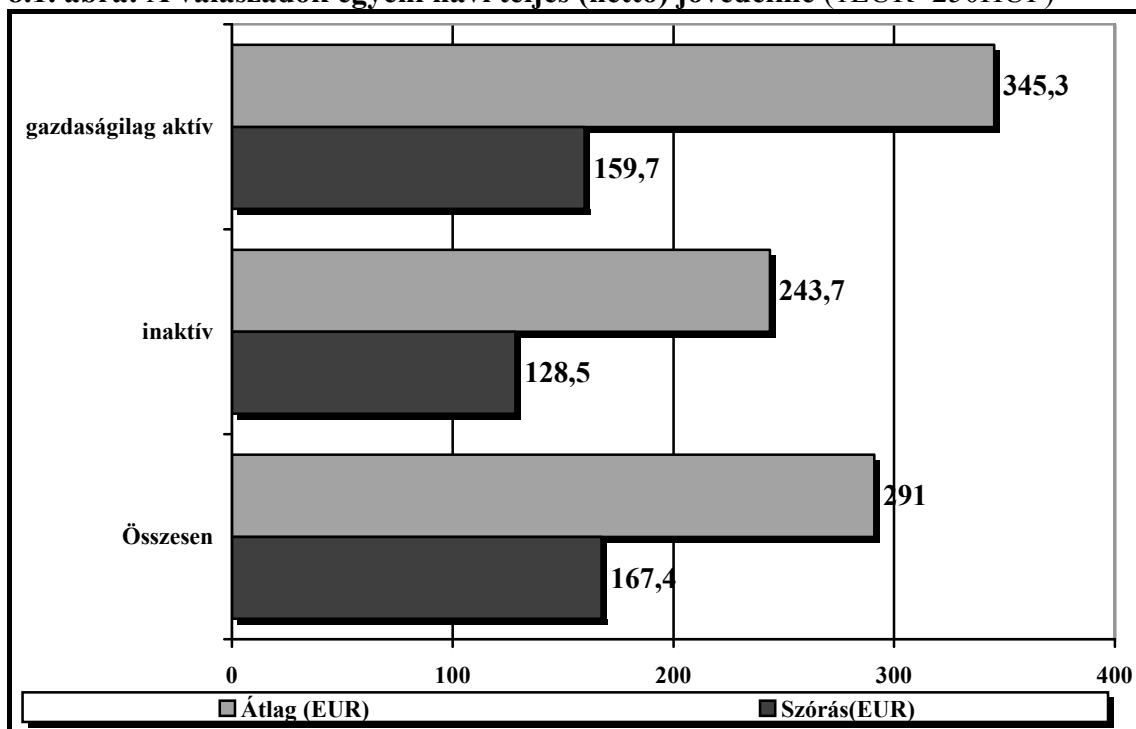
A háztartások kiadási oldalait vizsgálva, megállapíthatjuk, hogy ez havi szinten mintegy 100.000 forintot tesz ki családonként. A kiadások százalékos szerkezetét vizsgálva

megállapíthatjuk, hogy 35 százalék élelmiszerre, 32 százalék rezsire, lakásfenntartásra „megel”, legkevesebbet pedig bútorra és vendéglői számlákra költöttek. Érdekesképpen megjegyzendő, hogy a magyar felnőtt lakosság közel ugyanannyit költ egészségügyi szolgáltatásokra, mint alkoholra és dohányárura (5 százalék).

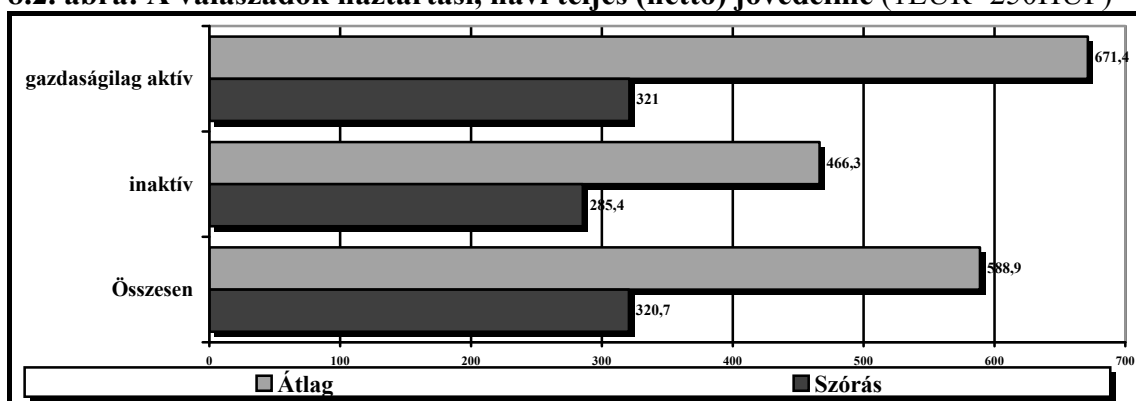
Az anyagi javakkal való rendelkezés legmagasabb arányai olyan tartós fogyasztási cikkeket jelent, mint pl. televízió, automata mosógép, mikrohullámú sütő, mobiltelefon, egyéb elektronikai cikkel, mint például DVD lejátszó, CD, HIFI torony, számítógép, illetve autóval a megkérdezettek fele rendelkezik.

A megkérdezettek 82–86 százaléka saját lakással rendelkezik.³ A lakások átlagban 76 négyzetméterű alapterületűek és 2–3 szobásak, ahol átlagban közel három személy lakik.

8.1. ábra: A válaszadók egyéni havi teljes (nettó) jövedelme (1EUR=250HUF)

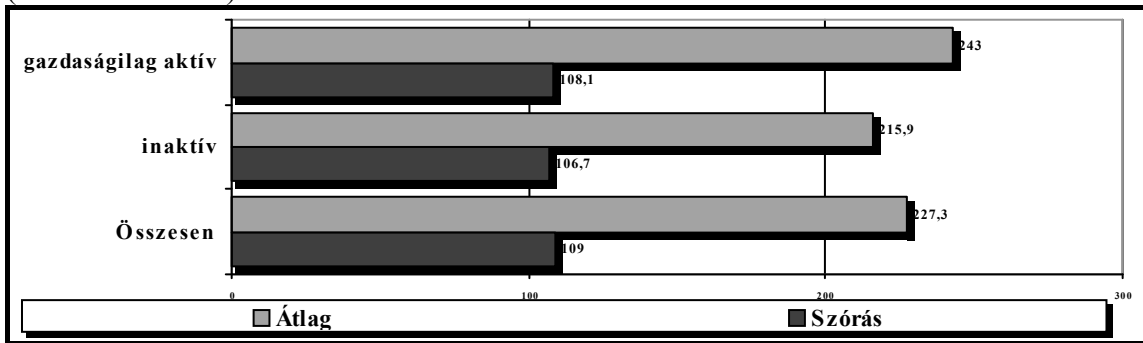

8.2. ábra: A válaszadók háztartási, havi teljes (nettó) jövedelme (1EUR=250HUF)

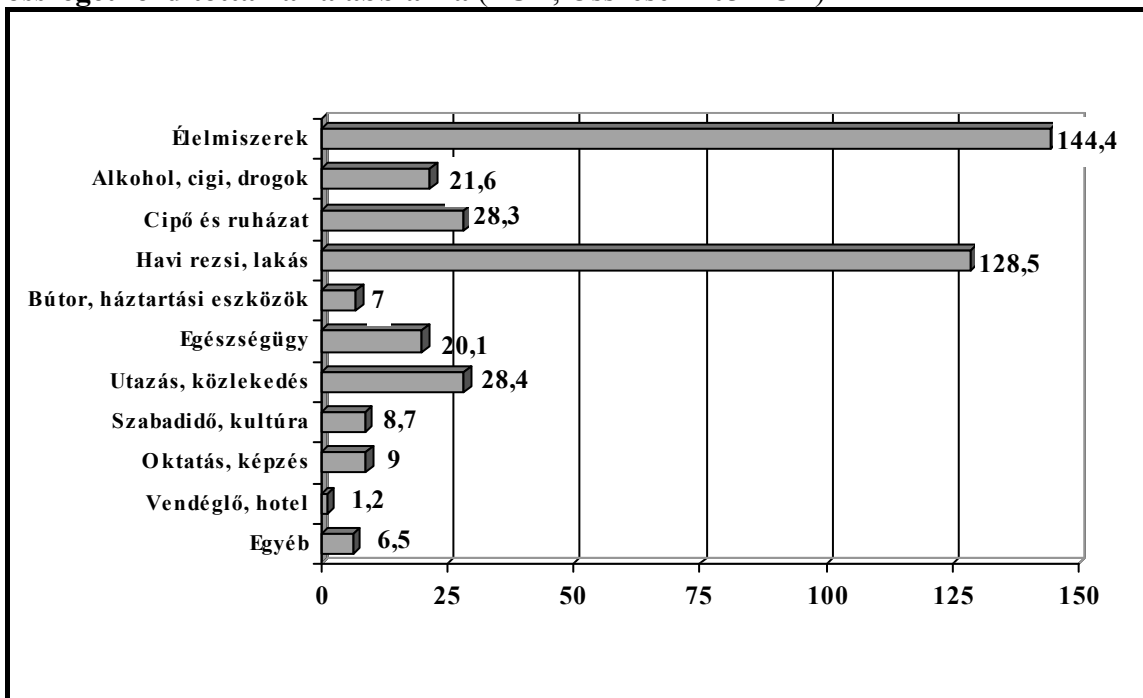

³ A kérdést két helyen tettük fel, ezért szerepel két adat.

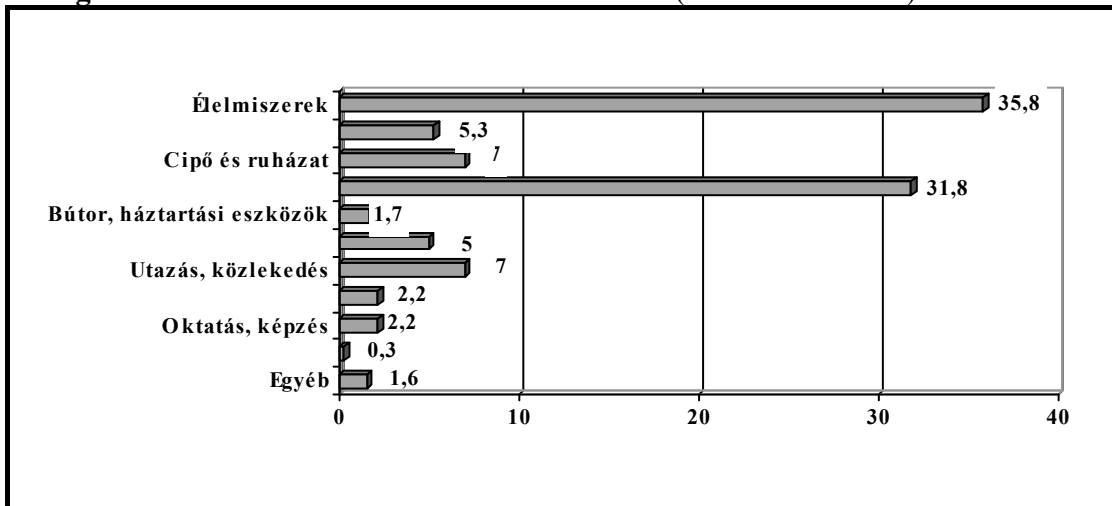
8.3. ábra: A válaszadók egy főre eső családi havi teljes (nettó) jövedelme átlagban (1EUR=250HUF)

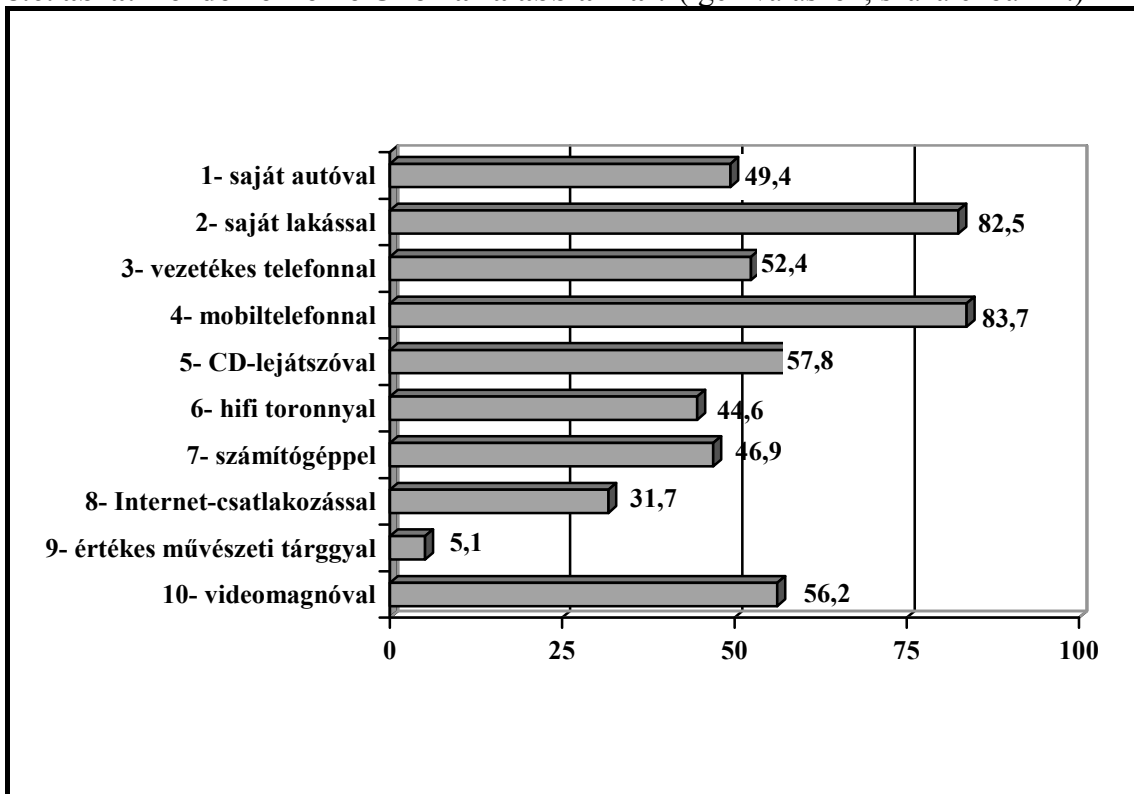
8.4. ábra: Az elmúlt egy hónapban a családi költségvetésből körülbelül mekkora összeget fordítottak az alábbiakra (EUR, Összesen 403 EUR)

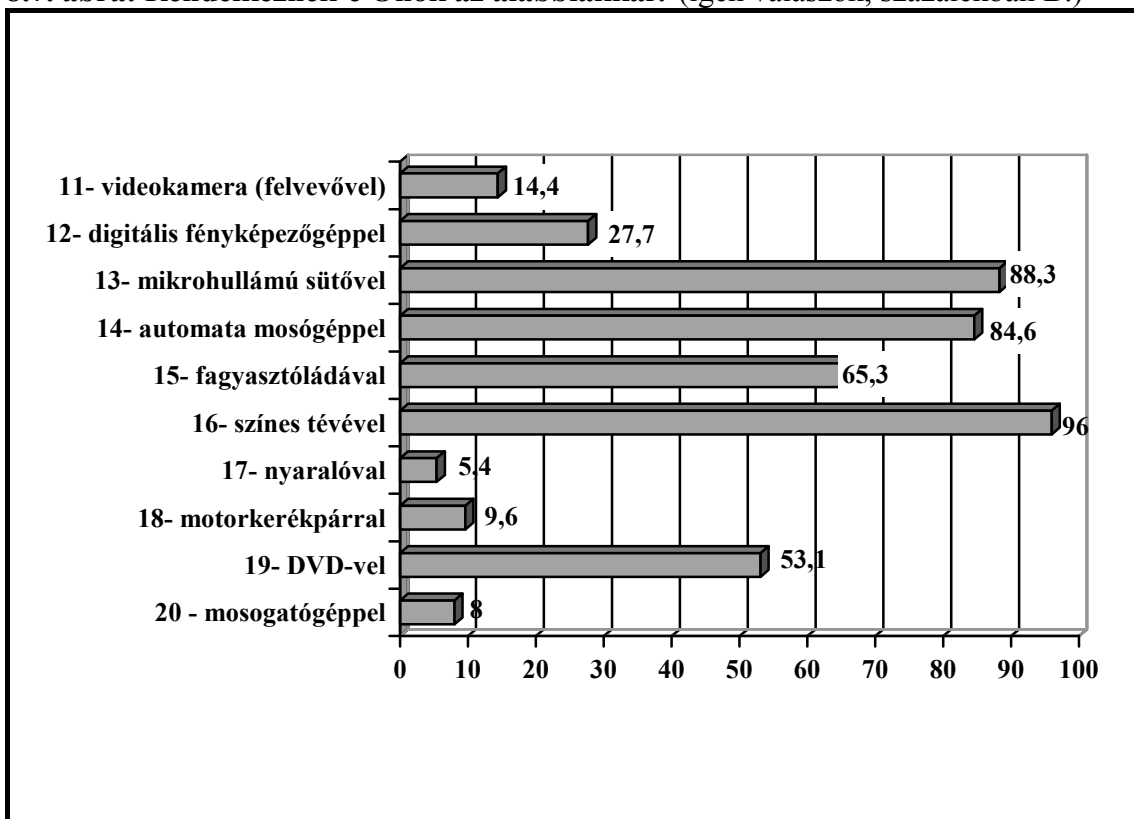
8.5. ábra: Az elmúlt egy hónapban a családi költségvetésből körülbelül mekkora összeget fordítottak az alábbiakra – százalékban (100%=403 EUR)

8.6. ábra: Rendelkeznek-e Önök az alábbiakkal? (igen válaszok, százalékban A.)

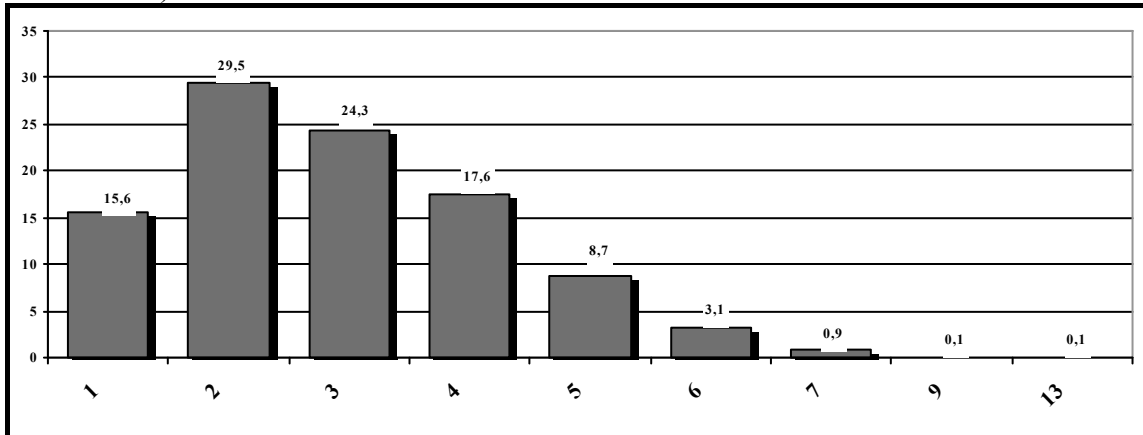
8.7. ábra: Rendelkeznek-e Önök az alábbiakkal? (igen válaszok, százalékban B.)

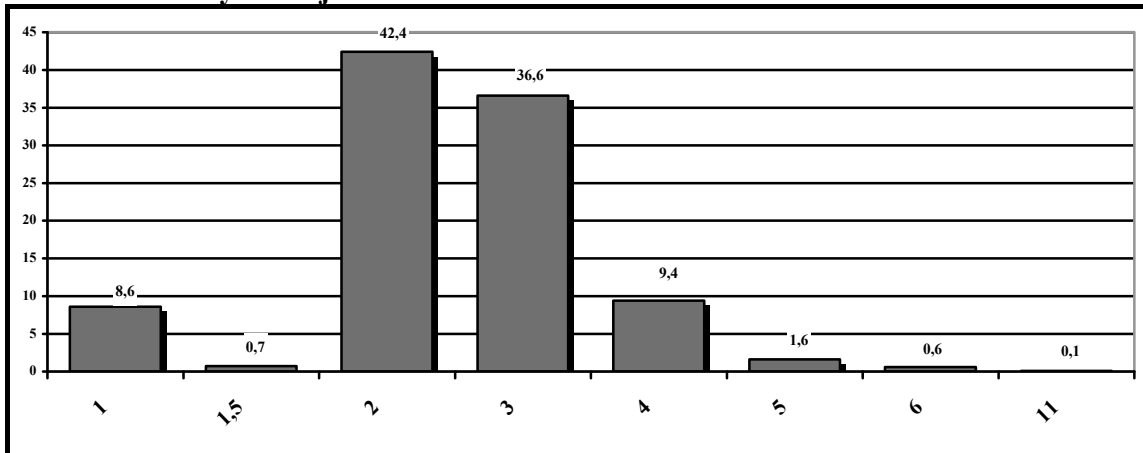
8.8. ábra: Lakásviszonyok átlagosan

	Hányan laknak a háztartásban?	Szobák száma	Lakás területe (m ²)
Átlag	2,8	2,5	75,7
Szórás	1,4	0,9	31,8

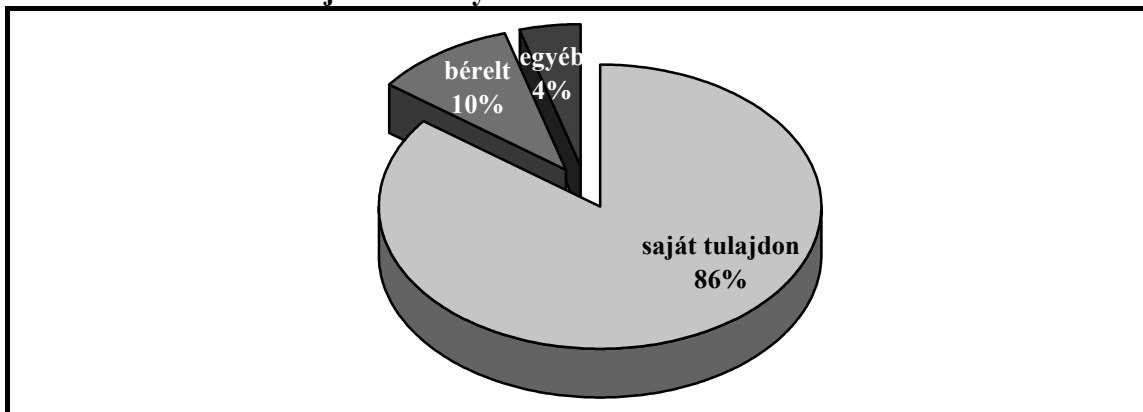
8.9. ábra: Hányan laknak Önök ebben a háztartásban? (Válaszok eloszlása százalékban)

8.10. ábra: Hány szobájuk van a lakásban?

8.11. ábra: A lakás tulajdonviszonya

9. Munka-életút

A válaszadók kétharmada aktívnak tekinthető: 60 százaléka gazdaságilag aktív, 5 százalék pedig tanul. Az inaktívak aránya 27,2, a munkanélküliség mintegy 6,3 százalékosra tehető. A nők körében jóval alacsonyabb a gazdaságilag aktívak aránya, közel 13 százalékkal több férfi dolgozik ugyanis, mint nő. Ezzel párhuzamosan kétszer akkora a nem dolgozó nők aránya, mint a hasonló státusúak a férfiak körében.

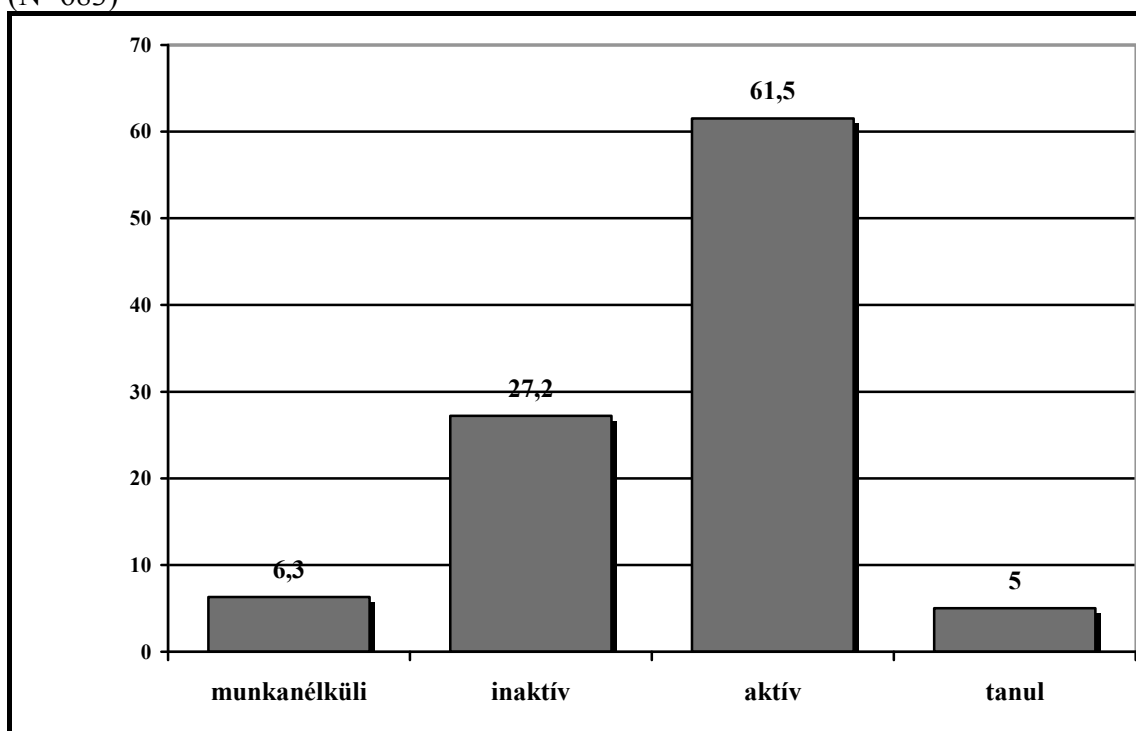
A gazdaságilag aktívak közel 90 százaléka alkalmazottként, beosztottként dolgozik, saját vállalkozásában pedig mintegy 8 százalék. Szellemi szabadfoglalkozású kb. fél százalék, és ugyanennyien vallották be azt is, hogy fekete munkákból élnek, másfél százalék pedig alkalmi munkákból él.

A gazdaságilag inaktívak közel kétharmada nyugdíjas, rokkantnyugdíjas vagy nyugdíj nélküli nyugdíjas korú, 12 százalék pedig GYES-en vagy GYED-en van.

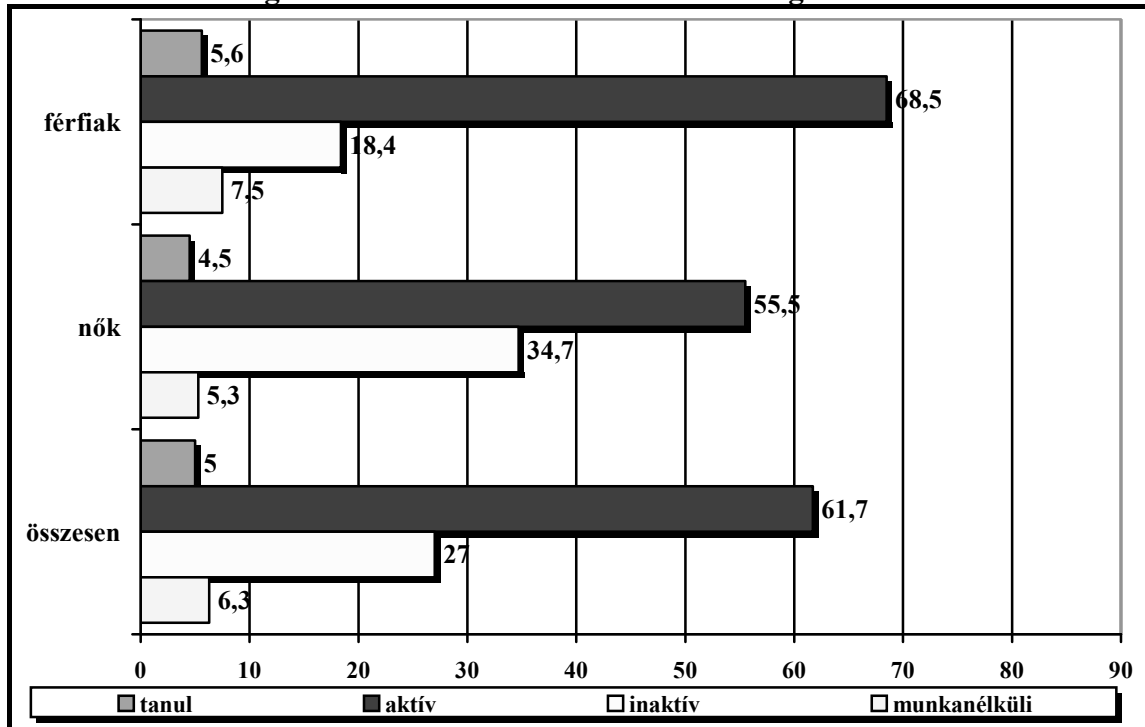
A gazdaságilag aktívak 31,5 százaléka az ipar különböző területein dolgozott, ebből 8 százalék az építőiparban, 14 százalék a vendéglátásban, kereskedelemben, és közel ugyanennyien az állami, önkormányzati fenntartású szolgáltató helyeken (egészségügy, oktatás stb.), míg számítástechnikával mintegy 2 százalék, banki szférában pedig 3-4 százalék tevékenykedett.

A munkavállalókra nagy mértékben jellemző a földrajzi mobilitás mellőzése, hiszen mintegy 84 százalékuk helyben vagy maximum 50 kilométeres körzetben vállal(t) munkát.

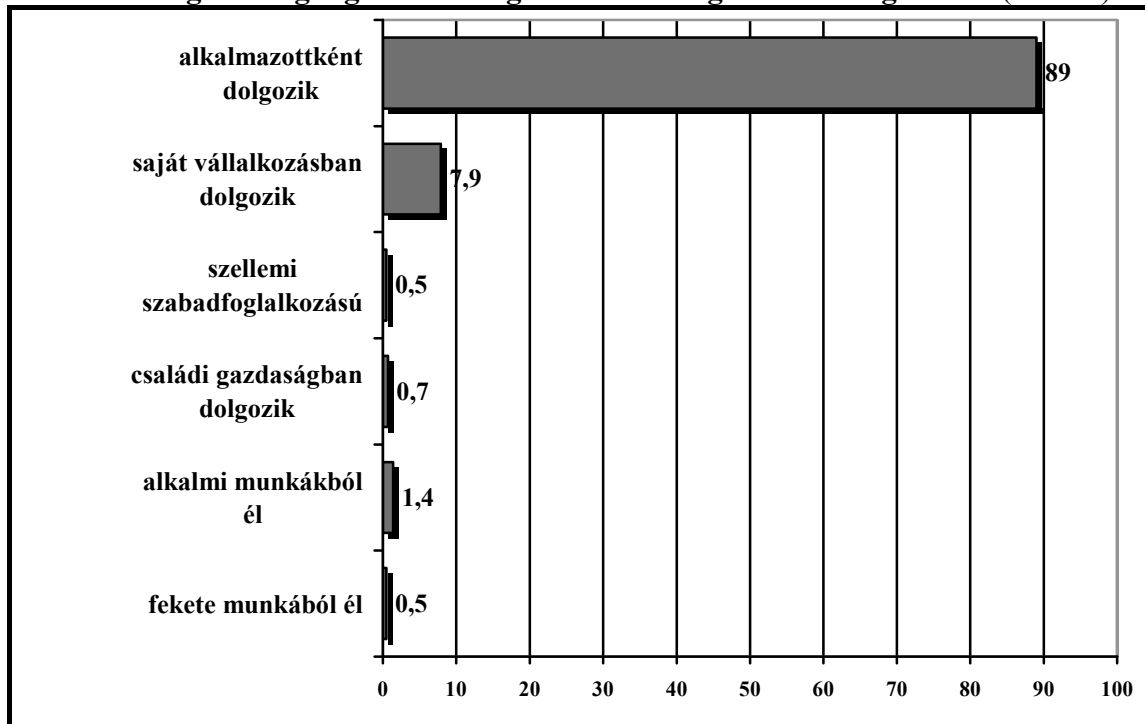
9.1. ábra: A magyarországi válaszadók gazdasági aktivitás szerinti megoszlása (N=683)

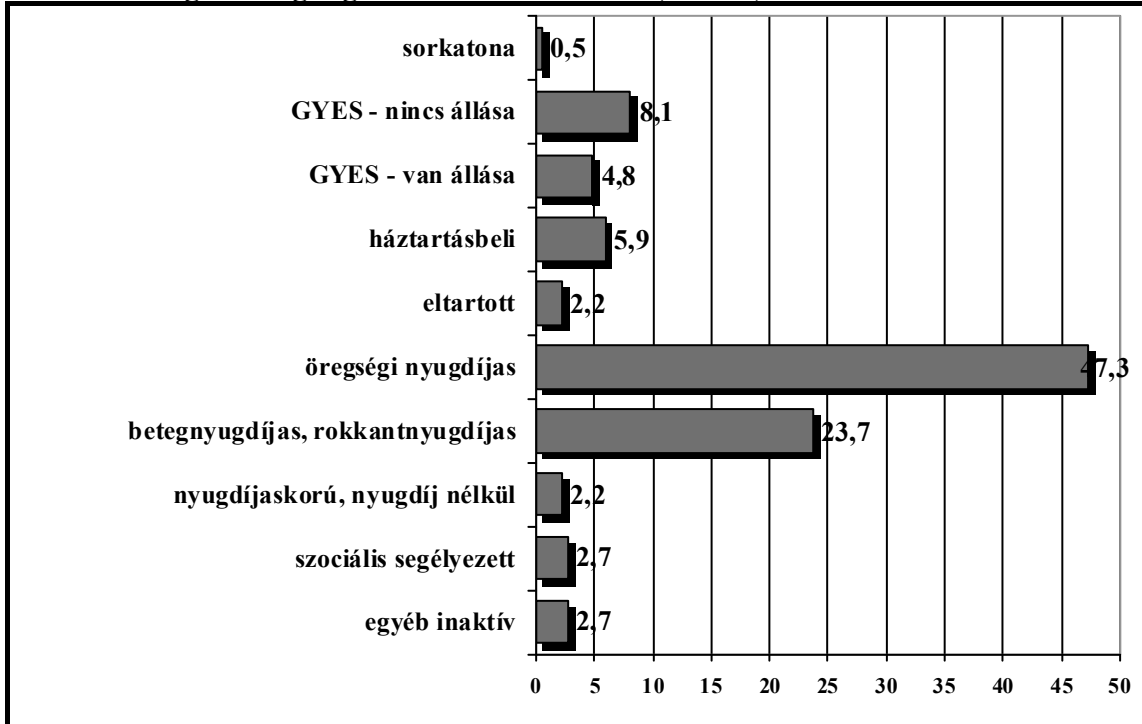
9.2. ábra: Gazdasági aktivitás és nemek szerinti különbségek

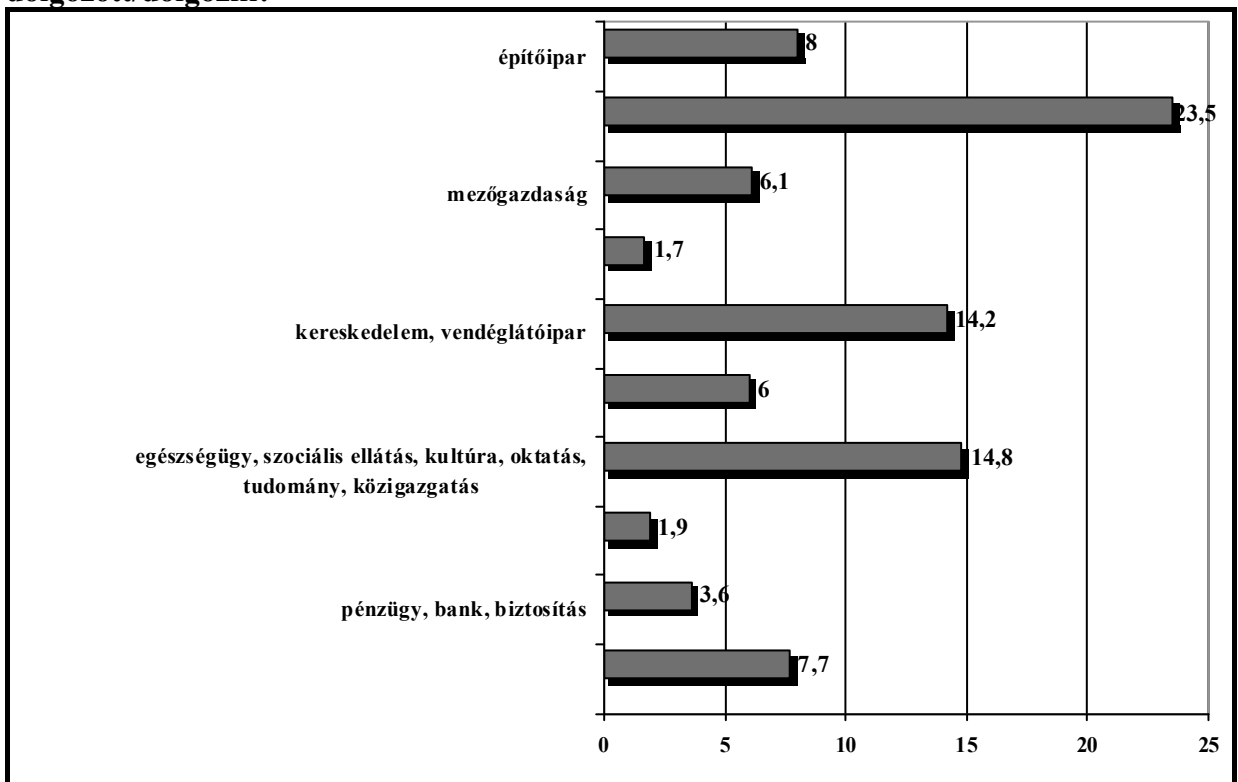
9.3. ábra: A gazdaságilag aktívak foglalkoztatottság szerinti megoszlása (N=420)

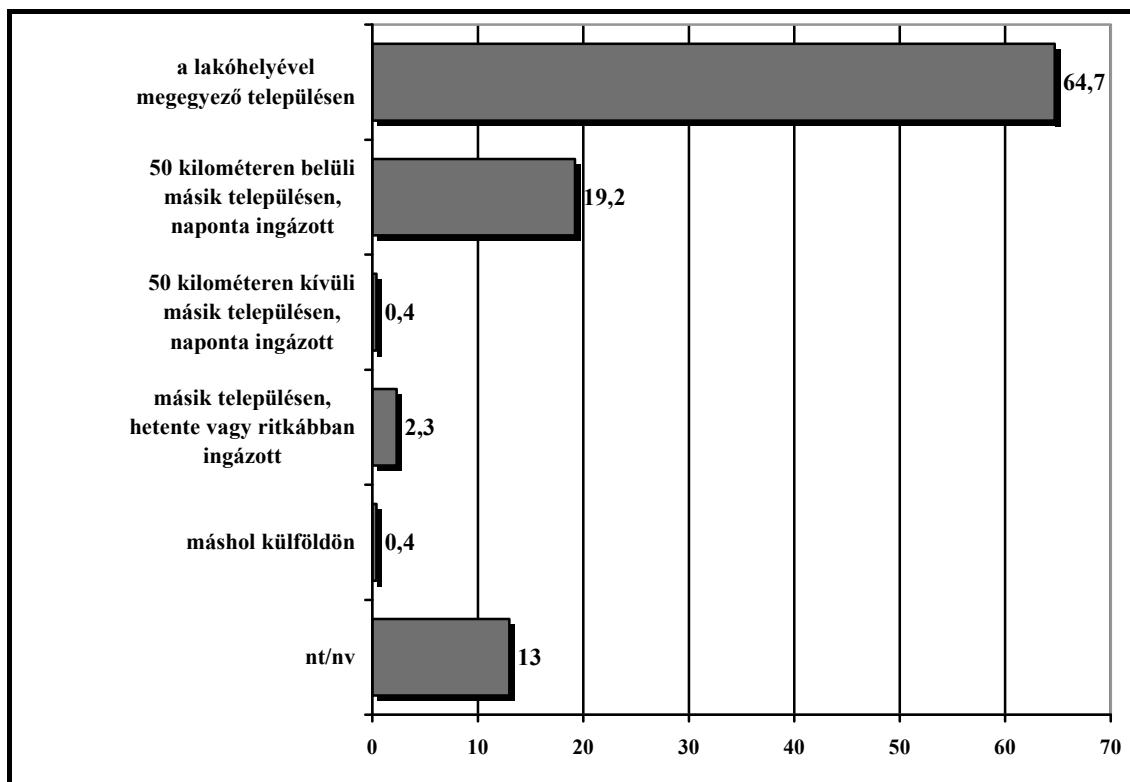
9.4. ábra: A gazdaságilag inaktívak összetétele (N=186)

9.5. ábra: Milyen ágazatba tartozott a cég/vállalat/intézmény, ahol Ön dolgozott/dolgozik?

9.6. ábra: Hol volt/van az a cég/vállalat/intézmény, ahol Ön dolgozott/dolgozik?

10. Társadalmi közérzet, egészségügyi helyzet

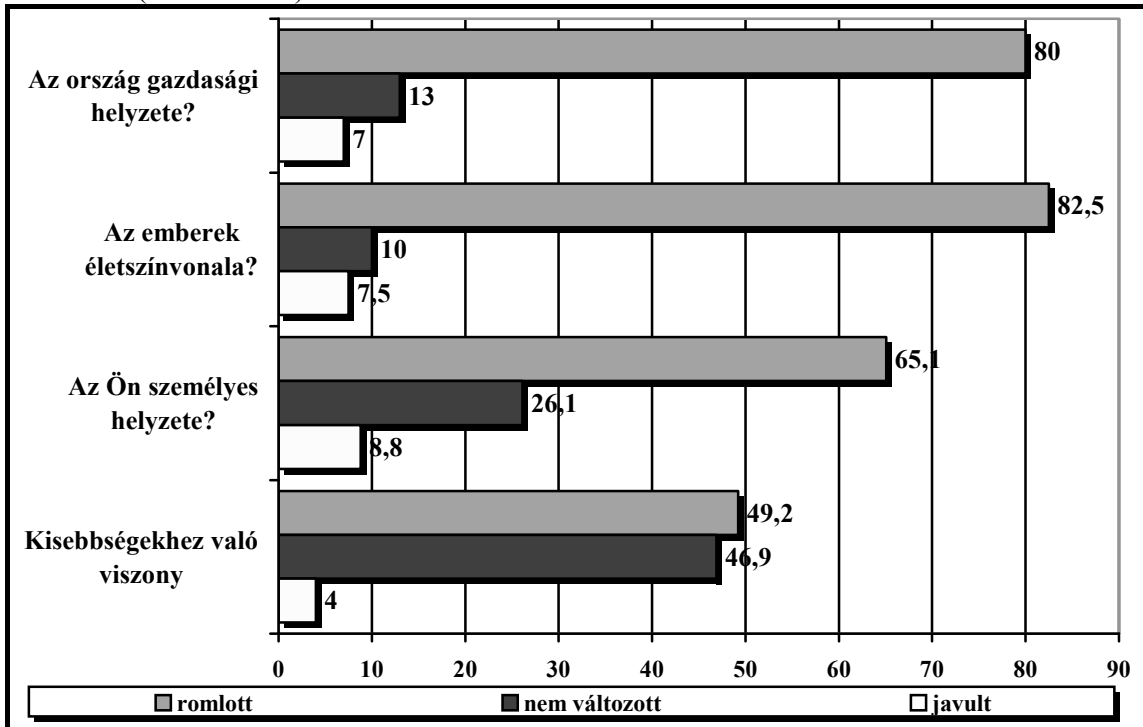
A magyarországi adatok szerint a felnőtt korú lakosság nagyfokú pesszimizmusról tanúskodik. Az ország gazdasági helyzete valamint az emberek életszínvonala a vélemények szerint több mint 80 százalékban romlott az elmúlt 10 évben. Ehhez képest a személyes helyzet megítélése valamivel jobb, ám így is az emberek kétharmada szerint ez is romlott az elmúlt 10 évben. A kisebbségekhez való viszony megítélése közel fele arányban romlott vagy ugyanakkora mértékben nem változott semmilyen irányban.

A negatív időszak mintha letűnőben lenne, hiszen a következő években az országos gondok, az emberek életszínvonala, a személyes helyzet, valamint a kisebbségekhez való viszony is a válaszadók ötöde, negyede szerint jobbra fog fordulni (ám közel fele szerint továbbra is romlani fog).

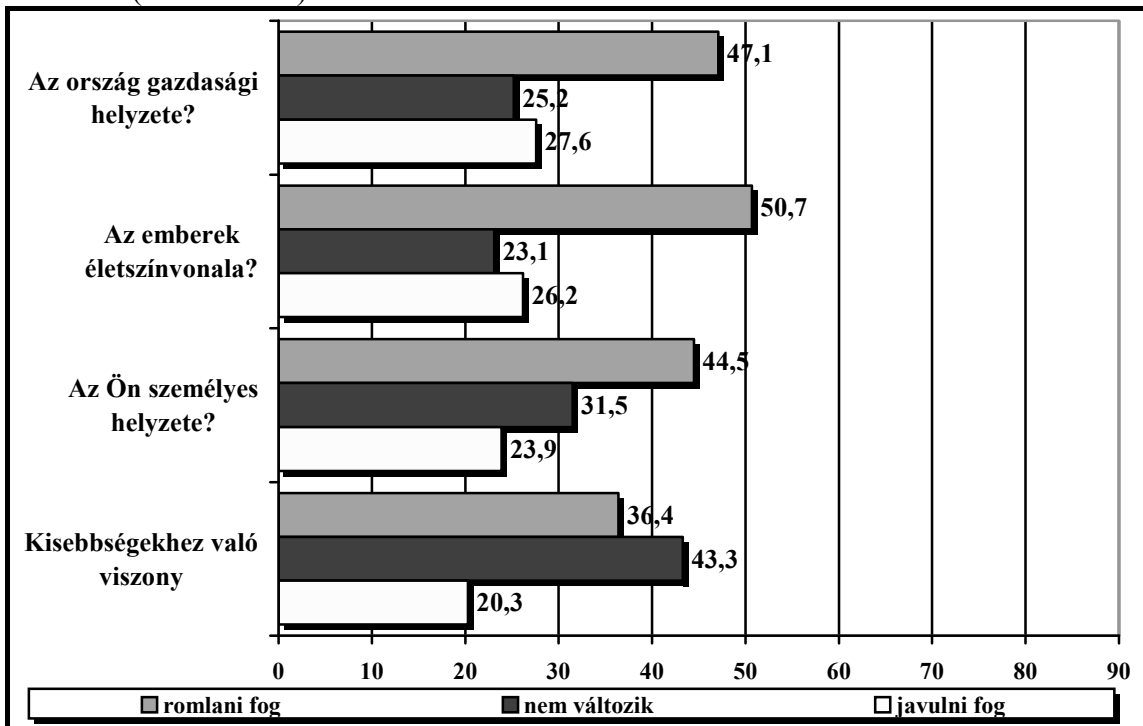
A demokráciával való elégedettség az 1-től 10-ig terjedő skálán 3,9-es átlagot mutat, ami szintén nagyfokú kiábrándultságról, politikától való elfordulásról árulkodik. Korcsoportok szerint az idősebb korosztályok talán valamivel optimistábbak, mint a fiatalok, ám a náluk mért átlag sem éri el a középpontnak számító 5-ös átlagot.

A közérzetet az egyének saját egészségi állapotának megítélésén keresztül is le lehet mérni. E mutató mentén kijelenthetjük, hogy válaszadóink mintegy fele nagyon jól vagy jól érzi magát, harmadának jó is, meg nem is egészségi állapota, és kifejezetten rossz egészségi állapotáról 18 százalék számolt be.

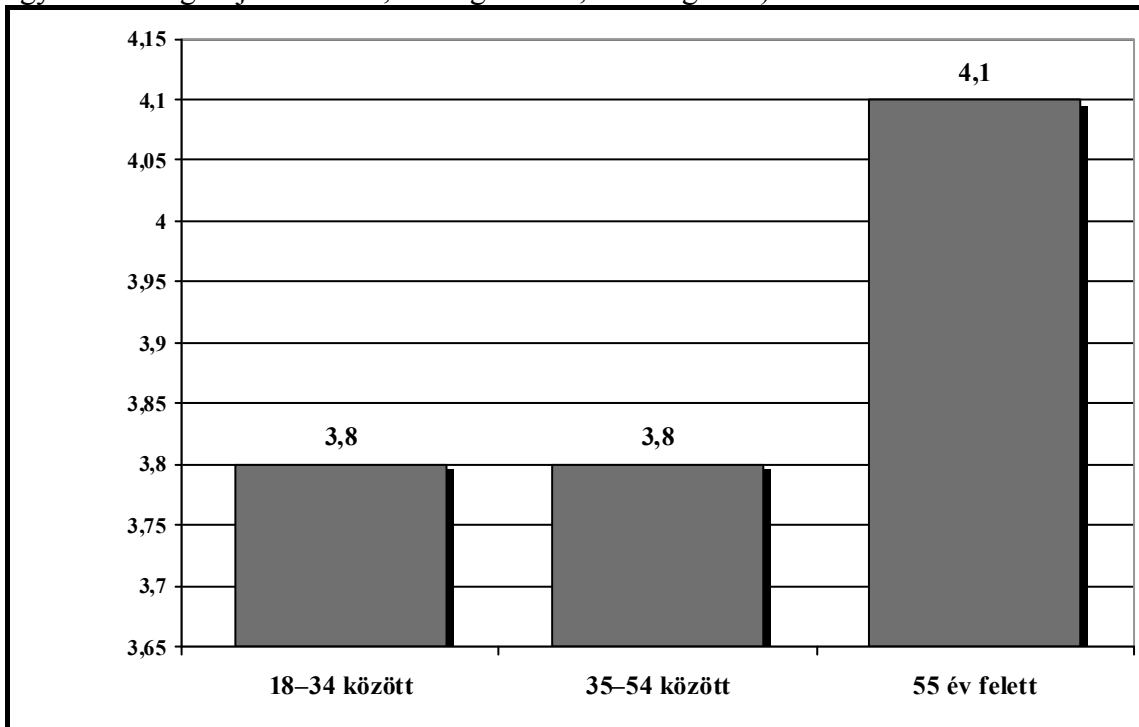
10.1. ábra: Mindent számításba véve, véleménye szerint az elmúlt 10 évben hogyan alakult... (százalékban)

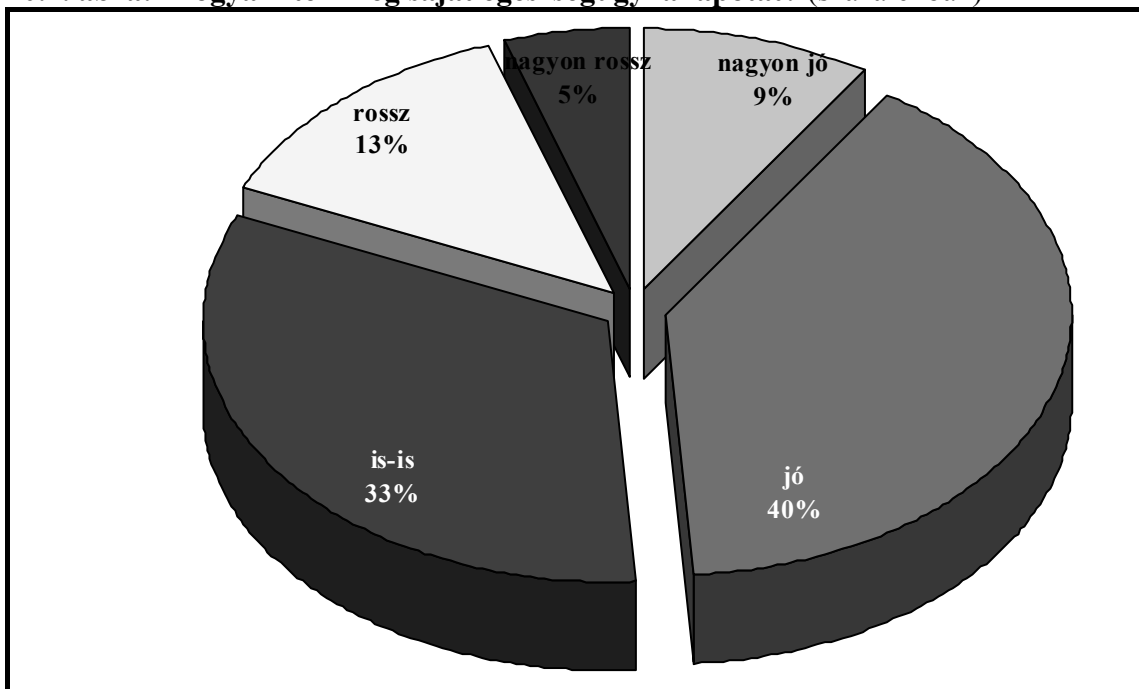
10.2 ábra: Ha a jövőre gondol, mit tart valószínűnek, a következő években hogyan alakul... (százalékban)

10.3. ábra: A demokráciával való elégedettség, korcsoportok szerint (átlagértékek egy 1-től 10-ig terjedő skálán, 1=elégedetlen, 10=elégedett)

10.4. ábra: Hogyan ítéli meg saját egészségügyi állapotát? (százalékban)

11. Migráció

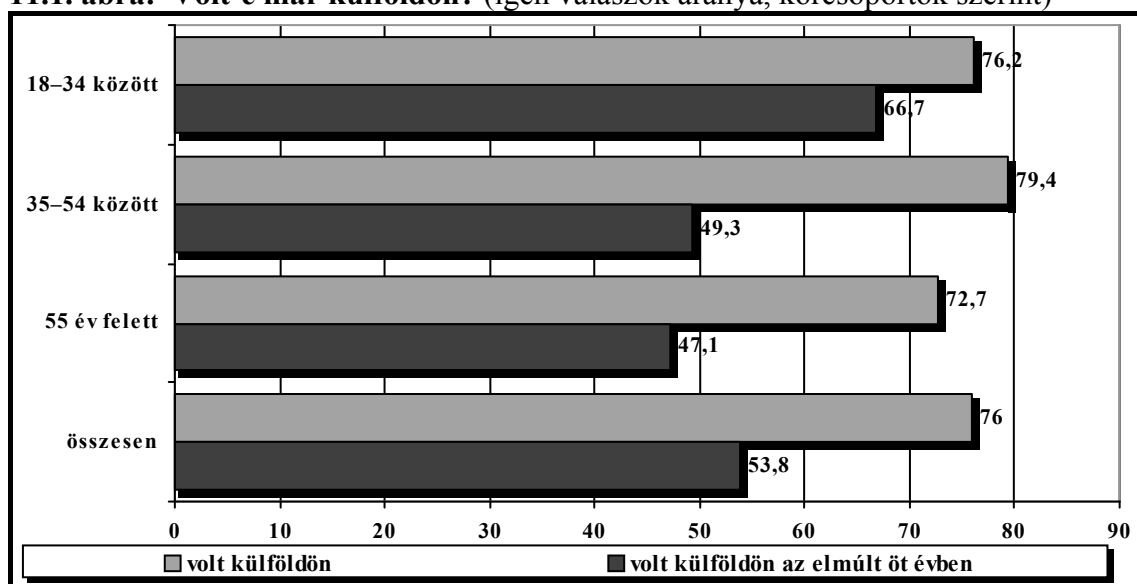
A külföldi látogatás három negyed részben volt jellemző a magyar lakosságra, ezen belül azonban az elmúlt 5 évben csak mintegy fele járt külföldön. E szempontból a legaktívabbak a fiatalabb korosztályok (66,7 százalék az elmúlt 5 évben is járt külföldön) és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők, akik közül szinte mindenki járt külföldön (94 százalék) és az elmúlt 5 évben is mintegy 8 százalékuk járt külföldön. Érdeemes azonban megjegyezni, hogy településtípus és nem szempontból nincsenek lényeges különbségek a külföldi látogatási szokások tekintetében.

A külföldi látogatás céljai közül nagyon kiemelkedik a turizmus, a válaszadók több mint 80 százaléka ugyanis e célból járt más országokba. A látogatások gyakorisága szempontjából kisebb mértékben ugyan, ám az eltöltött idő szempontjából számottevően a külföldi munkavégzés és a családi látogatások említhetők. Munkavégzés céljából mintegy 17 hónapot tartózkodtak külföldön, családi látogatás céljából pedig közel 7 hónapot.

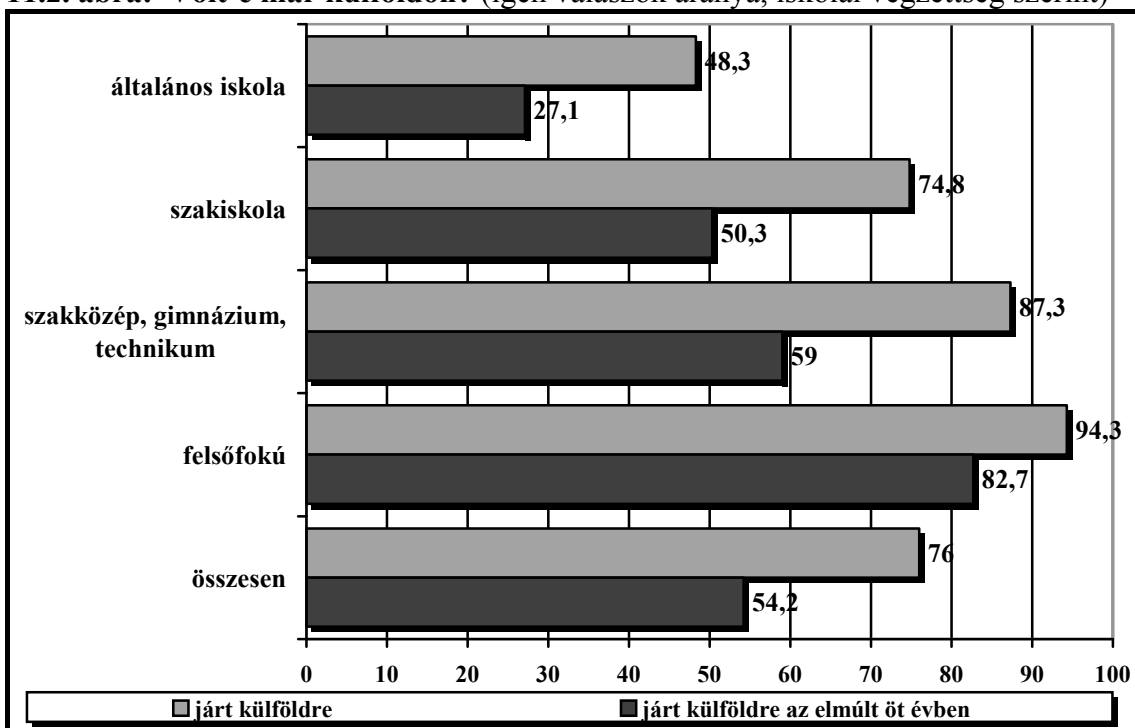
Az életkörülmények javítását célzó migrációs potenciál csökken a lakóhely és a célhely közötti távolság növekedésével, ez alól csak a nyugat-európai országok jelentenek kivételt. Magyarán, a „közelbe” szívesen vagy nagyon szívesen elköltöznének a válaszadók (25–30 százalék), míg távolabbi helyekre kevésbé szívesen (14–17 százalék). De ezek a migrációs vágyak sokkal alacsonyabb mértékűek lesznek, ha arra kérdezünk, hogy konkrétan tett-e lépéseket kivándorlása céljából? Így feltéve a kérdést mindössze 4 százalék jelezte, hogy konkrét lépéseket is tett.

A kivándorlás gondolatát 27 százaléknyan dédelgetik, ez az arány azonban majdnem kétszer akkora a fiatalok körében, mint az összpopulációban. Megállapítható az is, hogy a település típusa, valamint a megkérdezettek neme különösebb összefüggést nem mutat a kivándorlási hajlandósággal, iskolai végzettség tekintetében pedig a középfokú végzettségűek esetében tapasztalható átlag feletti migrációs potenciál. Az esetleges kivándorlás elsősorban gazdasági megalapozottságú lenne (46,9 százalék), jóval kisebb mértékben azonban családdegyesítés céljából is történne. Fontos itt megemlíteni azt is, hogy adataink szerint, noha viszonylag kis mértékben (2,1 százalék), ám Magyarország esetében is léteznek olyan kivándorlási motivációk, amelyek a hátrányos kisebbségi helyzet felszámolását céloznák.

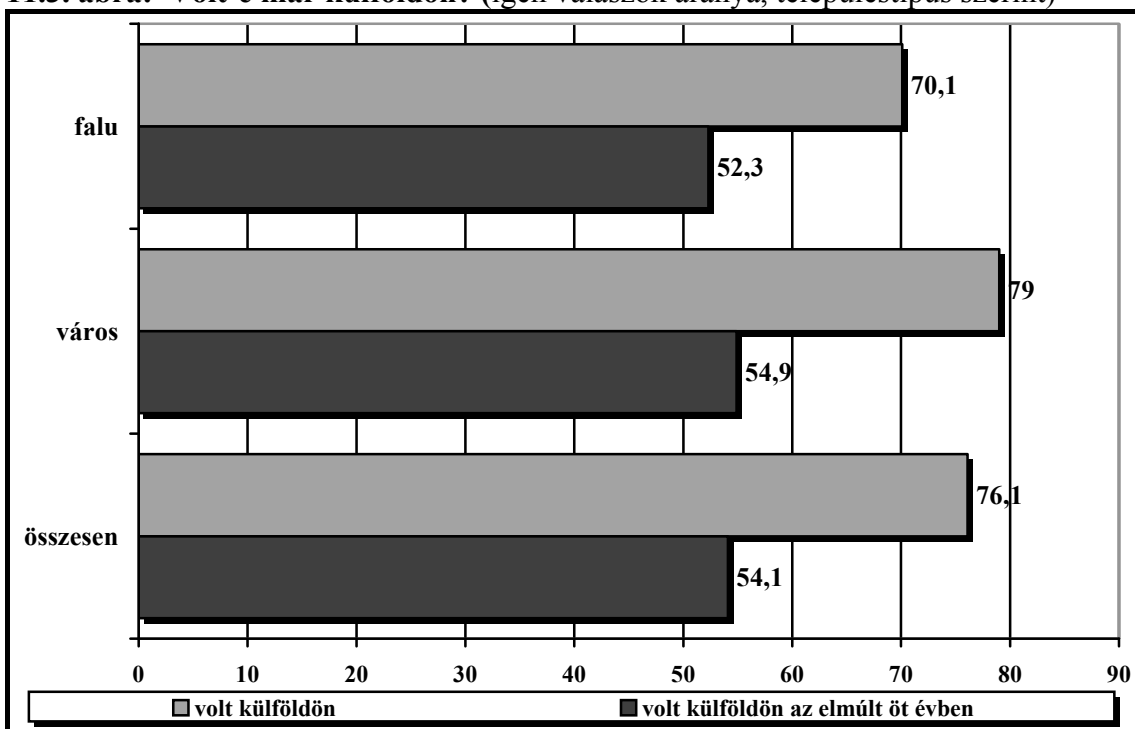
11.1. ábra: Volt-e már külföldön? (igen válaszok aránya, korcsoportok szerint)

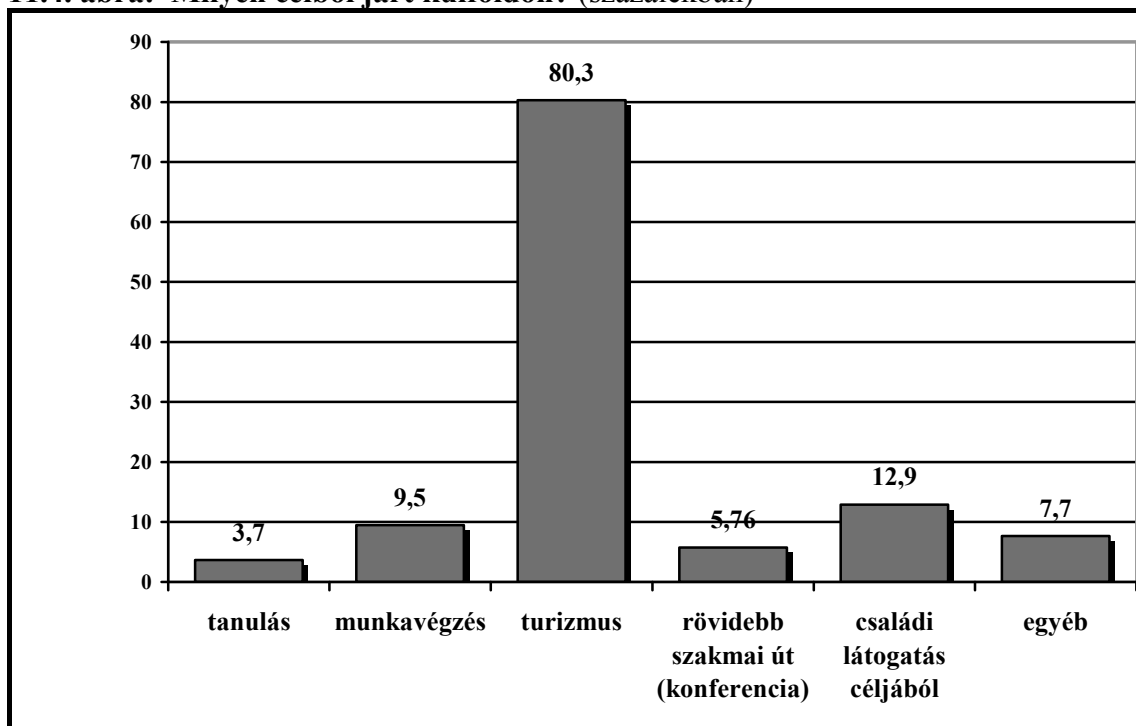
11.2. ábra: Volt-e már külföldön? (igen válaszok aránya, iskolai végzettség szerint)

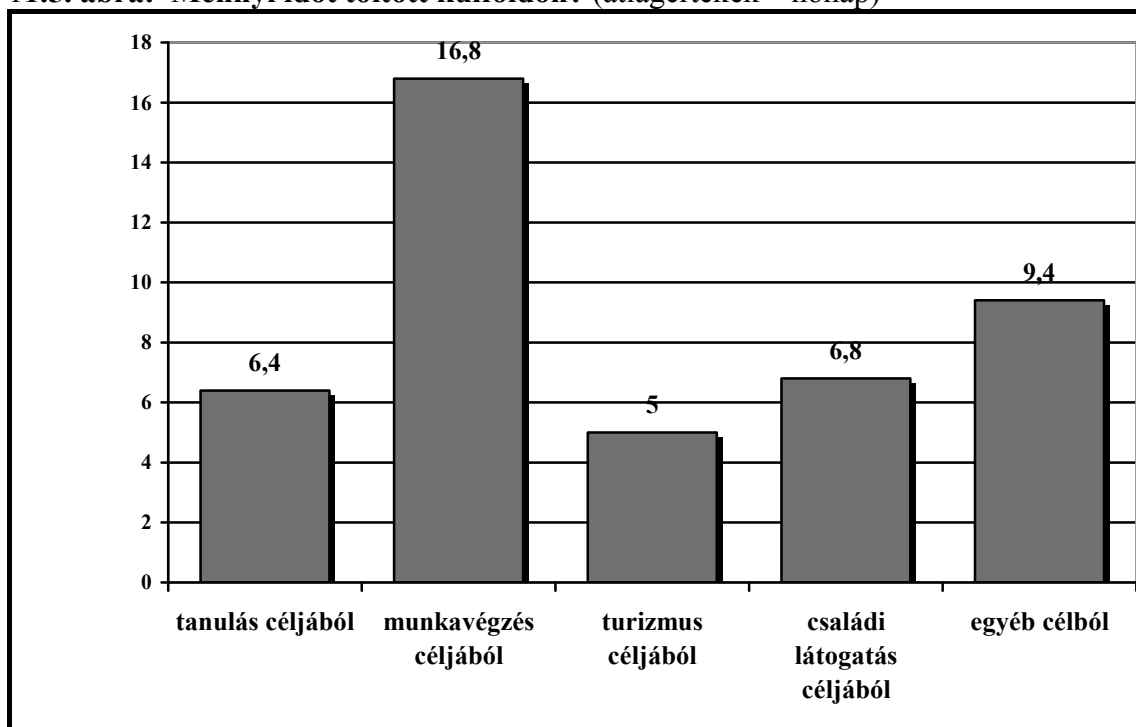
11.3. ábra: Volt-e már külföldön? (igen válaszok aránya, településtípus szerint)

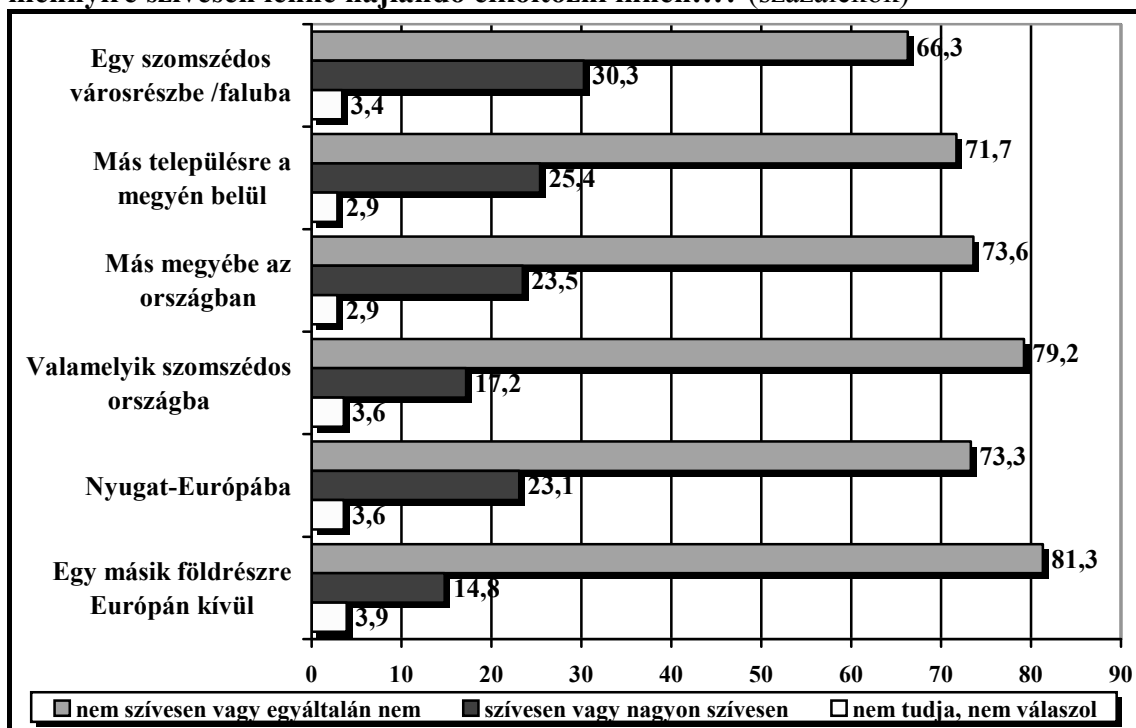
11.4. ábra: Milyen célból járt külföldön? (százalékban)

11.5. ábra: Mennyi időt töltött külföldön? (átlagértékek – hónap)

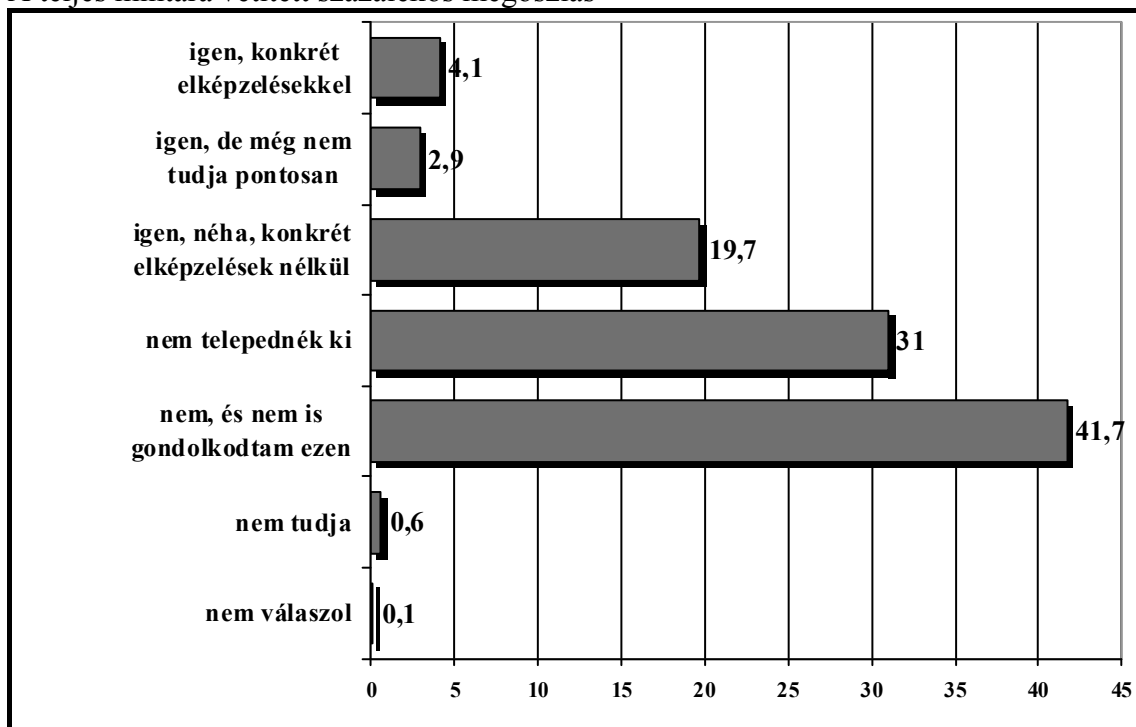

11.6 ábra: Gondolja el, ha elköltözés által javíthatná élet- és munkakörülményeit, mennyire szívesen lenne hajlandó elköltözni innen...? (százalékok)

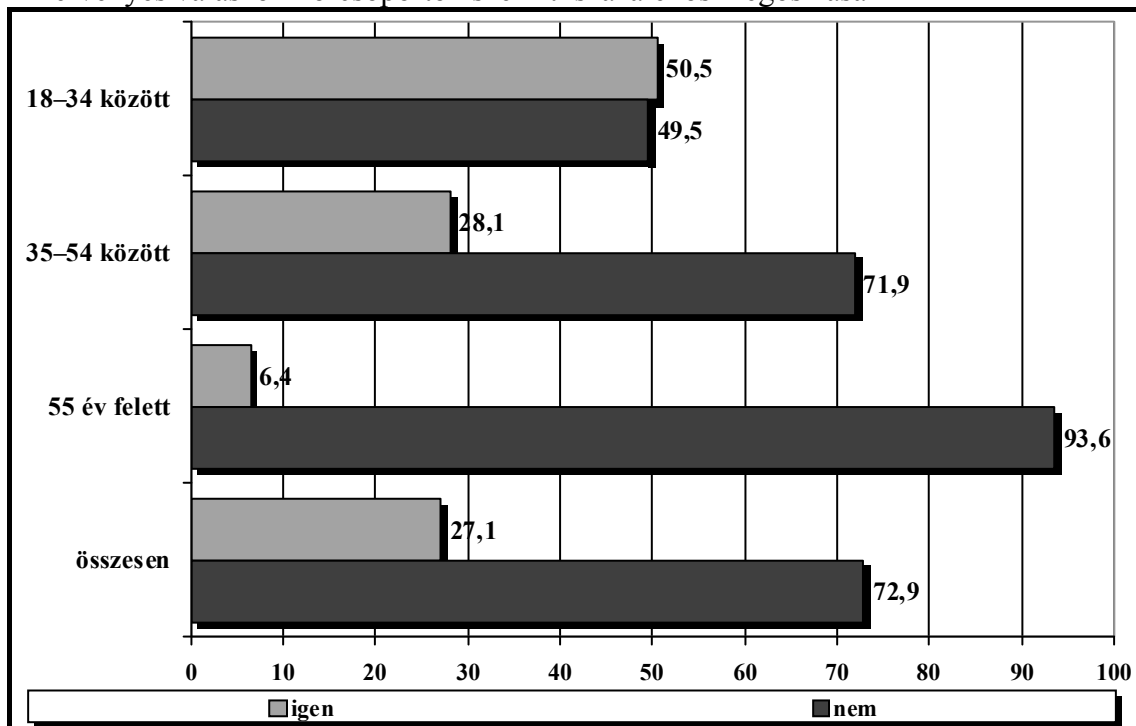
11.7. ábra: Gondolt-e már arra, hogy kitelepedjen külföldre?

A teljes mintára vetített százalékos megoszlás

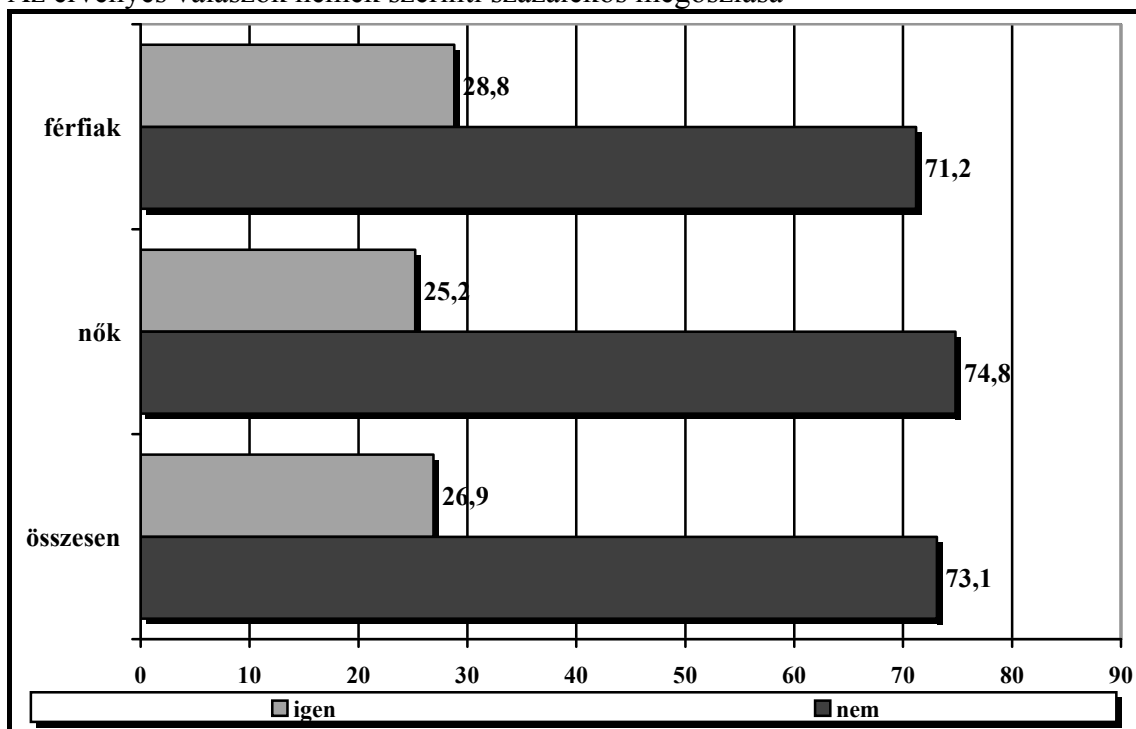
11.8. ábra: Gondolt-e már arra, hogy kitelepedjen külföldre? (N=691)

Az érvényes válaszok korcsoportok szerinti százalékos megoszlása

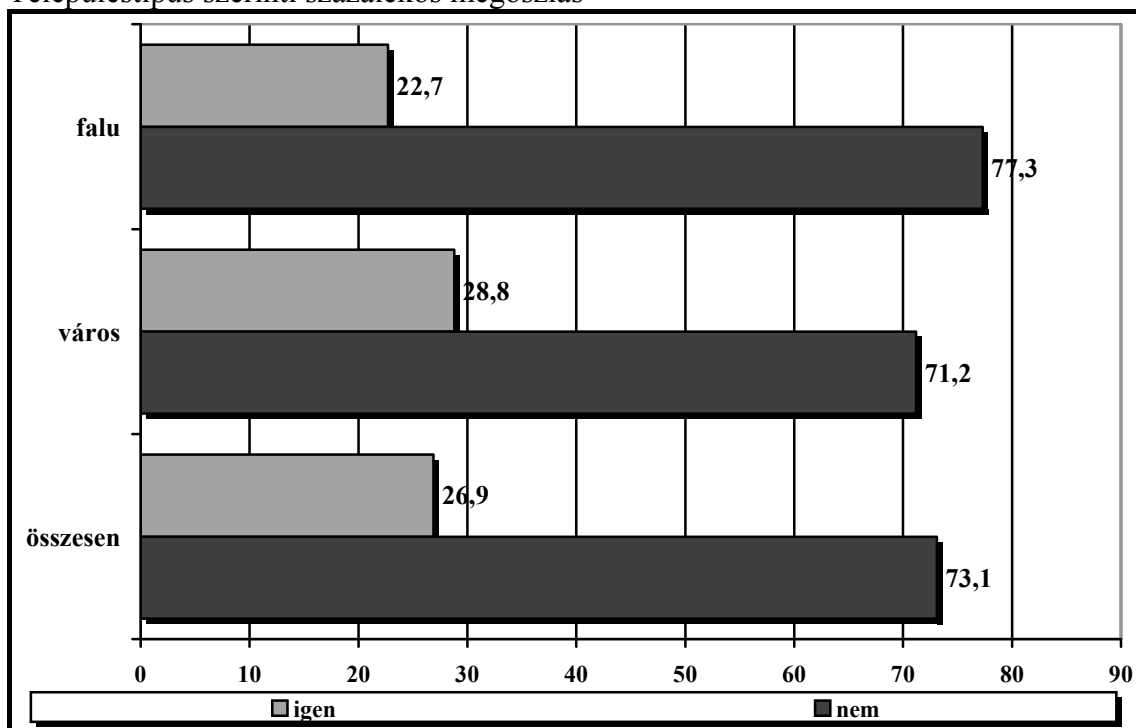
11.9. ábra: Gondolt-e már arra, hogy kitelepedjen külföldre?

Az érvényes válaszok nemek szerinti százalékos megoszlása

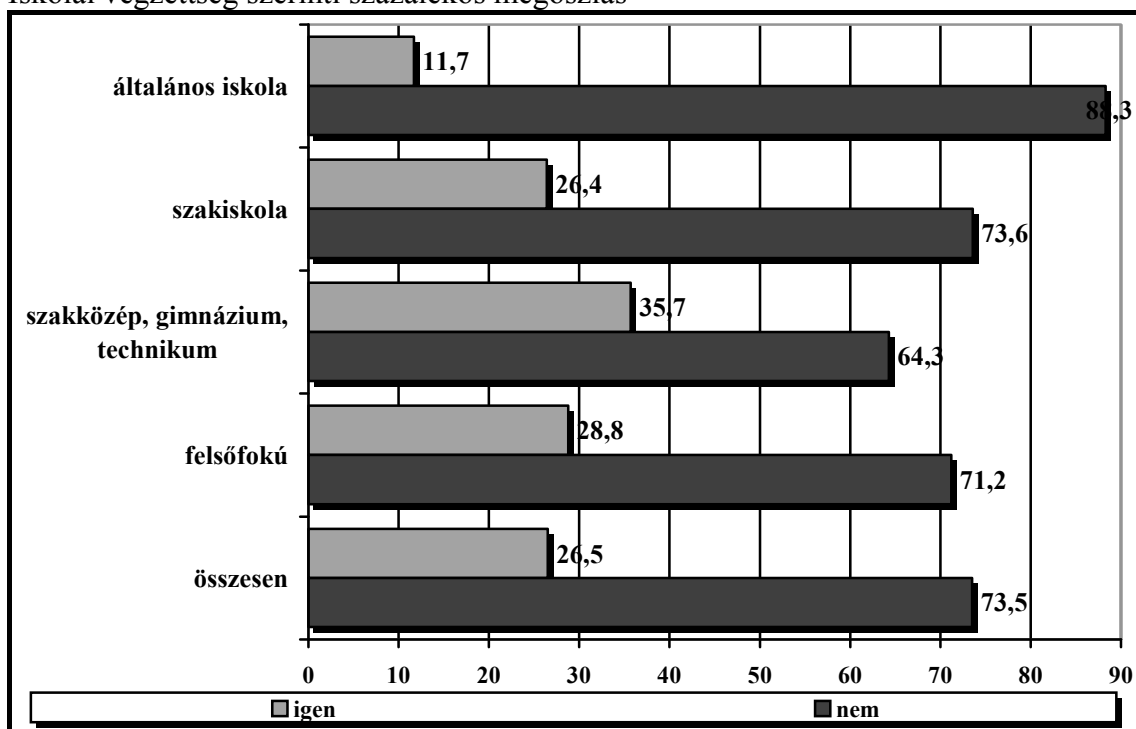
11.10. ábra: Gondolt-e már arra, hogy kitelepedjen külföldre?

Településtípus szerinti százalékos megoszlás

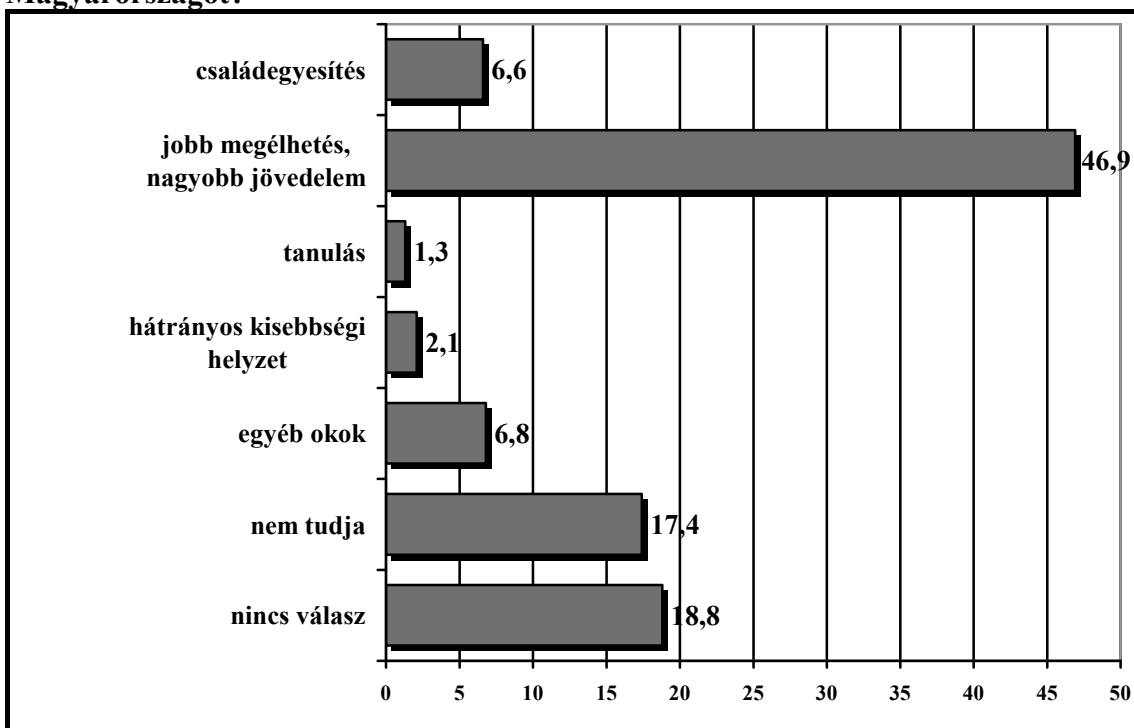

11.11. ábra: Gondolt-e már arra, hogy kitelepedjen külföldre?

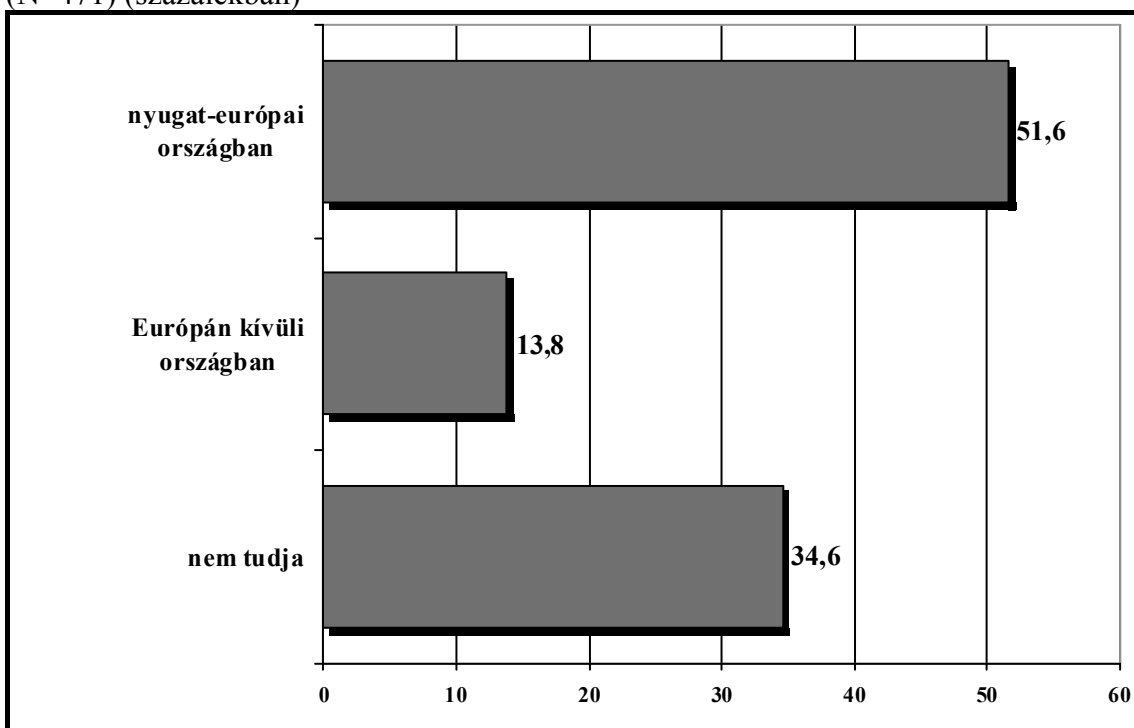
Iskolai végzettség szerinti százalékos megoszlás

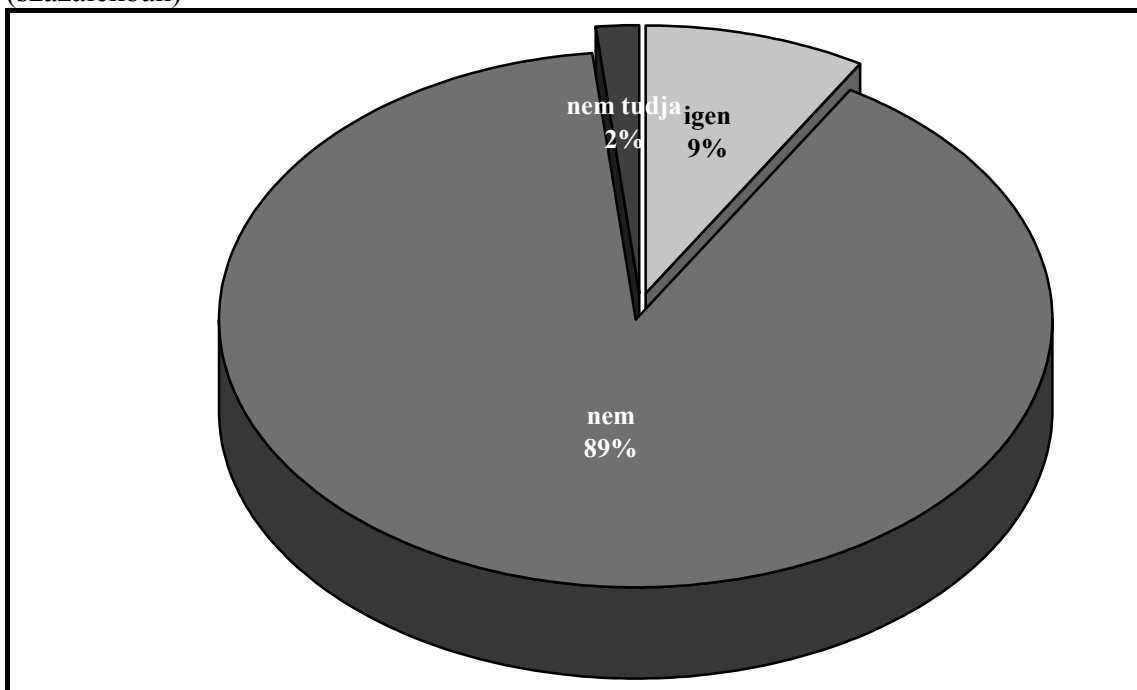
11.12. ábra: Ha úgy döntene, hogy elköltözne, milyen okból hagyná el Magyarországot?

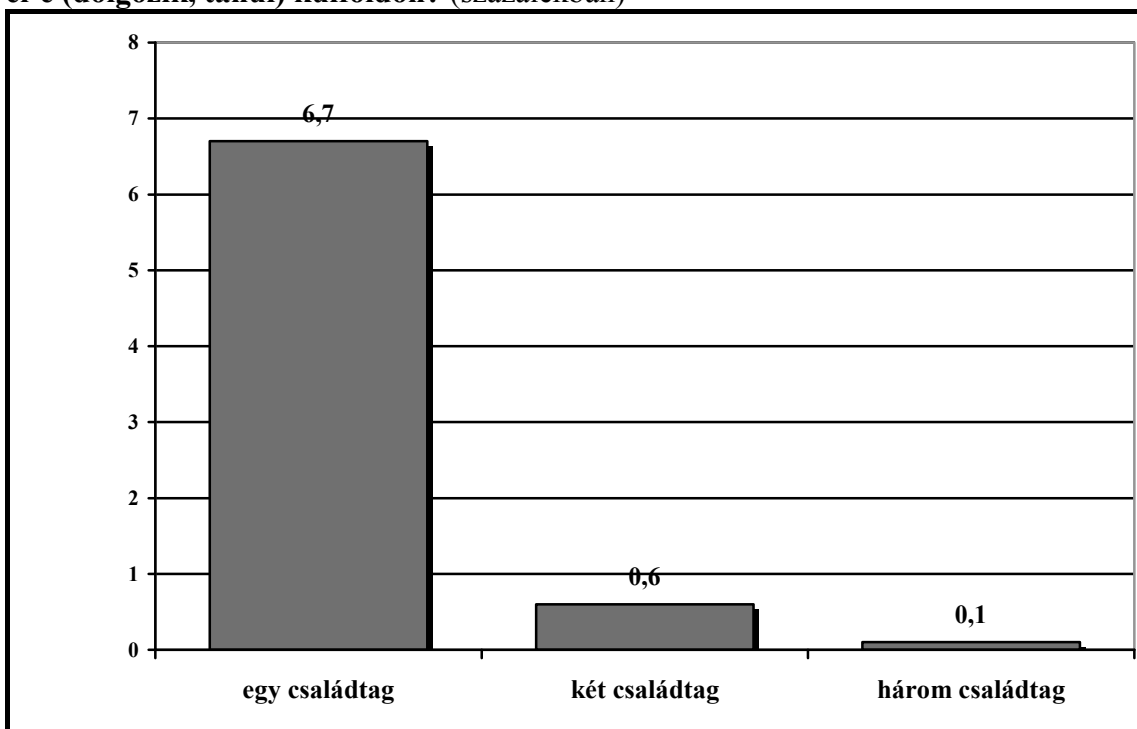
11.13. ábra: Amennyiben végleg kivándorolna, hol telepedne le legszívesebben? (N=471) (százalékban)

11.14. ábra: Az elkövetkező két évben tervezi-e, hogy (ideiglenesen) külföldre megy tanulás (min. 2 hét) vagy munkavégzés céljából (min. 1 hónap)? (N=678) (százalékban)

11.15. ábra: Jelenleg valaki a családjából – akivel korábban egy háztartásban élt – él-e (dolgozik, tanul) külföldön? (százalékban)

12. Európai Unió és politikai aktivitás

Magyarország EU csatlakozását válaszadóink 24 százaléka jó dolognak 21 százaléka pedig rossz dolognak tartotta, a többiek közömbös álláspontot képviseltek vagy nem tudtak e kérdéseinkre válaszolni. Ez nem meglepő, ha látjuk azt is, hogy általánosságban a magyar emberek 31 százalékanak pozitív, 20 százalékanak pedig eleve negatív véleménye van az EU-ról. Mindent összevetve azonban a népesség közel fele úgy gondolta, Magyarországnak mégiscsak jót tett a csatlakozás.

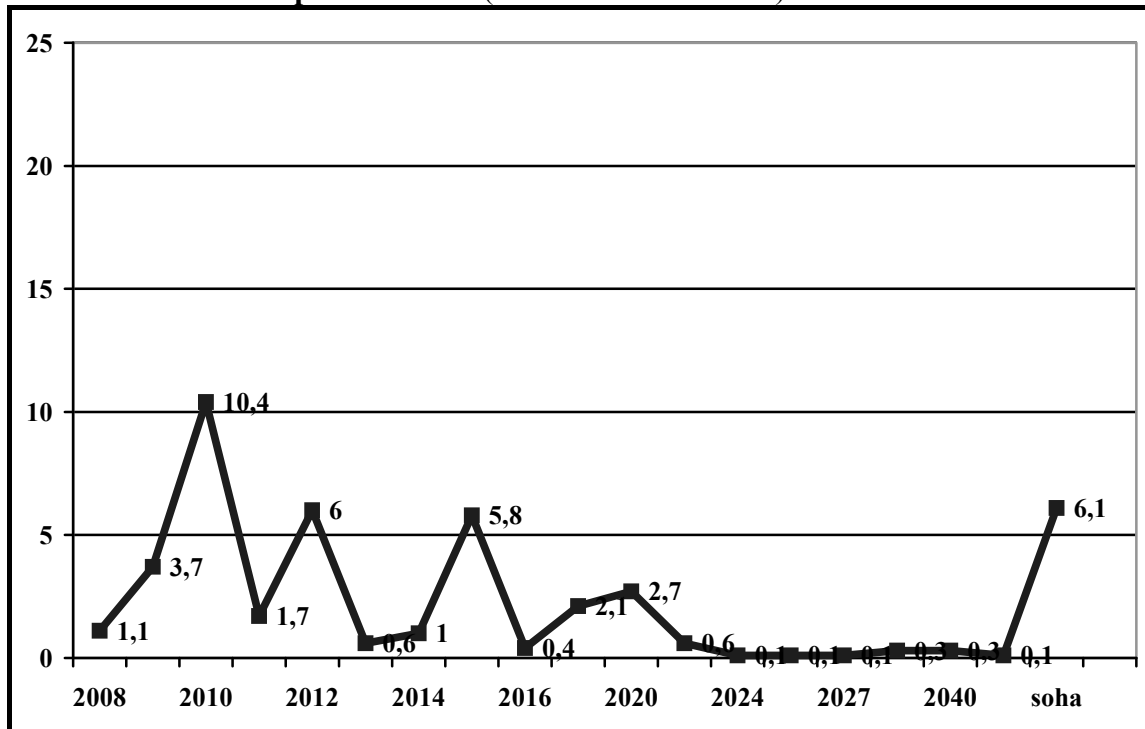
Románia és Szlovákia elmúlt időszakban történt csatlakozása azonban felveti azt a kérdést is, hogy ez az új politikai helyzet mennyiben segíti a kárpát-medencei magyar nemzetiségűek összetartozását, illetve a határok átjárhatósága elősegíti-e a Magyarországgal való kapcsolattartást? Előbbi kérdésre 45 százalék válaszolt igennel, utóbbira pedig 65 százalék. Látható, a magyar „összetartozás” kisebb mértékben valósulhat, míg az anyaországi kapcsolatok ápolása talán nagyobb lendületet kaphat az új geopolitikai kontextusban.

De mi történik még két szomszédos, százezres nagyságrendű magyar közösségeket magába foglaló országgal? Szerbia és Ukrajna EU-s csatlakozásának lehetséges dátumát a megkérdezettek fele egyáltalán nem tudta megsaccolni, 6 százalékuk azt állította, soha sem fog ez megtörténni, míg közel egynegyedük a 2010–2015-ös időszak valamelyik évét tüntette fel.

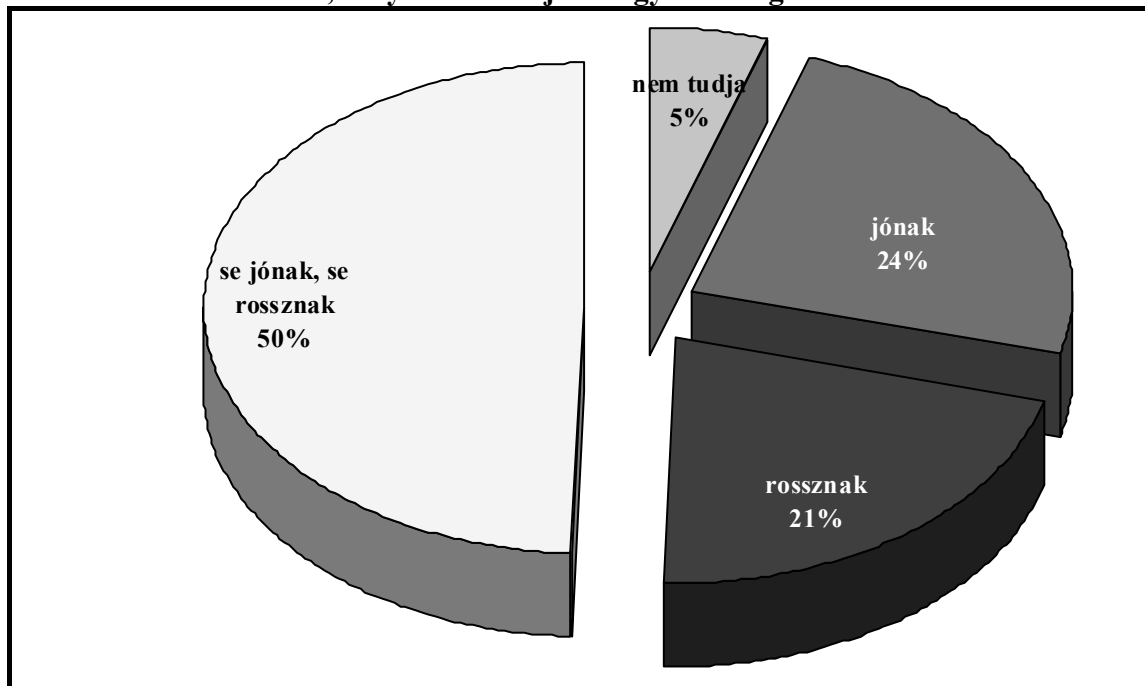
Az EU-hoz leggyakrabban kapcsolódó fogalmak a szabad utazás (50 százalék), béke, gazdasági jólét és az EURO bevezetése Magyarországon (31–32 százalék). Egy másik kérdéscsoportnál szintén az EU-csatlakozás által lehetővé vált utazások kapták a legmagasabb értékelést. Ennél meglepőbb azonban, hogy a megkérdezetteknek nem egészen csak fele merne elindulni útlevél nélkül, kizárólag személyivel például Olaszországba. További EU-val kapcsolatos ismeret jellegű kérdéseink pedig azt támasztják alá, hogy az általánosságokon túlmenően a felnőtt lakosság nagyon kevés EU-val kapcsolatos információval rendelkezik. Az EU tagállamaira vonatkozó kérdések esetében általában 50 százalék körüli helyest választ adtak a megkérdezettek, míg egyéb EU-s projektekre való rákérdezés általában 5 százalékos helyes választ adott.

E kérdésblokkban néhány kérdés erejéig megvizsgáltuk a mintába kerültek politikai opcióit is. Arra a kérdésre, hogy érdekl-e őket a politika, mindösszesen 24 százalék válaszolt valamilyen mértékben igennel. Mindazonáltal, ha holnap lennének a parlamenti választások, 64 százalék elmenne szavazni. Noha tudjuk, hogy a politikai opciók elemzését idősoros adatokkal érdemes általában elvégezni, megjegyezzük, hogy mintegy egy évvel a 2006-os országgyűlési választások után, 2007 májusi adataink szerint, a jobboldali – akkor ellenzéki – pártok támogatottsága szinte kétszerese a szocialista, liberális pártokéhoz képest.

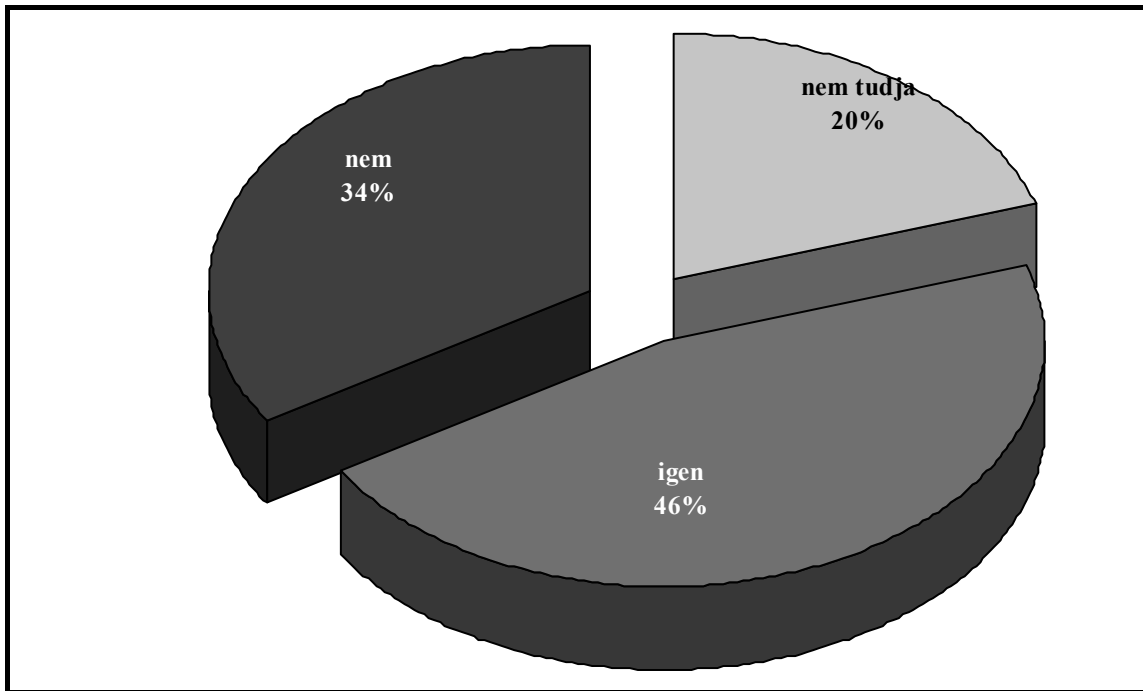
12.1. ábra: Véleménye szerint Ukrajna és Szerbia mikor, melyik évben csatlakozhat az Európai Unióhoz? (Válaszok százalékban)

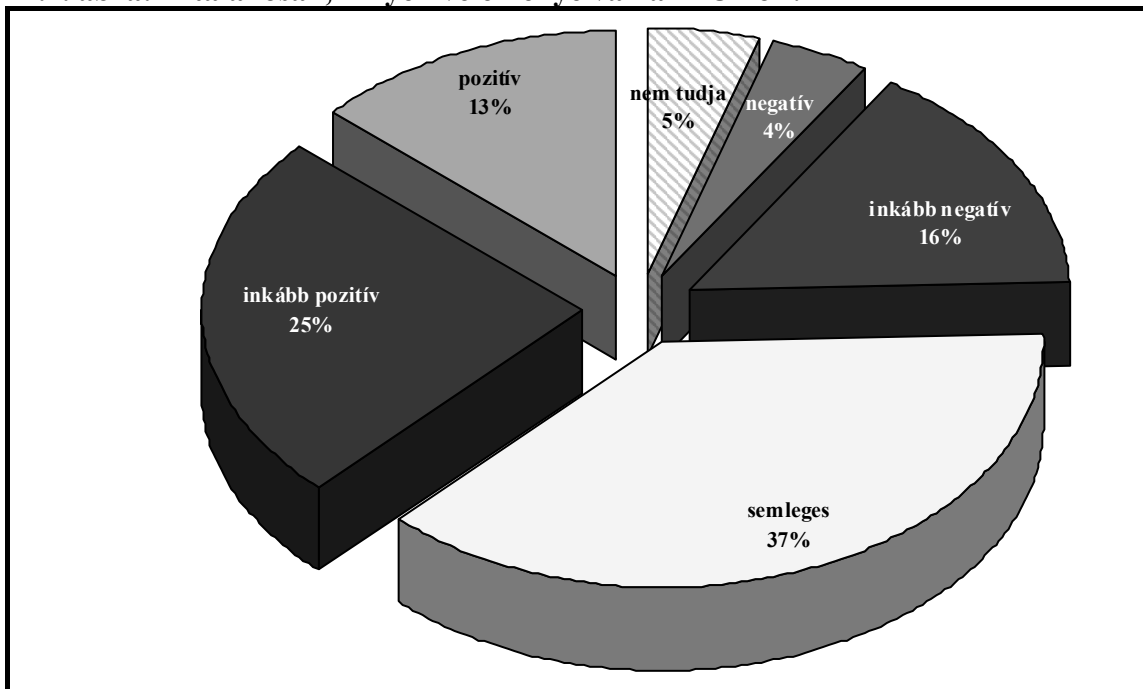
12.2. ábra: Általánosan, milyennek tartja Magyarország EU-s csatlakozását?

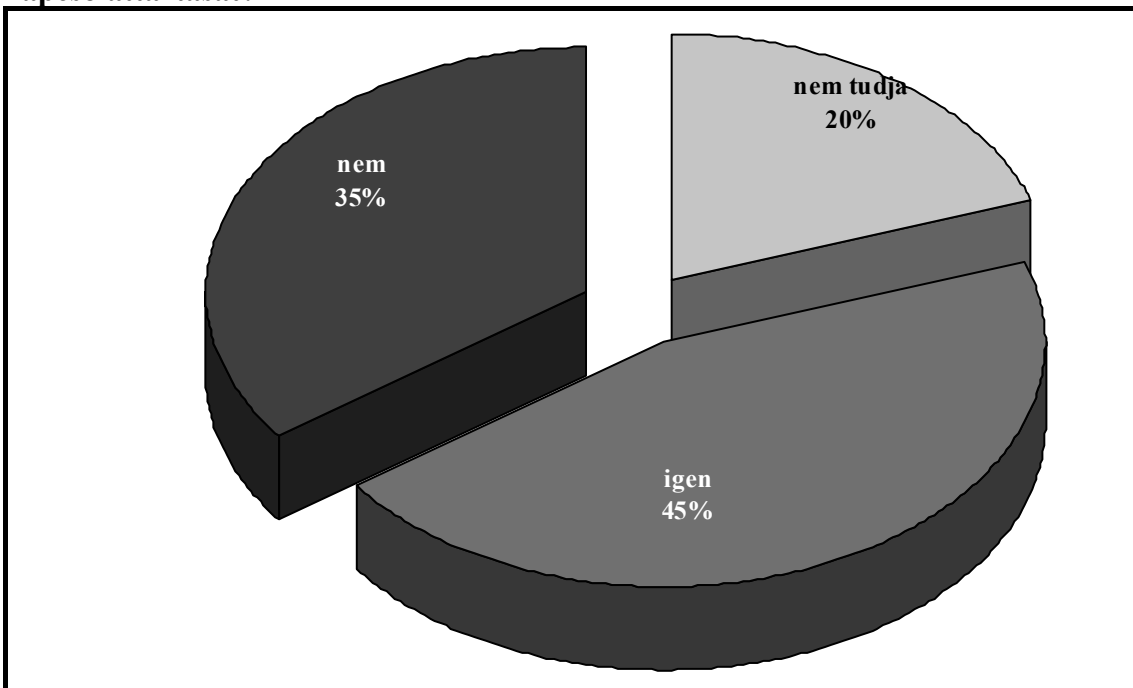
12.3. ábra: Összességében mit gondol, Magyarországnak előnyére válik az Európai Unió csatlakozás?

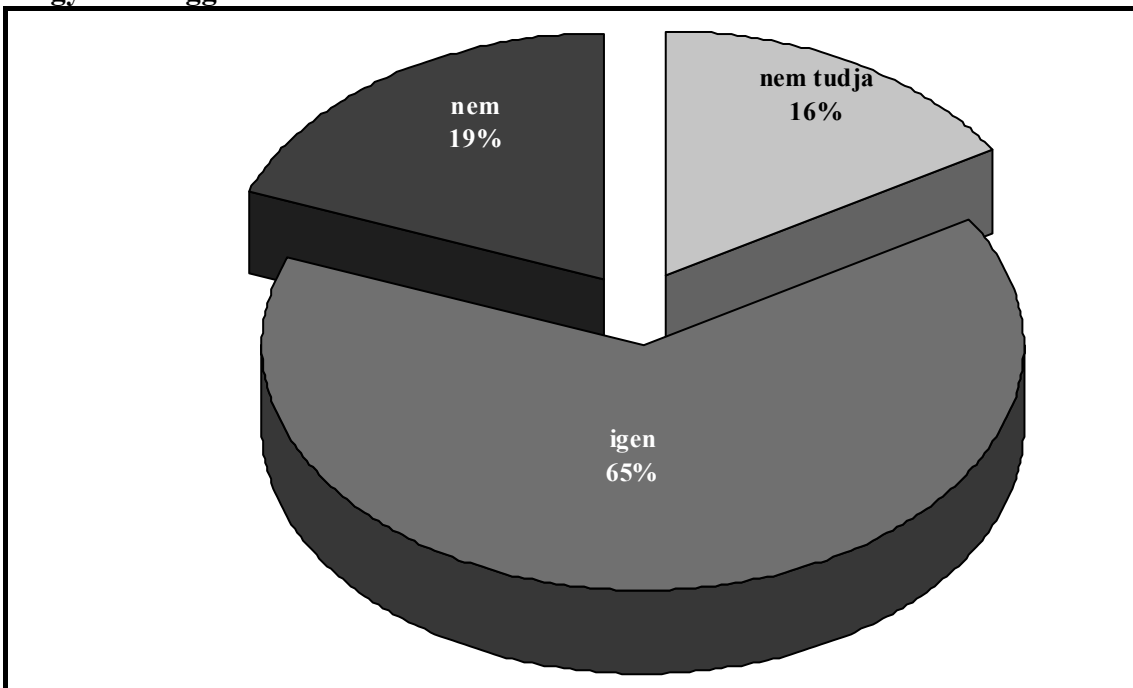
12.4. ábra: Általánosan, milyen véleménye van az EU-ról ?

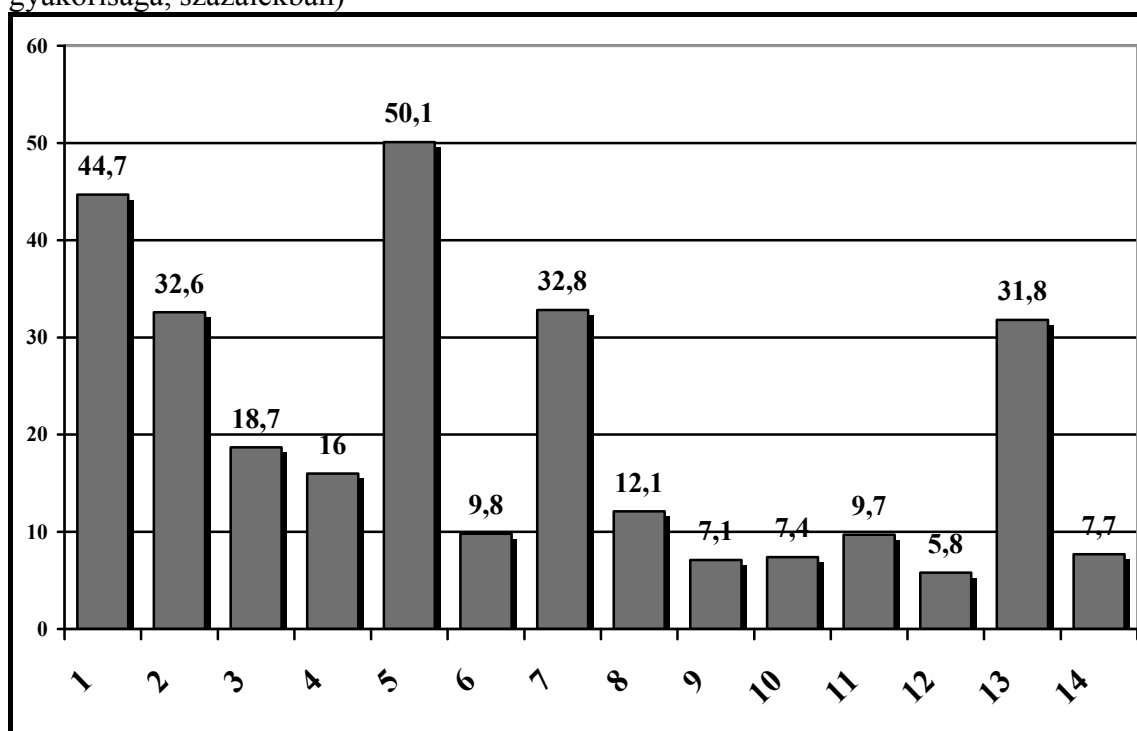
12.5. ábra: Mit gondol, a Kárpát-medence országainak (HU, RO, SK, SL, A) európai uniós csatlakozása elősegítette a magyar nemzetiségűek összetartozását, kapcsolattartását?

12.6. ábra: Mit gondol, az európai uniós tagországok (HU, RO, SK, SL, A) közötti határok átjárhatósága elősegíti a magyar nemzetiségűek kapcsolattartását Magyarországgal?

12.7. ábra: Milyen fogalmakat társít az Európai Unióhoz? (az említések gyakorisága, százalékban)

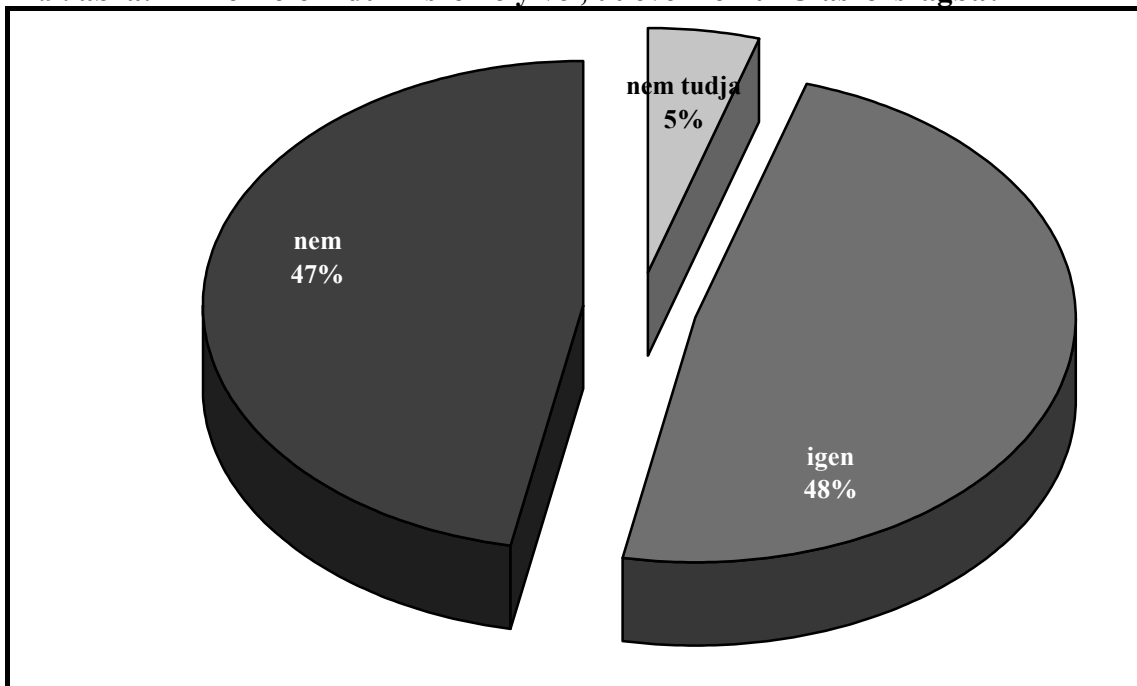

1. Béke
2. Gazdasági jólét
3. Demokrácia
4. Szociális biztonság
5. Szabad utazás, tanulás és munka bárhol az EU területén.
6. Kulturális változatosság
7. Euró – egységes pénznem
8. Munkanélküliség
9. Bürokrácia
10. Kulturális identitásunk elvesztése
11. Magasabb bűnözés
12. Nem kielégítő ellenőrzés a külső határoknál
13. Utazási lehetőségek kibővülése
14. Európai politikai közösség

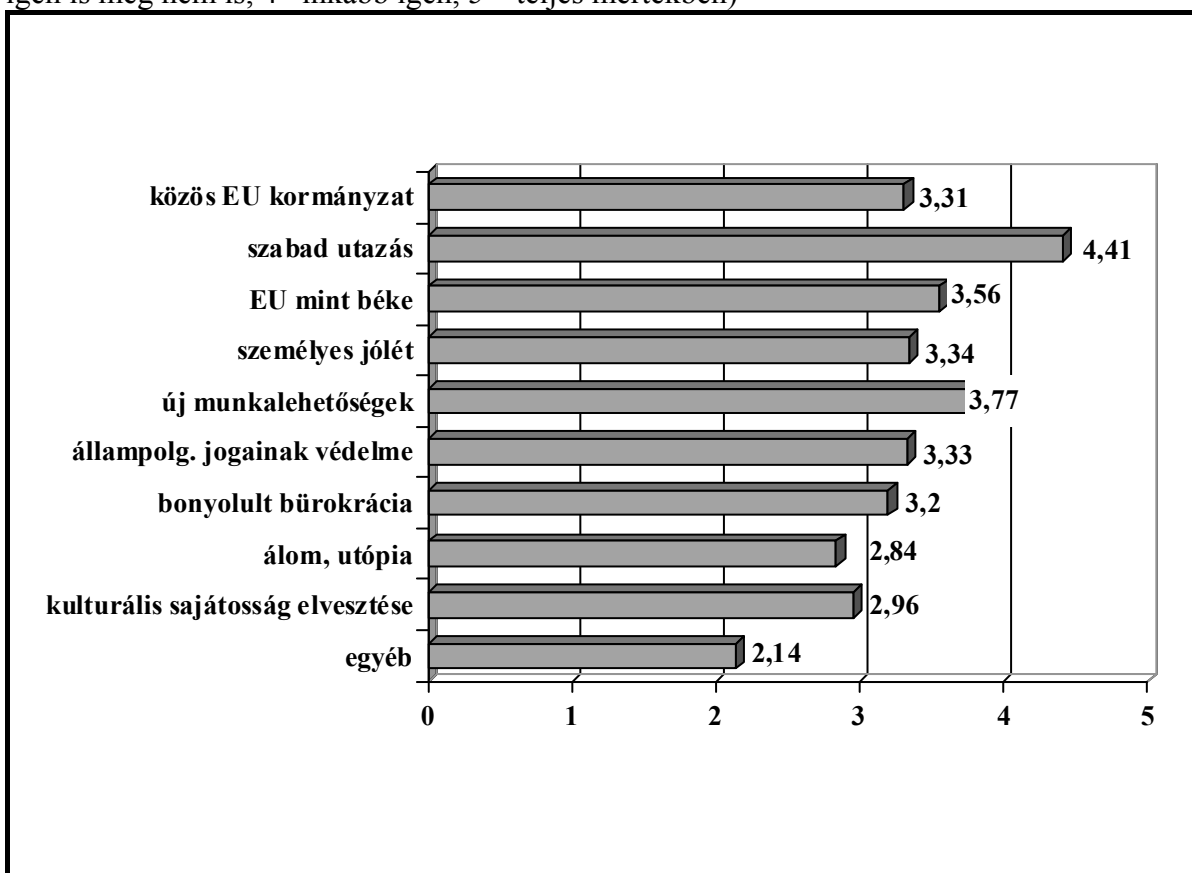
12.8. ábra: AZ EU-val kapcsolatos ismeret-kérdések

<i>Feltett kérdés</i>	<i>Helyes válaszok aránya</i>
1. Hány évre tervez az EU jelenlegi költségvetése?	15,3
2. Hogy hívják azt az országos alapszabályt, ami alapján a tagországok elosztják az EU-s forrásokat?	5,2
3. Magyarország mióta tagja az EU-nak?	55,5
4. Finnország tagja-e az EU-nak?	44,9
5. Svájc tagja-e az EU-nak?	54,1
6. Mit jelent az, hogy ESZA?	5,2
7. Mit jelent az, hogy Interreg?	3,2

12.9. ábra: El merne-e indulni személyivel, útlevél nélkül Olaszországba?

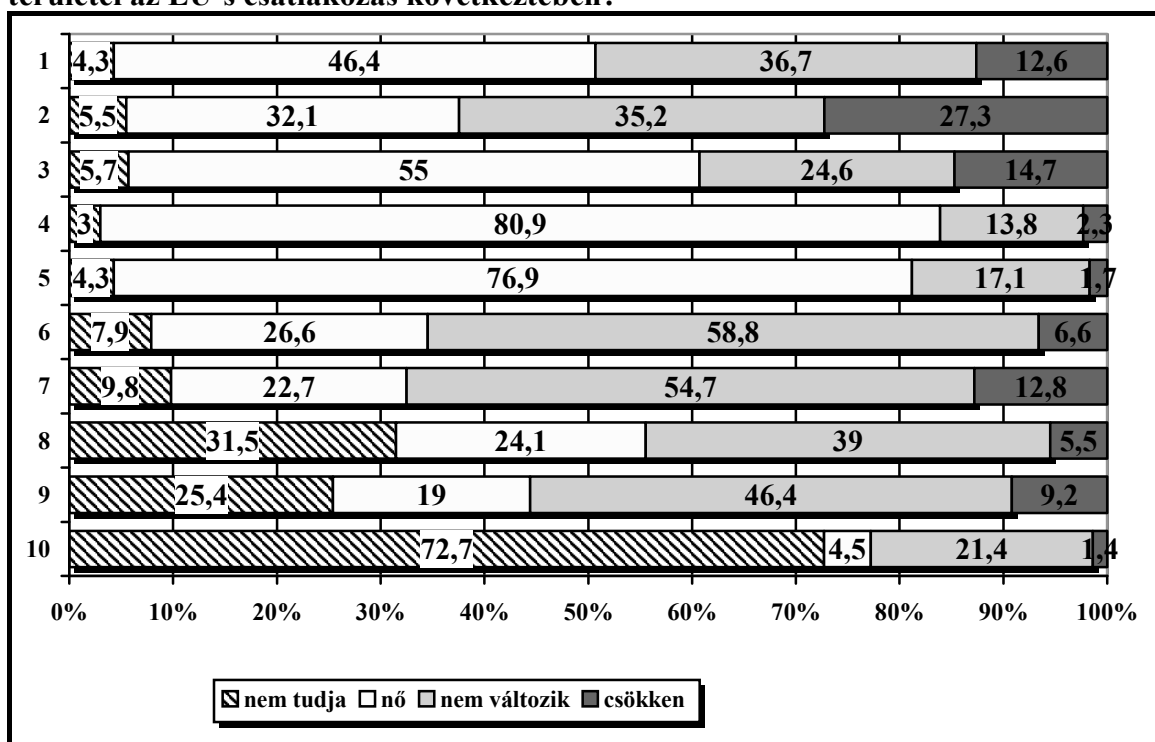
12.10. ábra: Az alábbi kijelentések mennyire fejezik ki azt, amit Ön számára az EU jelent? (Válaszok egy ötfokú skálán, ahol: 1 – egyáltalán nem, 2– inkább nem, 3– igen is meg nem is, 4 –inkább igen, 5 – teljes mértékben)

12.11. ábra: Az alábbi kijelentések közül melyik jelenti inkább, hogy: „az Európai Uniónak a polgára lenni”? (említések aránya)

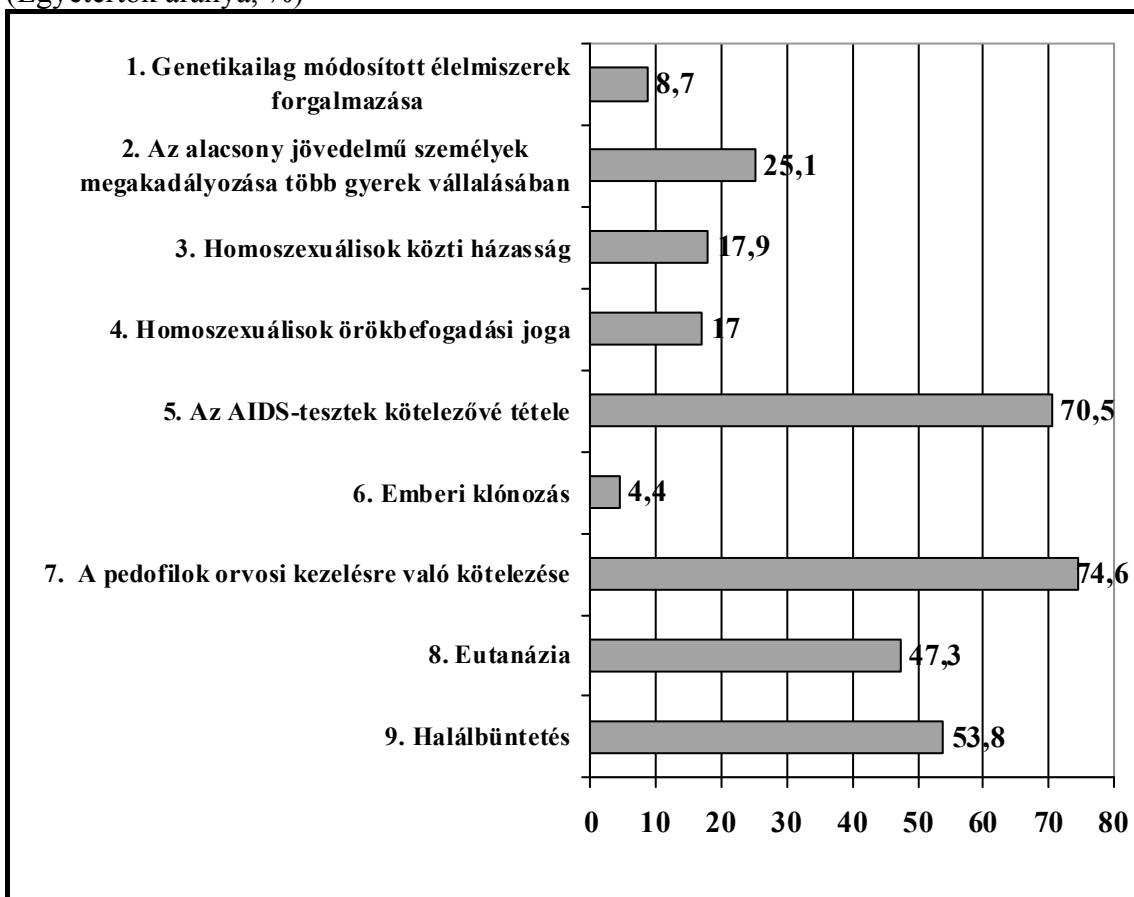
Kijelentés	Említi (%)
1. Az EU-s tagállamok közti szabad átjárhatóság	76,4
2. Szabad munkavállalás joga bármelyik EU-s tagállamban	70,4
3. Szavazati jog a helyi választásokon abban a tagországban, amelyben élsz, akkor is ha ez nem azonos a szülőhazáddal	14,1
4. Szavazati jog a országos választásokon abban a tagországban, amelyben élsz, akkor is ha ez nem azonos a szülőhazáddal	10,8
5. Szavazati jog az Európai Parlament-i választásokon abban a tagországban, amelyben élsz, akkor is ha ez nem azonos a szülőhazáddal	11,3
6. Az orvosi ellátás és a szociális szervezetek szolgáltatásaihoz való szabad hozzáférés	24,8
7. Tanulási lehetőség bárhol az EU területén	66,7
8. Egyik sem az előzők közül	3,6
9. Egyéb	0,6

12.12. ábra: Mit gondol, milyen irányba változnak a magyar társadalom alábbi területei az EU-s csatlakozás következtében?

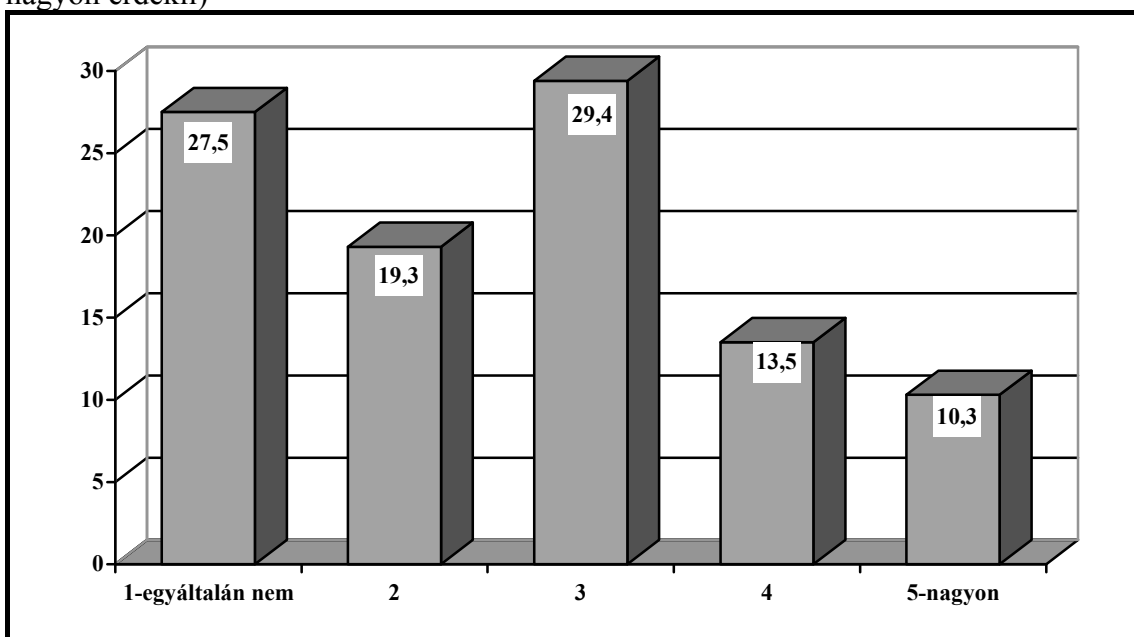

1. Munkanélküliség
2. Vásárlóerő
3. Oktatáshoz való hozzáférés lehetősége
4. Külföldre való utazás lehetősége
5. Az EU területén való munkavállalás lehetősége
6. Az alapvető emberi jogok tiszteletben tartása
7. Közszolgáltatások minősége
8. A külföldi bevándorlók Magyarországon
9. A magyarság jogainak érvényesítése
10. Egyéb

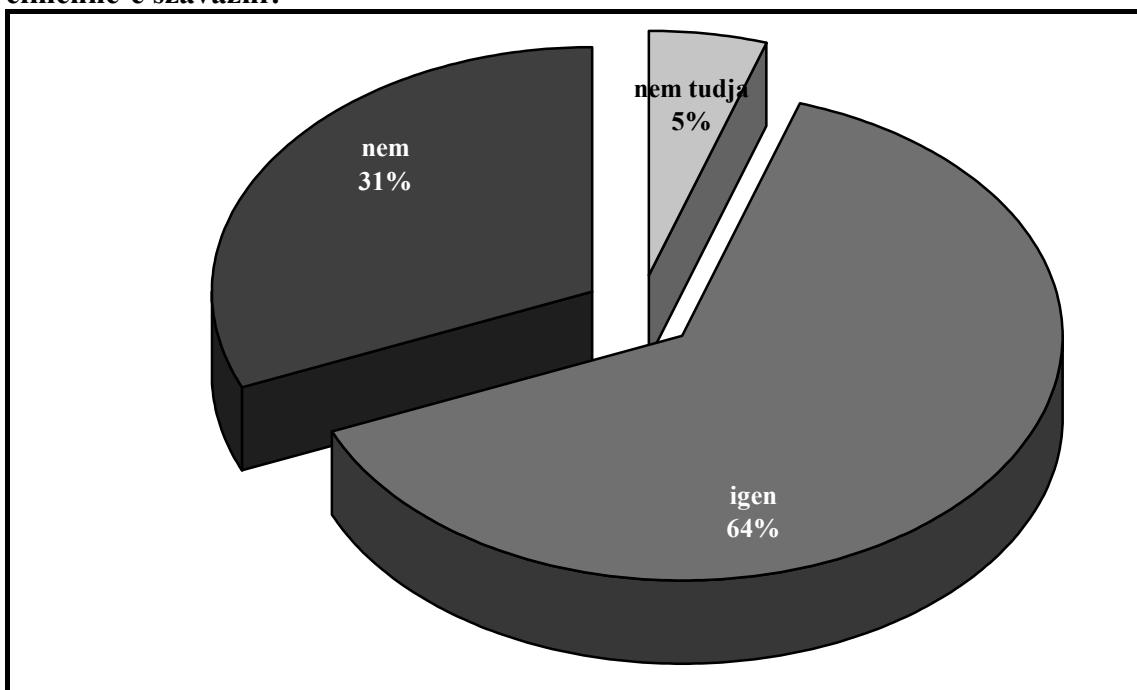
12.13. ábra: Kérjük, mondja meg, egyetért-e vagy sem a következőkkel?
(Egyetértők aránya, %)

12.14. ábra: Mennyire érdeklí Önt a politika? (1 – egyáltalán nem érdeklí, 5 – nagyon érdeklí)

12.15. ábra: Ha most vasárnap Magyarországon parlamenti választások lennének, elmenne-e szavazni?

12.16. ábra: Ha elmenne, Ön most melyik pártra, szervezetre vagy koalícióra szavazna? Nyílt kérdésre adott szabad válaszok. (N=346)

